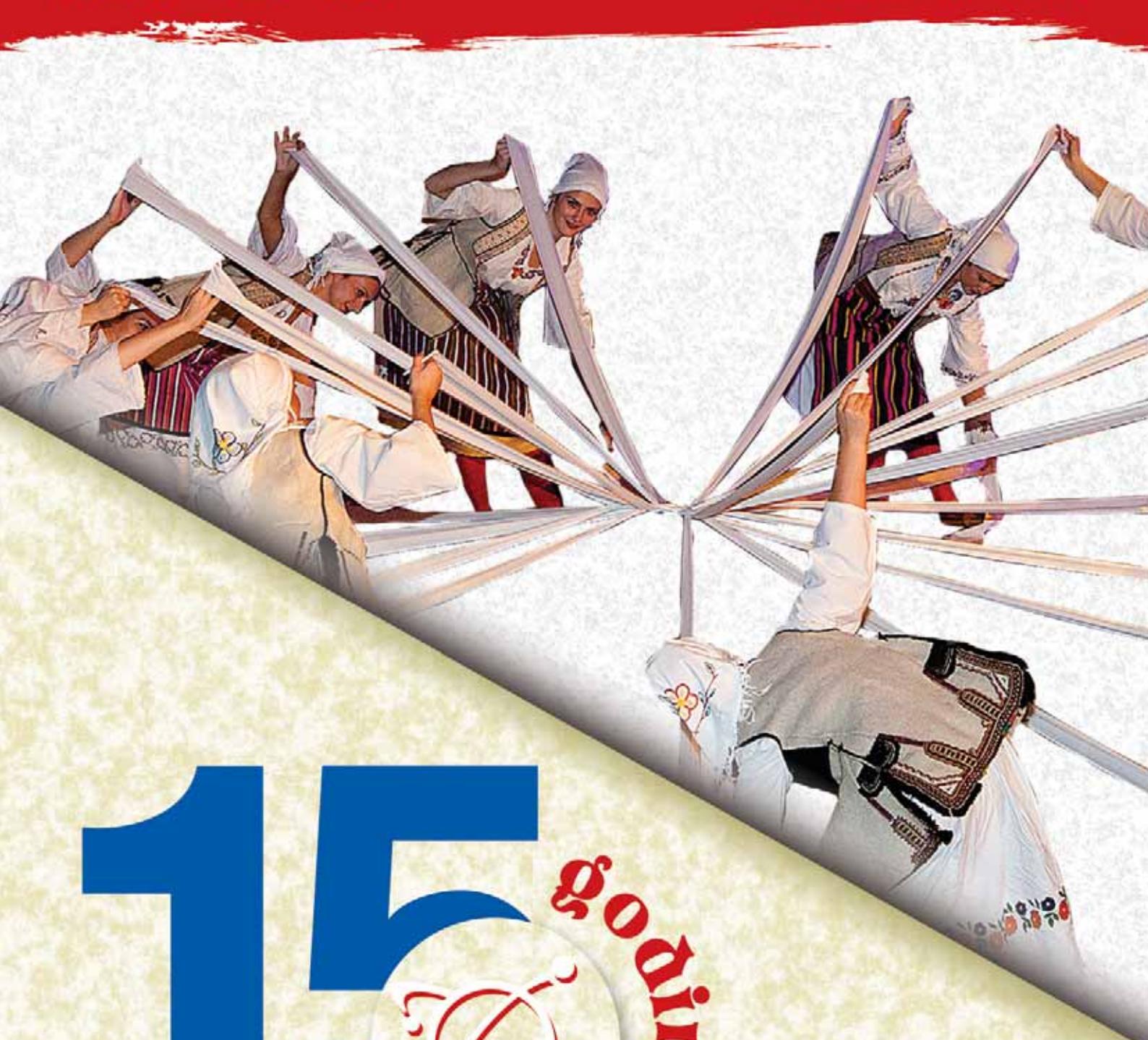

Bilten Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, Banja Luka

RIJEČ

NACIONALNIH MANJINA

godina III • broj 3 • juni 2018

15 godina

15 GODINA SAVEZA NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE SRPSKE

UVODNA RIJEČ.....	3
SAVEZ NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE SRPSKE	
- NAŠIH PRVIH PETNAEST GODINA (2003 – 2018.).....	4
2003. godina	5
2004. godina	7
2005. godina	9
2006. godina	10
2007. godina	11
2008. godina	12
2009. godina	14
2010. godina	15
2011. godina	17
2012. godina	20
2013. godina	22
2014. godina	24
2015. godina	27
2016. godina	31
2017. godina	34
2018. godina	41
U FOKUSU	42
NACIONALNE MANJINE DOPRINOSE RAZVOJU GRADA PRIJEDORA	42
PETNAEST GODINA SARADNJE IZMEĐU GRADA I SAVEZA NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE SRPSKE U BANJOJ LUCI	43
Savez nacionalnih manjina Republike Srpske Banja Luka.....	44
OSNOVNA ŠKOLA „SVETI SAVA“ CRNJELOVO	45
NACIONALNE MANJINE U PRNJAVORU I NJIHOVA SARADNJA SA OPŠTINOM PRNJAVOR.....	46
RIJEČ MINISTRA.....	47
UDRUŽENJE CRNOGORACA I PRIJATELJA CRNE GORE „LOVĆEN“ BANJA LUKA	50
ZAVIČAJNO UDRUŽENJE CRNOGORACA U HERCEGOVINI „PETAR II PETROVIĆ NJEGOŠ“ TREBINJE	51
UDRUŽENJE CRNOGORACA U HERCEGOVINI „VUK MIĆUNOVIĆ“ TREBINJE	54
AKTIVNOSTI ČEŠKE BESEDE NOVE VESI	
U 2017. GODINI	55
UDRUŽENJE ITALIJANA BANJA LUKA	57
Izložba „Fragmenti nasljeđa Rimskog carstva“.....	57
Flavio Faganello	59
Fotografske priče u Kutini	60
Dan zajednice Italijana Lipika.....	60
Naša italija	61
MANIFESTACIJA „DANI IZRAELA I JEVREJSKE KULTURE 2017“	61
Organizacija jevrejskih praznika	63
Održana redovna godišnja skupština	
Društva srpsko-jevrejskog prijateljstva	63
Purim	65
UDRUŽENJE MAĐARA REPUBLIKE SRPSKE „MAGYAR SZÓ“ BANJA LUKA	66
KULTURNO DRUŠTVO MAKEDONACA „VARDAR“ BANJA LUKA	67
UDRUŽENJE SLOVAKA SEMEBERIJE „JURAJ JANOŠIK“ BIJELJINA.....	69
UDRUŽENJE SLOVENACA REPUBLIKE SRPSKE „TRIGLAV“ BANJA LUKA.....	70
Tradicionalno	70
Koncerti	72
Fokus na mlade	73
Nešto novo.....	74
Književnost	75
UKRAJINSKO UDRUŽENJE “KOZAK” TRNOPOLJE	76
Godišnja, redovna Skupština	
UU ‐Kozak‐ i druženje pred post.....	76
Festival folkloru	77
“Razigrana mladost” u Prijedoru	77
2017 - Vaskrs Kod Ukrajinaca Prijedora	77
Vaskrsu s ljubavlju - Uskrusu s ljubavlju.....	78
Aprilsko druženje članova udruženja	78
Školska priredba u Trnopolju.....	79
Majsko druženje članova udruženja	79
Praznik crkve 2017	79
Junsko druženje članova udruženja	79
17.Červona kalena - Smotra ukrajinskog kulturno-umjetničkog stvaralaštva	80
Sačuvajmo našu tradiciju - II smotra folkloru	80
Zlatne ruke Potkozarja - prodajna izložba ručnih radova.....	81
Prva pričest na Ukrajinskoj parohiji	
“Presvete Euharistije” Kozarac.....	81
“Kozak” na odmoru - Crna Gora 2017.....	82
Obilježavanje 26 godina nezavisnosti	
Ukrajine - označavanje u BiH	82
Učešće u emisiji	
“Nedjeljno popodne BN televizije” uživo iz Prijedora.....	82
Veče folkloru i domaće kuhinje	
- Završetak PD Kulturnog ljeta.....	83
II Fotoradionica “Putuj, uživaj, poštuj”	83
10. Središnja manifestacija Ukrajinaca Republike Hrvatske	84
Obilježavanje svjetskog dana turizma - učešće.....	84
13. Veče nacionalnih manjina grada Prijedora.....	84
14. Smotra kulturnog Stvaralaštva	
nacionalnih manjina-učešće	85
BAL - Tradicionalno ukrajinsko veče u BanjaLuci.....	85
Obilježavanje Holodomora 1932-33	86
Novembarsko druženje pred post - Pušćenja	86
KPUU “TARAS ŠEVČENKO” BANJALUKA	86
Červona kalena 2017.....	86
„ČESKA BESEDA“ MAĆINO BRDO.....	88
UDRUŽENJE ČEHA „ČESKA BESEDA“ GRADA BANJALUKA ..	89
Banjalučke ulice koje su dobile imena po Česima	89
Don Kihot među studentima	90
Don Kihot kod banjalučke omladine,	
Dušan u regionu Slovácko	91
Dobruška	92
Ove godine, umjesto mora odabrao sam Brno	93
Saradnja udruženja Čeha Grada Banja Luka	
„Češka beseda“ sa udruženjima Čeha iz	
Lipovljana, Nove Vesi i Mačinog Brda.....	94
UDRUŽENJE SLOVENACA “LIPA” PRIJEDOR	96
SAVEZ NVO ROMA REPUBLIKE SRPSKE	98
UDRUŽENJE POLJAKA BANJA LUKA	99
Dani poljske poezije	99
XIV smotra	99
UDRUŽENJE ITALIJANA ŠTIVOR – KLUB TRENTINI	100
Dan maternjeg jezika u Šibovskoj	101
UDRUŽENJA POLJAKA	
I PRIJATELJA MAK OPŠTINE GRADIŠKA	102
Pirogijada 2018	102
SAVEZ NACIONALNIH MANJINA OPŠTINE PRNJAVOR ...	103
Mala Evropa U Prnjavoru.....	103
Konferencija ‐Značaj učenja maternjeg manjinskog	
jezika u segmentu očuvanja kulturnog identiteta”	104

U susret obilježavanju 15 godina od osnivanja Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske

Poštovani čitaoci,

U 2018. godini obilježavamo 15 godina od osnivanja Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske. Tim povodom u ovom svečanom broju biltena "Riječ nacionalnih manjina" bavićemo se temama koje su se odnosile na rad Saveza i udruženja u 2017. godini, kao i onim temama koje se odnose na proslavu jubileja.

Tokom ovih 15 godina Savez nacionalnih manjina Republike Srpske je izrastao u jednu ozbiljnu organizaciju, a nije ni zanemarivo napomenuti da se dosta toga uradilo na terenu i u saradnji sa našim članicama, a sve sa jednim ciljem – promocija prava, kulture, jezika, običaja i svega ostalog što se odnosi na pripadnike nacionalnih manjina u Republici Srpskoj.

Pored osnovnih problema sa kojima se susrećemo u našem radu, smatram da nam je 2017. godina bila uspješna po broju realizovanih aktivnosti, a ovom uspjehu se mogu dodati i sve dobro organizovane i pripremljene manifestacije čiji su nosioci bile naše članice – udruženja.

Treći broj biltena „Riječ nacionalnih manjina Republike Srpske“ dostupan je i u elektronskom obliku na našoj zvaničnoj internet prezentaciji www.snm.rs.ba

U nadi da će nam 2018. godina biti mnogo uspješnija do sljedećeg broja biltena srdačno vas pozdravljam.

Savez nacionalnih manjina Republike Srpske
Predsjednik Franjo Rover

SAVEZ NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE SRPSKE
САВЕЗ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ALLIANCE OF NATIONAL MINORITIES OF REPUBLIKA SRPSKA

Cara Lazara 22, 78000 Banja Luka, Tel/fax: ++ 387 51 461 068
E-mail: snmrs@teol.net Web: www.snm.rs.ba

Ministarstvo prosvjete i kulture
Republike Srpske

Ministarstvo uprave i lokalne
samouprave Republike Srpske

Priprema i realizacija ovog Biltena je sufinsirana kroz projekat pod nazivom
"Jačanje kapaciteta udruženja i Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske u oblasti promocije kulturnog stvaralaštva"
a koji je podržan od strane Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH

Izdavač: Savez nacionalnih manjina Republike Srpske / Za izdavača: Franjo Rover
Lektor: Dragana Milinčić, prof. / Grafički dizajn: Darko Domazet / Štampa: Grafid, Banja Luka / Tiraž: 300 komada

SAVEZ NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE SRPSKE - NAŠIH PRVIH PETNAEST GODINA (2003 – 2018.)

*Tekst i fotografije pripremila:
Maja Kremenović, sekretar
Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske*

Povodom obilježavanja jubileja, 15 godina od osnivanja Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, u ovom prigodnom tekstu pokušaću da na jednostavan način prikažem sve aktivnosti a koje su obilježile naš rad. Svjesna sam činjenice da će možda i nemamjerno propustiti neke od događaja, ne iz razloga što ne zaslužuju da se nađu u ovom tekstu nego iz brojnosti. Pripadajući se za ovaj tekst, ispred mene je bilo veliko iskušenje a to se odnosilo na postojeće arhivske materijale i stotine fotografija, te dostupne novinske isječke i članke koji su vjerno pratili naš rad.

Kako bih dosljedno prikazala našu istoriju, prema sopstvenoj logici ovaj tekst bih počela sa 2000. Godinom, to jeste sa prvim koracima i inicijativama pripadnika nacionalnih manjina da se stvori jedna krovna organizacija, a koja sa ponosom nosi ime – Savez nacionalnih manjina Republike Srpske.

Istorija organizacije 2000 – 2003.

Sam početak rada bio je veoma skroman sa mnogo poteškoća. Nije postojao prostor za rad niti je bilo sredstava za pokriće najosnovnijih troškova. Pored ovih osnovnih problema, postojala je velika pomoć od strane medija koji su pratili i prezentovali tadašnje aktivnosti nacionalnih manjina.

U to vrijeme, 2000. godine, u Republici Srpskoj djelovala su samo udruženja Ukrajinaca u okviru KUD-a "Taras Ševčenko" u Banjaluci i Prnjavoru, Savez Slovenaca Republike Srpske, Jevrejska opština Banja Luka i Doboju, Udruženje Italijana u Štivoru i Udruženja Čeha "Česka beseda" u Banjaluci, Maćinom Brdu i Novoj Vesi.

Na inicijativu tadašnjeg predsjednika "Česke besede" udruženja Čeha grada Banja Luka, gospodina Vladimira Blahe iste te godine (2000), po prvi put okupili su se predstavnici Čeha, Italijana, Jevreja, Slovenaca i Ukrajinaca, te odlučili da se osnuje „*Koordinacioni odbor nacionalnih manjina*“. Prvom sastanku Koordinacionog odbora nacionalnih manjina održanom 01. jula 2000. godine prisustvovali su: Franc Sošnja ispred Slovenaca, Ivan Brelak ispred Ukrajinaca, Rinaldo Kastanja ispred Italijana, Zoran Levi ispred Jevreja i Vladimir Blaha ispred Čeha. Na istom sastanku definisali su neke osnovne korake u radu i djelovanju.

Koordinacioni odbor kroz svoje predstavnike je djelovao pune tri godine u Banjaluci kao neregistrovano udruženje i zajednički se radilo na ostvarivanju prava koja pripadaju nacionalnim manjinama. U istom tom periodu došlo je do formiranja i pokretanja rada mnogih udruženja nacionalnih manjina - Mađara, Makedonaca, Nijemaca, Poljaka, Roma i Slovaka. Posebno zalaganje i nesebičan rad da se nacionalne manjine prepoznaju kao jednak faktor u odlučivanju, istakao se Vladimir Blaha koji je svih tih godina neumorno radio na izmjenama Ustava Republike Srpske sa inicijativom da se priznaju nacionalne manjine kao ustavna kategorija, kao i rad na pripremama zakonskog okvira koji se odnosi na nacionalne manjine.

Tih godina aktivno se radilo i na usvajanju prvog Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina BiH (2003. godina).

2003. GODINA

Da bi Koordinacioni odbor nacionalnih manjina pravno djelovaoneophodno ga je bilo registrovati shodno odredbama Zakona o udruženjima i fondacijama Republike Srpske. U vezi s tim, dana 30. januara 2003. godine u Banjaluci, održana je osnivačka Skupština Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske gdje se donosi odluka o osnivanju Saveza.

Pripadnici nacionalnih manjina – osnivači Saveza su:

1. BLAHA Vladimir ispred Čeha
2. LEVI Zoran ispred Jevreja
3. BRELAK Ivan ispred Ukrajinaca
4. JOŠT Magdalina ispred Mađara
5. TRIFUNOVSKI Dimitrije ispred Makedonaca i
6. KASTANJA Rinaldo ispred Italijana

Na istoj skupštini usvojen je Statut Saveza, te okvirni plan rada za 2003. godinu i izabrani članovi Koordinacionog odbora, predsjednik i potpredsjednik za prvi dvogodišnji mandat (2003-2005).

Predsjednik Saveza je VLADMIR BLAHA

Potpredsjednik DIMITRIJE TRIFUNOVSKI

Koordinacioni odbor Saveza:

1. Ispred Čeha - VLADMIR BLAHA
2. Ispred Italijana – RINALDO KASTANJA
3. Ispred Jevreja – ZORAN LEVI
4. Ispred Mađara – MAGDALINA JOŠT
5. Ispred Makedonaca – DIMITRIJE TRIFUNOVSKI
6. Ispred Poljaka – KARLO KOZMINČUK
7. Ispred Slovaka – EVA KONDIĆ
8. Ispred Slovenaca – FRANC SOŠNJA
9. Ispred Ukrajinaca – IVAN BRELAK

Član 5.¹

Savez ostvaruje programske ciljeve i zadatke u skladu sa pravnim normama Republike Srpske, a posebno u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama Republike Srpske, te zakonom o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina.

Savez će se posebno zalagati za ostvarivanje zaštite građanskih, nacionalnih i vjerskih prava pripadnika nacionalnih manjina udruženih u Savez.

Ciljevi i zadaci Saveza su:

- Unapređivanje stvarne jednakosti između konstitutivnih naroda i nacionalnih manjina;
- Njegovanje identiteta nacionalnog porijekla;
- Stvaranje uslova za njegovanje i čuvanje jezika, običaja, kulture i vjeroispovjesti pripadnika nacionalnih manjina, koji žive na prostorima Republike Srpske;
- Objedinjavanje i koordiniranje aktivnosti nacionalnih manjina Republike Srpske;

Na osnovu Zakona o udruženjima i fondacijama RS (Sl. glasnik 52/01.) skupština pripadnika nacionalnih manjina koji žive u Republici srpskoj 30. januara 2003. godine donosi:

U O S N I V A N J U
o osnivanju Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske
Član 1.

Osnivači Saveza nacionalnih manjina su:

1. prof. Vladimir Blaha, Čeh – Banjaluka, Knežopoljska 9 matični broj 1111932100010, rođen u Ljubiji, opština Prijedor 2. dipl. ing. Zoran Levi, Jevrej, Banjaluka, Jevrejska 54 matični broj 2402947100082 3. dipl. ing. Ivan Brelak, Banjaluka, Relje Krilatice br. 7 rođen u Širokom Brijegu 11.05.1953. god. JMB 1704928105023 4. Magdalina Jošt, Mađarica – Banjaluka, V. Palagića br. 42 rođena u Šentu 17.04.1948. godine JMB 1704928105025 5. Dimitrije Trifunovski, Makedonec, Banjaluka, Gundulićeva br. 9 rođen u Skoplju 10.10.1945. god. JMB 100945100027 6. prof. Rastanja Rinaldo, Banjaluka – Mađupina br. 4 rođen u Banjaluci 26.12.1953. god. JMB 2612953100013

Potpisani osmislili u prilogu.

Naslov je : Savez nacionalnih manjina Republike Srpske

Sjedište : Banjaluka, Srpska broj 2/II

Lice za predstavljanje i zastupanje :

– prof. Vladimir Blaha
– Po ovlaštenju predsjednika Saveza će u određenim aktivnostima predstavljati podpredsjednik Dimitrije Trifunovski.

Ciljevi i zadaci Saveza su : (iz Statuta)

- unapređivanje stvarne jednakosti između konstitutivnih naroda i nacionalnih manjina;
- nediskriminacija pripadnika nacionalnih manjina;
- njegovanje identiteta nacionalnog porijekla;
- stvaranje uslova za njegovanje i čuvanje jezika, običaja, kulture i vjeroispovjesti pripadnika nacionalnih manjina;
- udruživanje pripadnika nacionalnih manjina koji žive u RS;
- objedinjavanje i koordiniranje aktivnosti nacionalnih manjina RS;
- saradnja nacionalnih manjina među sebe i saradnja sa konstitutivnim narodima;
- ravnnopravno učešće sa konstitutivnim narodima u kulturnom, društvenom i privrednom životu;
- pružanje poslovi pripadnicima nacionalnih manjina u organizovanju i aktivnostima;
- nastupanje nacionalnih manjina prema organima vlasti i nevladiniim organizacijama;
- saradnja sa srodnim organizacijama unutar RS i van granica.

Posebno oko registracije Saveza nacionalnih manjina obaviješe Vladimir Blaha.

Banjaluka, 30.01.2003. g.

predsjednik skupštine

dr. ing. Ivan Brelak

[Handwritten signature]

Savez nacionalnih manjina
Republike Srpske
Banjaluka

S P I S A K

pripadnika nacionalnih manjina – osnivača Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske

Prezime i ime	Mjesto i godina rođenja	Adresa stanovanja	Matični broj	Potpis
1. Blaha Vladimir	Ljubija 1952. 11.11.	Banjaluka neškolska br. 9	1111932100010	<i>[Handwritten signature]</i>
2. Levi Zoran	Sarajevo 29.11.1947.	Banjaluka Jevrejska 54	2402947100082	<i>[Handwritten signature]</i>
3. Brelak Ivan	Prnjavor 1953. 11.05.	Banjaluka Relje Krilatice	140945100053	<i>[Handwritten signature]</i>
4. Jošt Magdalina	Senta 17.4.1948. V. Palagića 42	Banjaluka	1704928105025	<i>[Handwritten signature]</i>
5. Trifunovski Dimitrije	Skopje 10.10.1945.	Banjaluka Gundulićeva br. 9	100945100027	<i>[Handwritten signature]</i>
6. Kastanja Rinaldo	Banjaluka 26.12.1953.	Banjaluka Mađupina 4	2612953100013	<i>[Handwritten signature]</i>

¹ Iz Statuta Saveza od 30. januara 2003. godine

**SAVEZ NACIONALNIH MANJINA
REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA**
 Broj: F-1-280/03
 Datum podaci su:
 Naziv: Savez nacionalnih manjina Republike Srpske.
 Sjedište Saveza: Banjaluka, Ulica Kralja Petra 2
 Datum osnivanja: 30. Januara 2003. godine.
 Ciljevi i zadaci Saveza su:
 - umjerenje stvarne jednečosti između konstitutivnih naroda i pripadnika nacionalnih manjina,
 - međiskršćanija pripadnika nacionalnih manjina,
 - njegovanje identiteta nacionalnog porijekla,
 - stvaranje uslova za njegovanje i čuvanje jezika, običaja, kulture i vjeroispovijesti pripadnika nacionalnih manjina,
 - udržavanje pripadnika nacionalnih manjina koje žive na prostorima RS
 - objedinjavanje i koordiniranje aktivnosti nacionalnih manjina,
 - saradnja nac. manjina RS međusobno i sa drugim konstitutivnim narodom
 - ravnopravnost učestvovanja u kulturnom, društvenom i privrednom životu
 - pružanje podrški nac. manjinama u organizovanju i njihovoj aktivnosti,
 - nastupanje nac. manjina prema organima vlasti i nevladinim organizacijama.

Savez nacionalnih manjina Republike Srpske zastupa i predstavlja predsjednik Saveza prof. Vladimir Blašković, a po njegovom ovlaštenju podpredsjednik Dimitrije Trifunović.
 Banjaluka, 12.11.2003.

Potpis: *[Handwritten signature]*
 Profesijski naziv: Prof. Vladimir Blašković

Prilosi:
 1. Odluka o osnivanju,
 2. Odluka o izboru organa Saveza i
 licenca za sudjelovanje i predstavljanje
 3. Izvod iz zapisača sastavnice skupštine
 4. Upisak osnivača Saveza
 5. Statut Saveza
 Svi dokumenti su u po 5 primjeraka.

Zorana Levija pokrenuta je saradnja sa NVO *Helsinski parlament građana* iz Banjaluke.

Na prijedlog Helsinskog parlamenta građana iz Banjaluka za partnerstvo u prvom projektu za nacionalne manjine pod nazivom "Sustanari, a ne podstanari", a koji je odobren od Evropske unije, prihvatile je članica Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, "Česka beseda" udruženje Čeha grada Banja Luka. To je bio prvi pravi početak rada Saveza. Helsinski parlament građana je bila jedina organizacija, u to vrijeme, koja nam je pomogla u svakom pogledu – finansijski, kadrovski, i prostorno. Zahvaljujući sredstvima za projekat, a posebno izvanrednoj saradnji na relaciji Helsinski parlament građana – nacionalne manjine urađeno je sljedeće:

- Obezbijedena su sredstva za registraciju Saveza kod Osnovnog suda u Banjoj Luci;
- Nabavljen prvi računar za rad Saveza;
- Pokrenut bilten pod nazivom "Riječ nacionalnih manjina" u tiražu od 1000 primjeraka;
- Kroz razne tematske seminare počela je edukacija članova udruženja, članica Saveza o javnom nastupu, vođenju udruženja i pisanju projektnih prijedloga;
- Organizovane su javne rasprave: o pravima pripadnika nacionalnih manjina, o saradnji medija i nacionalnih manjina, odnos konstitutivnih naroda i nacionalnih manjina, kao i razne druge teme u gradovima Banja Luka, Prijedor, Prnjavor.

Drugi značajan korak Saveza je bio zahtjev, odnosno molba upućena gradonačelniku Banjaluke gospodinu Dragoljubu Davidoviću da primi na razgovor delegaciju nacionalnih manjina.

Gradonačelnik je u decembru 2003. godine na upriličenom prijemu bio upoznat o osnivanju i namjerama Saveza, brojnosti pripadnika nacionalnih manjina, ciljevima Saveza i problemima.

Nakon niza obavljenih sastanaka i pregovora sa Gradom Banja Luka, Skupština grada Banja Luka donosi odluku da se Savezu nacionalnih manjina Republike Srpske i udruženjima koja su registrovana u gradu dodjeli jedan zajednički prostor za rad.

- Saradnja nacionalnih manjina međusobno i saradnja sa konstitutivnim narodima;
- Ravnopravno učešće sa konstitutivnim narodima u kulturnom, društveno-političkom i privrednom životu;
- Pružanje pomoći pripadnicima nacionalnih manjina u organizovanju i njihovoj aktivnosti;
- Saradnja sa srodnim organizacijama unutar Bosne i Hercegovine i van granica.
- Saradnja sa matičnim zemljama

Iste godine, upućen je zahtjev prema Osnovnom sudu u Banjaluci da se izvrši registracija, te je Savez nacionalnih manjina Republike Srpske upisan pod brojem F-1-280/03 dana 24. 11. 2003. godine u jedinstveni registar udruženja građana sa svojstvom pravnog lica i pravom djelovanja na području Republike Srpske.

Rad Saveza odvijao se u ustupljenim kancelarijskim prostorijama RTV Vikom Gradiška u Srpskoj ulici u Banjaluci.

Prekretnica u radu Saveza nacionalnih manjina RS je nastala krajem 2003. i početkom 2004. godine. Zahvaljujući angažovanju člana Koordinacionog odbora

2004. GODINA

Tokom 2004. godine intenzivno se osnivaju i druga udruženja nacionalnih manjina, te se inicijativa i ideja za udruživanje u Savez proširuje na kontakte sa drugim udruženjima i pojedincima u Republici Srpskoj.

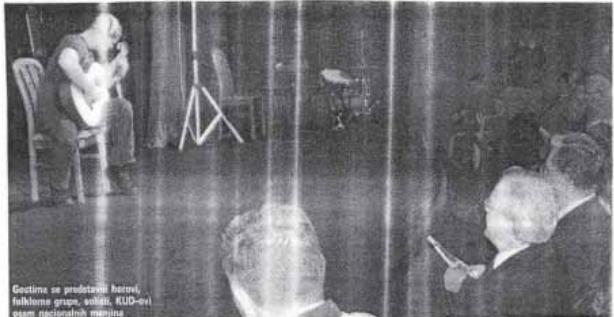
Početkom marta, Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske donosi rješenje za isplatu iznosa od 6.000,00 KM Savezu nacionalnih manjina Republike Srpske u svrhu sufinansiranja programa rada registrovanih udruženja nacionalnih manjina, što predstavlja prvi korak ka saradnji sa ovim ministarstvom.

Sa prigodnom svečanošću, a povodom proslave Dana Grada, 21. aprila 2004. godine svečano je izvršena primopredaja ključeva novog prostora u ulici Cara Lazara broj 22. Ključeve prostora od gradonačelnika Dragoljuba Davidovića je "preuzeo" Vladimir Blaha, na radost svih prisutnih predstavnika udruženja. Novodobijeni prostor dobio je nezvanični i popularan naziv "*Klub nacionalnih manjina grada Banja Luka*", koji je tih godina bio jedinstven u cijeloj BiH a i šire.

Zbog proširenja obima aktivnosti, gradska uprava Grada Banja Luka osniva *Odsjek za izbjeglice, raseljena lica, povratnike i nacionalne manjine* koji je preuzeo brigu oacionalnim manjinama. Iste godine, u budžetu Grada su predviđena sredstva za djelatnost udruženja nacionalnih manjina i pokriće režijskih troškova prostorija (Kluba) Saveza. Od tog trenutka, slobodno, može se reći da su stvorenii uslovi za rad Saveza.

<p>SAYIZ: NACIONALNI MANJINA REPUBLIKE SRPSKE</p> <p>Mjesto: DIREKCIJE POZORIŠTE BANJALUKA</p> <p>VRIJEME: 25.09.2004. u 19:00 časova</p>	<p>PROGRAM IZVOĐEĆI:</p> <p>TELEGRAM: muz. "DODJE TAJNIK" glas. pesni "PRVAKO MUSI BUDI" glas. pesni "SVE U SVOM" glas. & glazba "DODJE"</p> <p>POLKA: muz. pesni "SLAVATI MESTO" akord. U muzici poslužiti tako komponisana Poldračka polka, pesni "Cara i kralja" i "Kraljevica". KOMPONOVANJE: TARIŠA</p> <p>MASINA: CARL ARDEN "Masina masina" - Ljub. Bošnjan TRAILLA VIKTORIJA - veličica Pavle Šimac</p> <p>KONTINENT: Petar Bošnjak "Mojtega pobjednik" - Džemal BEGOLIC "Tvoj, tvoj bio budi" i "Moj život je u Crnoj Gori"! Džemal BEGOLIC "Dobro došao"! Petar Bošnjak "Dobro došao"! "Osmanski hajdar" - Sulejman "Između voda" i "Moj u Bjelovaru"</p> <p>MEHODIČEK: MEHODIČEK "Zemlja" "Roz" "Jedna djevojka, samo "Tako, saki, zato, zato" "Moj svetlost, moja svetlost"</p> <p>GRADSKO: EKO "Tvoj, tvoj bio budi" - Josipko "Moj život je u Crnoj Gori" - Josipko "EKO "Dobro došao" - Sulejman "Moj život je u Crnoj Gori" - Sulejman "EKO "Kraljevica" - Ljubica "Moj život je u Crnoj Gori" - Ljubica</p> <p>STRO: Mihalja Kavčić Oštrelj Mihalja Kavčić Oštrelj</p> <p>OBITELJ JURČIĆ:</p> <p>ZB: "Cara kralje" - Slobodan Novak "Moj život je" - Slobodan Novak</p> <p>UZK: "Kraljevica" - opt.-dramaturgica pesni</p>
--	--

Gostim se predstavom horovi, folklorne grupe, solisti, KUD-ovi osam nacionalnih manjina, te pozorišni, Pobjet, Matari, Štravica, Međimurski Čakavci, Jezera, Žumberak.

Dječije pozorište Republike Srpske

Promovisane kulture NACIONALNIH MANJINA

D. ŠANOVIC

U predstavljaju Dječjeg pozorišta Republike Srpske u subotu je održana prva smotra kulturnih aktivnosti nacionalnih manjina Republike Srpske.

Pred predstavnikom ambasada nacionalnih manjina, gosti na sceni su bili gradonačelnik Banja Luke Božidar Đorđević, predsjednik RS Ivica Tomašević, kao i predstavnici javnog i državnog života.

U programu su učestvovali horovi, folklorne grupe, solisti, KUD-ovi osam nacionalnih manjina, te pozorišni, Pobjet, Matari, Štravica, Međimurski Čakavci, Jezera, Žumberak.

No početku programa nacionalnih manjina i goste pozvanog je gradonačelnik Dragoljub Đeđić.

"Riječ 'nacionalni manjinu' su samo fiktivne. Svi se u njoj Banjalučan", istaknuo je on.

U ime nacionalnih manjina Gradske

sprav se zahvalio Vladimić Blažić, predsjednik Saveza nacionalnih manjina RS. On je izrazio zadovoljstvo i zadovoljstvo što gradonačelnik Đeđić pozvao na svečinu za pateće i položaj nacionalnih manjina u gradu.

Dragan Majesović, načelnik Odjeljenja za privredu i društvene djelatnosti Gradske uprave, izrazio je uvjerenje da će Gradsko uprava i shodac poduzeti mogle aktivnosti i da će nuča za ove potrebe u gradskom biće.

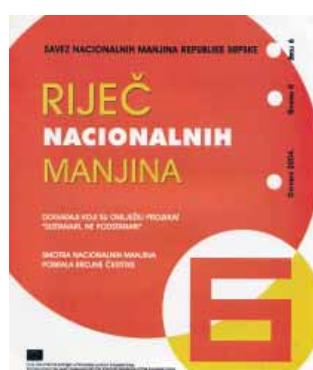
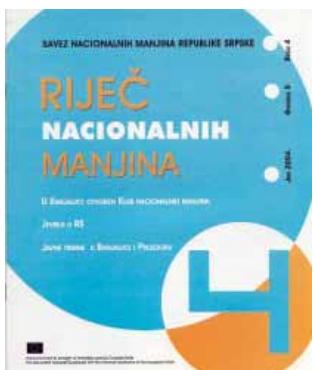
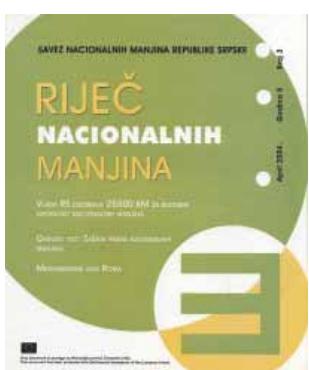
U septembru 2004. godine održava se prva zajednička kulturna manifestacija pod nazivom – "Prva smotra kulturnih aktivnosti nacionalnih manjina" u Dječjem pozorištu Republike Srpske. Za ovu priliku nastupilo je 7 različitih nacionalnih manjina iz Banjaluke, Prijedora, Lišnje, Prnjavora i Gradiške.

Tokom cijele godine predsjednik Saveza radi neumorno na lobiranju za donošenjem Zakona za pripadnike nacionalnih manjina u Republici Srpskoj i drugih akata posebno u segmentu priznavanja nacionalnih manjina kao ustavne kategorije. Ministar prosvjete i kulture Republike Srpske, Gojko Savanović donosi 28. septembra 2004. godine *Pravilnik o vaspitanju i obrazovanju djece pripadnika nacionalnih manjina* (Sl. glasnik RS br. 89/04).

Narodna skupština Republike Srpske na svojoj 22. sjednici održanoj 16. decembra 2004. godine usvaja *Zakon o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina*, a Vijeće naroda Republike Srpske na svojoj sjednici od 28. decembra 2004. godine potvrđuje da usvojeni Zakon ne ugrožava vitalni nacionalni interes. Predsjednik Republike Srpske, Dragan Čavić Ukazom o proglašenju Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina potvrđuje prethodno usvojeni i potvrđeni Zakon, a koji se objavljuje 11. januara 2005. godine u Službenom glasniku Republike Srpske.

Ovim zakonom pored osnovnih odredbi i regulisanjem statusa, prava i obaveza pripadnika nacionalnih manjina a koji se odnose na simbole, jezik, obrazovanje, informisanje, kulturu, ekonomsko-socijalna prava i učestvovanje u organima vlasti precizira se i osnivanje *Savjeta nacionalnih manjina* kao posebnog savjetodavnog tijela Narodne skupštine Republike Srpske čiji je predlagач Savez nacionalnih manjina Republike Srpske.

Krajem decembra, nakon uspješnih kontakata sa Radio televizijom Republike Srpske, ova televizija donosi odluku da u programsку šemu uvede emisiju o nacionalnim manjinama. Za urednika emisije izabran je Draško Ignjatić, a emisija se zvala "Bona Homo".

2005. GODINA

Nastavlja se širenje ideje Saveza kao jedinstvene krovne organizacije koja okuplja sva udruženja nacionalnih manjina u Republici Srpskoj.

Nakon isteka dvogodišnjeg mandata, i potrebama za izmjenama i dopunama Statuta Saveza, u Banjaluci 27. februara 2005. godine održana je Izborna skupština Saveza, kojoj su prisustvovala 32 delegata – predstavnika nacionalnih manjina. Statut Saveza je definisao broj delegata prema svakoj grupi nacionalnih manjina, a neophodno ga je bilo uskladiti sa novim Zakonom o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina kao i načinom izbora članova za Savjet nacionalnih manjina.

Na ovoj skupštini izabrano je novo rukovodstvo za naredni dvogodišnji mandat (2005 – 2007) i to:

Predsjednik Saveza ZORAN LEVI

Potpredsjednik DIMITRIJE TRIFUNOVSKI

Generalni sekretar MAJA KREMENOVIC (imenovana na ovu funkciju na 1. sjednici Koordinacionog odbora Saveza 29. marta 2005. godine)

Koordinacioni odbor – članovi:

1. Česi – Vladimir Blaha
2. Italijani – Maja Kremenović
3. Jevreji – Zoran Levi
4. Mađari – Iren Milivojević
5. Makedonci – Dimitrije Trifunovski
6. Nijemci – Katarina Babić
7. Poljaci – Rudolf Najdek
8. Romi – Saša Mašić
9. Slovaci – Žaneta Stajčić
10. Slovenci – Marija Grbić
11. Ukrajinci – Aleksandar Čorni

Septembar je bio u znaku održavanja Druge smotre kulturnih aktivnosti nacionalnih manjina u Narodnom pozorištu Republike Srpske koja je održana 30. septembra 2005. Na ovoj smotri nastupilo je 9 grupacija nacionalnih manjina iz Banjaluke, Prijedora, Prnjavora.

U novembru 2005. godine zbog zdravstvenih problema i nemogućnosti obavljanja poslova predsjednika, sa funkcije odstupa Zoran Levi, te se Dimitrije Trifunovski imenuje za vršioca dužnosti predsjednika.

Uspješno se implementuje projekat „Sustanari, ne podstanari“ zajedno sa Helsinškim parlamentom građana kao nosiocem projekta, a kojeg finansira Evropska unija, zbog uspješnosti implementacije ovaj projekat dobija i nastavak pod nazivom „Sustanari“ za period (2004 – 2006) a čija osnovna ideja nije mijenjana – pomoći, podrška i jačanje udruženja nacionalnih manjina. U nastavku projekta Savez nacionalnih manjina Republike Srpske postaje partner na realizaciji projekta.

SAVEZ NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE SRPSKE BANJA LUKA

Čest nam je pozvati Vas da prisustvujete "Druge smotri kulturnih aktivnosti nacionalnih manjina" koja će se održati u Narodnom pozorištu Republike Srpske u Banjoj Luci.

NARODNO POZORIŠTE REPUBLIKE SRPSKE BANJA LUKA 30.09.2005. / 01.10.05. / 02.10.05.

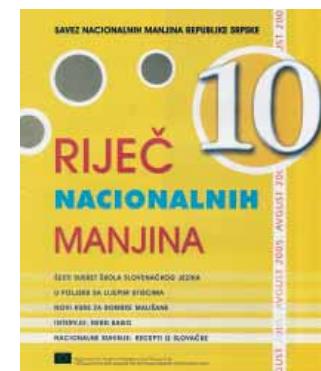
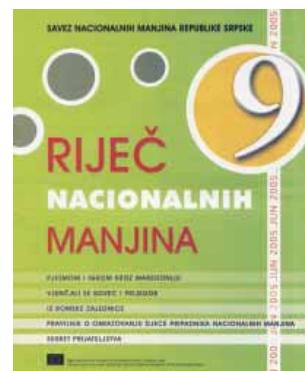
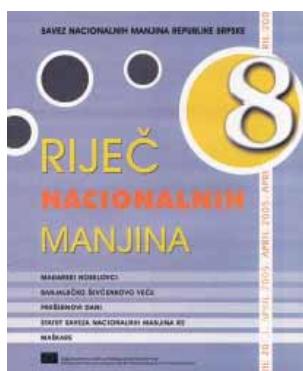
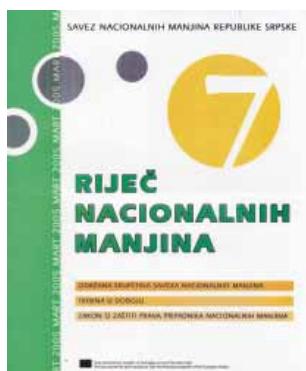
14 ponedjeljak 3. 10. 2005. REPORTAŽA NEZAVISNE

U Banjoj Luci održana Druga smotra nacionalnih manjina

Cijelo je vreme želeli do
dostupne za sve ljudi i kulture koji
live i stvaraju u
nasim gradu. Čime
da još zanimljivim
činimo istaknuo
Dimitrije

Ljepota različitosti

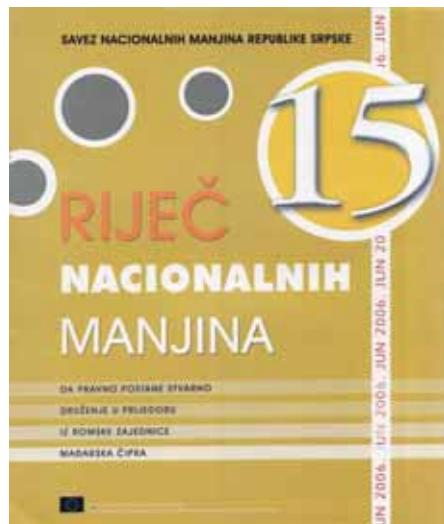
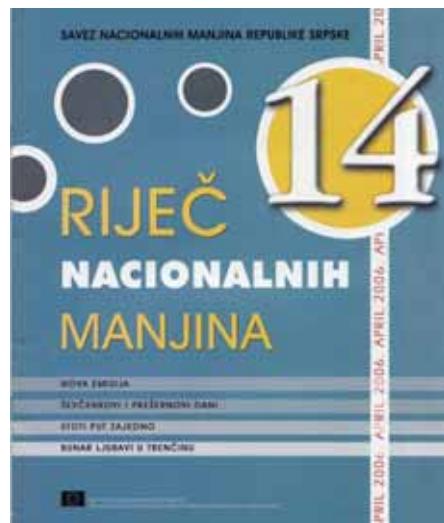

2006. GODINA

Nakon održavanja izborne Skupštine 25. februara 2006., inicirani su intenzivniji sastanci sa čelnicima Narodne skupštine Republike Srpske, a u vezi pitanja za formiranjem Savjeta nacionalnih manjina. Prema usvojenom Zakonu, Savez nacionalnih manjina Republike Srpske je predlagač članova Savjeta.

Takođe, zbog veće vidljivosti naših aktivnosti izrađena je i puštena u funkciju prva web prezentacija saveza na adresi www.snm.rs.ba a ujedno je i kreiran logo Saveza.

Tradicionalno, održava se Treća smotra kulturnih aktivnosti nacionalnih manjina u Narodnom pozorištu Republike Srpske, 29. septembra 2006. godine.

Krajem godine, upriličen je tradicionalni novogodišnji prijem kod gradonačelnika Banja Luke, Dragoljuba Davidovića za predstavnike Saveza.

2007. GODINA

Istekom dvogodišnjeg mandata izabranih članova Koordinacionog odbora, predsjednika i potpredsjednika, 15. marta 2007. održana je izborna Skupština Saveza. Na ovoj skupštini izabran je novo rukovodstvo za naredni dvogodišnji mandat (2007 – 2009) i to:

Predsjednik Saveza je VOJISLAV DIMITRIJEVIĆ

Potpredsjednik STEVO HAVRELJUK

Koordinacioni odbor – članovi:

1. Česi – Vladimir Blaha
2. Italijani – Maja Kremenović
3. Jevreji – Jakov Danon
4. Mađari – Iren Milivojević
5. Makedonci – Dimitrije Trifunovski
6. Nijemci – Katarina Babić
7. Poljaci – Ivanka Ćelović
8. Romi – Šaha Ahmetović
9. Slovenci – Vojislav Dimitrijević
10. Ukrajinci – Stevo Havreljuk

Nakon šestomjesečnih pregovora, Narodna skupština Republike Srpske na svojoj 11. sjednici održanoj 05. juna 2007. godine donosi Odluku o izboru Savjeta nacionalnih manjina Republike Srpske, a 18. septembra 2007. održava se konstituirajuća sjednica *Savjeta nacionalnih manjina u Narodnoj skupštini Republike Srpske*. U ovom savjetodavnom tijelu u prvom četverogodišnjem mandatu (2007 – 2011) izabrani su sljedeći članovi:

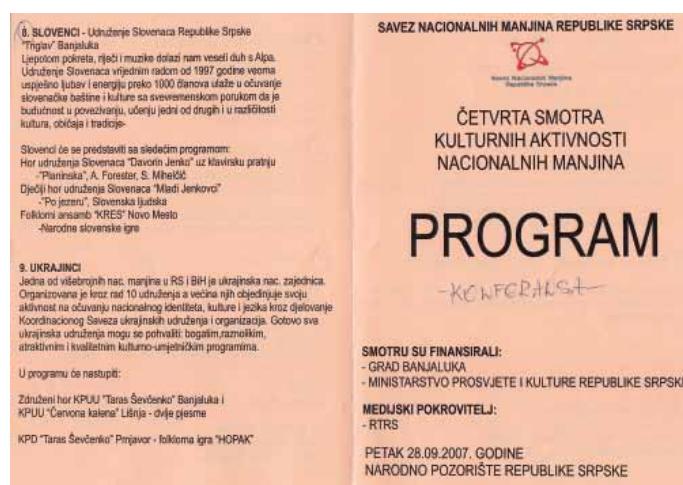
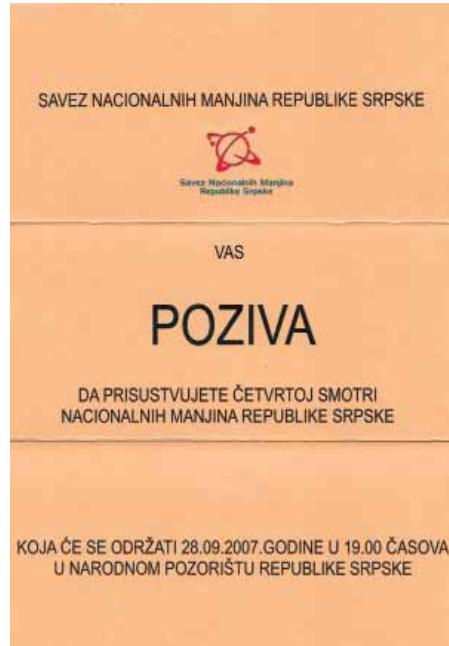
1. dr Jakov Danon - Jevreji
2. Saša Mićin – Mađari (Predsjednik)
3. Marija Grbić - Slovenci
4. Maja Kremenović – Italijani (Sekretar)
5. Dimitrije Trifunovski - Makedonci
6. Ivanka Ćelović – Poljaci
7. Vladimir Blaha – Česi (Potpredsjednik)
8. dr Ana Hemon - Ukrajinci
9. Šaha Ahmetović - Romi
10. Libor Boček - Česi
11. Olga Karajica - Ukrajinci
12. Mišo Mirković - Romi
13. Žaneta Stajčić - Slovaci
14. Katarina Babić - Nijemci
15. Alenka Uduč - Slovenci

Zbog nemogućnosti obavljanja funkcije predsjednika, 24. jula 2007. godine predsjednik Saveza, Vojislav Dimitrijević odstupa sa funkcije, a za vrišioca dužnosti predsjednika do izborne Skupštine naredne godine, funkciju obavlja Stevo Havreljuk.

Četvrta smotra kulturnih aktivnosti nacionalnih manjina, održana je 28. septembra 2007. u Narodnom pozorištu Republike Srpske. U ovoj manifestaciji učestvovalo je 9 grupa nacionalnih manjina sa svojim programima.

U Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske po prvi put je raspisan javni poziv za sufinsaniranje projekata udruženja nacionalnih manjina.

Članice Saveza učestvovalo su i u formiraju Vijeća nacionalnih manjina Parlamentarne skupštine BIH.

2008. GODINA

Zbog potreba bolje komunikacije sa članicama Saveza, 26. januara 2008. godine održava se prvi *Konsultativni sastanak udruženja nacionalnih manjina Republike Srpske* u Banjaluci. Ovom sastanku se odazvalo 46 predstavnika udruženja nacionalnih manjina iz svih gradova Republike Srpske.

Redovna godišnja Skupština Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske održana je u dva dijela. Prvi dio Skupštinskog zasjedanja održan je 29. 03. 2008. godine u Banjaluci na kojem je vršilac dužnosti predsjednika Saveza, Stevo Havreljuk izabran za predsjednika za naredni dvogodišnji mandat. Kroz rad Saveza, uočeni su nedostaci u Statutu Saveza, te je donesena odluka da se pristupi izmjenama Statuta. Nastavak Skupštinskog zasjedanja održan je 26. 06. 2008. godine u Prijedoru, u Domu Česke besede, gdje je usvajanjem izmjena Statuta i ostalih Skupštinskih organa i akata završeno zasjedanje Skupštine.

Naredni dvogodišnji mandat (2008 – 2010) obavljaju sljedeća lica:

Predsjednik Saveza je STEVO HAVRELJUK
Potpredsjednik RAMO SALEŠEVIC

Koordinacioni odbor – članovi:

1. Česi – Tomislav Blaha
2. Italijani – Franjo Rover
3. Jevreji – Jakov Danon
4. Mađari – Ksenija Jović
5. Makedonci – Dimitrije Trifunovski
6. Nijemci – Katarina Babić
7. Poljaci – Ivanka Ćelović
8. Romi – Ramo Salešević
9. Slovaci – Vjeročka Gajić
10. Slovenci – Marija Grbić
11. Ukrajinci – Stevo Havreljuk

U povodu obilježavanja petogodišnjice rada Saveza, 25. septembra 2008. godine u Vijećnici KC Banski dvor u Banjaluci održana je Svečana akademija povodom jubileja – pet godina od osnivanja Saveza. Ovom prilikom dodijeljene su zahvalnice za doprinos u radu Saveza sljedećim institucijama i organizacijama:

1. Ministarstvo prosvjete i kulture u Vladi Republike Srpske
2. Grad Banja Luka
3. Helšinski parlament građana Banja Luka
4. Radio televizija Republike Srpske

Dan poslije, 26. septembra 2008. godine održava se Peta smotra kulturnih aktivnosti nacionalnih manjina u Narodnom pozorištu RS.

Prvi put od održavanja izbora nakon 1995. godine, na Lokalnim izborima 2008 pripadnicima nacionalnih manjina omogućeno je da se kandiduju za odbornike u lokalnim parlamentima i to u onim opštinama gdje su zastupljeni u ukupnoj populaciji stanovništva sa kvotom do 3%. Po prvi put izabrani su odbornici iz reda nacionalnih manjina u 15 lokalnih samouprava u Republici Srpskoj i to – Novi Grad, Prijedor, Kozarska Dubica, Laktaši, Banja Luka, Gradiška, Dobojski, Teslić, Prnjavor, Sokolac, Trebinje, Modriča, Srebrenica, Ljubinje, Vukosavlje.

U prvih pet godina od osnivanja, Savez nacionalnih manjina Republike Srpske je izrastao u jednu ozbiljnu i respektabilnu organizaciju, često posjećivanu od mnogih lokalnih, entitet-

SAVEZ NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE SRPSKE

PETA SMOTRA
KULTURNIH AKTIVNOSTI
NACIONALNIH MANJINA

PROGRAM

SMOTRU SU FINANSIRALI:

- GRAD BANJA LUKA
- MINISTARSTVO PROSVJETE I KULTURE REPUBLIKE SRPSKE
- MINISTARSTVO CIVILNIH POSLOVA BIH

PETAK 26.09.2008. GODINE
NARODNO POZORIŠTE REPUBLIKE SRPSKE

skih, državnih i međunarodnih delegacija. Gosti su na susretima upoznati sa radom nacionalnih manjina, dje-lovanjem Saveza i saradnjom sa lokalnom i entitetskim vlastima te vlastima na nivou zajedničkih institucija, sa pomoći koju oni pružaju nacionalnim manjinama, a i sa pravima i potrebama nacionalnih manjina na ovim prostorima. Savez je stekao zapažen ugled u javnom životu Republike Srpske i kao institucija od bitnog značaja njegovi predstavnici su pozivani, učestvovali su i učestvuju u mnogim dogadjajima.

Nacionalne manjine i Savez su pripremili i realizovali veliki broj različitih manifestacija, od izložbi, književnih programa, prezentacija, filmskih večeri do koncerata i smotri u Republici Srpskoj, BiH i van granica, opet u zavisnosti od brojnosti nacionalne manjine, programa djelovanja i finansijskih sredstava. Pored tradicionalne *Smotre*, održavaju se i Novogodišnja druženja ili Novogodišnje večeri nacionalnih manjina. U zajedničkom prostoru za rad, pored održavanja sjednica Koordinacionog odbora Saveza, udruženja nacionalnih manjina Banjaluke prema dogovorenom rasporedu isti koriste u svrhu realizacije svojih aktivnosti - škole jezika, konzularni dani, probe horova, održavanje koncerata, izložbi, jubileja, projekcije filmova, književne večeri i drugo.

Promovišu se aktivnosti udruženja nacionalnih manjina preko manifestacionih programa, preko susreta i posjeta uvaženih zvaničnika Republike Srpske i međunarodne zajednice, preko predstavnika ambasada i ambasadora matičnih zemalja, preko vladinih i nevladinih organizacija u RS i BiH, te medija – novina, radija i televizije. Prilikom održavanja kulturnih aktivnosti nacionalnih manjina dolazilo je do posjeta visokih zvaničnika naših matičnih zemalja kao i međunarodnih predstavnika i u više navrata je za njih tim povodom upriličen prijem u Narodnoj skupštini RS kao i Skupštini grada Banja Luka.

Gotovo sve aktivnosti Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske i udruženja imaju medijsku podršku i propraćene su od strane svih medija koji su pozivani da prate iste. Dobra saradnja je uspostavljena sa RTRS koja je uvela stalni sedmični termin za gosta iz nacionalne manjine u jutarnjem programu kao i stalnu emisiju "Bona Homo". Takođe se svake subote emituje redovna emisija o nacionalnim manjinama na Radiju RS "Korijeni". Od štampanih medija naše aktivnosti prate Glas Srpske, Nezavisne novine, Fokus i drugi. Udruženja nacionalnih manjina takođe pripremaju i štampaju biltene na svojim matičnim jezicima.

Svakako, prvi pet godina rada obilježila je saradnja i pomoći mnogih institucija i organizacija a od kojih izdvajamo sljedeće: Grad Banja Luka, Helsinski parlament građana Banja Luka, Vlada Republike Srpske, Narodna Skupština Republike Srpske, Kabinet Predsjednika Republike Srpske, kompanija "Vikom", Banski dvor, Muzička škola "Vlado Milošević", Galerija likovnih umjetnosti, Udruženje žena "Duga", Pres centar, Narodna biblioteka Republike Srpske, Radnički univerzitet, pomenute medijske kuće i niz drugih organizacija.

Čast i zadovoljstvo nam je pozvati Vas

- na svečanost povodom petogodišnje djelovanja SNMRS, 25.09.2008. u 19.00 časova, u Vijećnicu Kulturnog centra "Banski Dvor", Banja Luka;
- na V smotru kulturnih aktivnosti nacionalnih manjina 26.09.2008. u 19.00 časova u Narodno pozorište Republike Srpske.

Molimo Vas da Vaš dolazak potvrdite na
tel. 051/468-068 ili e-mail: snmrs_05@yahoo.com

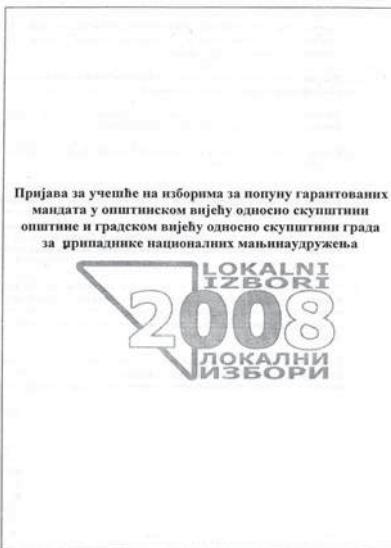

Savez Nacionalnih Manjina
Republike Srpske

BOSNA I HERZEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDNJE IZBORNJE POVRZENSTVO

BOSNA I HERZEGOVINA

ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

ОИ-5-ИМУ

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине

2009. GODINA

Redovna godišnja Skupština Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske održana je 07. marta 2009. godine u prostorijama Skupštine opštine Prnjavor na kojoj je pored ostalog usvojen Izveštaj o radu sa finansijskim izveštajem za 2008. godinu, kao i Plan rada za 2009. godinu. Na ovoj Skupštini izabran je novi potpredsednik Saveza, Dario Atijas.

Predsjednik Saveza je STEVO HAVRELJUK
Potpredsjednik DARIO ATIJAS

Savez nacionalnih manjina RS je partner u projektu "Susjedstvo – afirmacija multikulturalizma i saradnje na opštinskom nivou u zemljama Zapadnog Balkana". Nositelj projekta je Helsinski parlament građana Banja Luka uz finansijsku podršku Evropske komisije. Projekat traje dvije godine i realizuje se u Bosni i Hercegovini (Banja Luka, Prijedor, Tuzla), Srbiji (Senta, Zrenjanin, Sombor) i Hrvatskoj (Pula, Vodnjan, Plitvička jezera) u partnerstvu sa Udruženjem za zaštitu ljudskih prava i građanskih sloboda iz Pule, Centrom za regionalizam Novi Sad, Helsiškim monitorom za ljudska prava iz Slovenije i Savezom nacionalnih manjina Republike Srpske.

Savez nacionalnih manjina RS je bio organizator i aktivni učesnik u mnogim javnim debatama, okruglim stolovima, konferencijama, seminarima i sjednicama, a koje su se ticale prava pripadnika nacionalnih manjina.

Jedan od rezultata pregovora sa Ministarstvom prosvjete i kulture Republike Srpske je i uvođenje dodatne nastave ukrajinskog jezika u Osnovnoj školi „Desanka Maksimović“ Trn.

Šesta smotra kulturnih aktivnosti nacionalnih manjina održana je 25. septembra 2009. godine u Narodnom pozorištu Republike Srpske.

Savez je pratio i podržavao u svojim mogućnostima rad udruženja nacionalnih manjina - svojih članica, u zavisnosti od toga koliko je koja nacionalna manjina smatrala da je poželjno i potrebno angažovanje Saveza. Pokušalo se raditi na boljem i kvalitetnijem uključivanju udruženja u rad Saveza. Obavljene su posjete, data je podrška u radu i prisustvovalo se svečanostima u udruženjima nacionalnih manjina u Trebinju, Bijeljini, Prijedoru, Prnjavoru i Banjaluci.

U okviru programa Svjetskog prvenstva u raftingu 2009., 21. maja 2009. godine, predstavljeno je kulturno blago nacionalnih manjina RS. Predstavljene su nacionalne kuhinje, nacionalne posebnosti i kulturno-umjetnički programi nacionalnih manjina RS.

Tokom juna mjeseca 2009. godine u banjalučkoj Gimnaziji sproveden je projekat obuke u formiranju i održavanju web stranica Saveza i udruženja nacionalnih manjina. Obuci je prisustvovalo oko 20 članova udruženja, koji su izrazili potrebu za ovakvom obukom, a projekat je realizovan u saradnji sa Međunarodnim udruženjem naučnih radnika Banja Luka.

Savez nacionalnih manjina Republike Srpske radi na kvalitetnijoj i boljoj implementaciji Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina. Učestvuje preko svojih predstavnika u radu Savjeta nacionalnih manjina Narodne Skupštine RS, kao i u Vijeću nacionalnih manjina Parlamentarne Skupštine BiH. Delegacije Saveza su u toku godine vodile konstruktivne razgovore sa lokalnim i entitetskim vlastima – gradonačelnikom i predstvincima Banjaluke, načelnicima opština: Prnjavor, Prijedor i Trebinje, s odbornicima nacionalnih manjina, predsjednikom Republike Srpske, predsjednikom Narodne Skupštine RS, Vijećem naroda RS i Klubom ostalih u Vijeću naroda i Ministrom uprave i lokalne samouprave RS.

Savez se svojim radom nametnuo i stekao zapažen ugled u javnom životu Republike Srpske i kao institucija od bitnog značaja njegovi predstavnici su pozivani i učestvovali su u mnogim važnim događajima u RS kao što

su svečanosti povodom Dana Republike, prijemi u Palati predsjednika Republike, u Narodnoj Skupštini RS, u Predsjedništvu BiH i kabinetu gradonačelnika Banjaluke.

Krajem godine Savez pokreće inicijativu za sticanjem statusa od javnog interesa za Republiku Srpsku, pripremom dokumentacije koja će opravdati ovaj status. Nakon raspisivanja Javnog poziva za sticanje statusa od javnog interesa, Savez nacionalnih manjina RS je konkurisao, pripremio i predao potrebnu dokumentaciju, po konkursu Vlade Republike Srpske, preko Ministarstva uprave i lokalne samouprave za sticanje statusa udruženja od javnog interesa. Dobijanjem ovog statusa će se značajno poboljšati uslovi za rad Saveza, ali će to biti veća obaveza i odgovornost, a zahtijevaće i mnogo ozbiljniji pristup radu.

Dobra saradnja je uspostavljena sa Radio-televizijom RS kroz učešće u emisijama: Korijeni, Bona Homo, U fokusu, kao i mogućnost gostovanja u Jutarnjem programu. Emisije sa tematikom nacionalnih manjina takođe se pojavljuju na Alternativnoj televiziji, BN televiziji i Radio televiziji BiH. Od štampanih medija naše aktivnosti prate „Glas Srpske“, „Nezavisne novine“, „Fokus“, „Reporter“ i drugi, a održavani su tematski sastanci sa novinarama kao i konferencije za javnost. Udruženja nacionalnih manjina takođe priređuju i štampaju biltene na manjinskim jezicima.

2010. GODINA

Izborna Skupština Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske je održana 22. marta 2010. godine u Doboju na kojoj je obnovljen mandat predsjedniku Saveza, Stevi Havreljuku u naredne dvije godine, a za podpredsjednika je izabran Franjo Rover.

Predsjednik Saveza je STEVO HAVRELJUK
Potpredsjednik FRANJO ROVER

Izabrani su novi članovi Koordinacionog odbora Saveza u narednom mandatu (2010 – 2012):

1. Crnogorci – Cvetin Gordanić
2. Česi – Željko Vaško
3. Italijani – Franjo Rover
4. Jevreji – Jakov Danon
5. Mađari – Đerđ Senteš
6. Makedonci – Dimitrije Trifunovski
7. Poljaci – Ivanka Ćelović / Hermina Najdek
8. Romi – Jasmina Hakić
9. Slovenci – Marija Grbić
10. Ukrajinci – Stevo Havreljuk

Usvojen Izvještaj o radu sa finansijskim izvještajem za 2009. godinu, kao i Plan rada za 2010. godinu. Djelovanjem Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske pokrenuta su mnoga pitanja na lokalnom, entitetskom i državnom nivou i to:

- Pitanje Ustavnih promjena u dijelu koji se tiče nacionalnih manjina;
 - Pitanje izmjena Izbornog zakona;
 - Pitanje statusa udruženja, Saveza i Savjeta;
 - Pitanje Ministarstva, kancelarije ili referata nacionalnih manjina u Vladi RS;
 - Pitanje finansiranja;
 - Pitanje prostora za rad udruženja;
 - Pitanje zapošljavanja manjina i pitanje rada ljudi koji se profesionalno bave problematikom nacionalnih manjina;
 - Pitanje obrazovanja;
 - Pitanje stipendija.

Nacionalne manjine traže promenu Ustava BiH

BANJALUKA - Nacionalne manjine trebalo bi da zajedno sa konstitutivnim narodima budu uvrštenе u Ustav Bosne i Hercegovine, a neophodno je formirati bar jednu instituciju koja bi se profesionalno bavila problemima ove kategorije stanovništva, konstatovano je juče na tribini „Položaj i prava nacionalnih manjina u RS i BiH“.

Na tribini koju je u Banjaluci organizovala Gradska organizacija Demokratske narodne zajednice BiH, predsednik Saveza nacionalnih manjina RS Stevo Havreljuk rekao je da sadašnji Ustav BiH ne prepoznaće kategoriju nacionalnih manjina.

- Prvo što treba uraditi jeste izvršiti malu promenu Ustava i uz konstitutivne narode, pod kategorijom ostalih, nabrojati nacionalne manjine - rekao je Havreljuk novinarima.

On je naglasio da je presuda su-

SPOVEĐI PRESUDU IZ STRASBURGA... Sa tribine u Banjaluci

da u Strazburu u slučaju „Sejdić i Finci“ pokazala da se u BiH otvoreno krše ljudska prava nacionalnih manjina.

- Nacionalne manjine su prisiljene da na neki način deluju i prisile i iniciraju i promene ustava i izbornog zakona kako bi bile uvedene u ova dva pravna akta - istakao je Stevo Havreljuk.

Predsednik Gradske organizacije Demokratske narodne zajednice BiH Banjaluka Milan Šerbuš rekao je da će zaključci jučerašnje tribine biti prosledjeni nedležnim institucijama da bi se preduzeli konkretni koraci u poboljšanju položaja nacionalnih manjina u BiH. (E.P.)

Odlukom Vlade Republike Srpske od 4. novembra 2010. godine, Savezu nacionalnih manjina Republike Srpske dodjeljen je status udruženja od javnog interesa. Dobijanjem ovog statusa Savezu je riješeno stalno sufinansiranje redovnih aktivnosti, koje će u mnogome poboljšati rad Saveza, a i samih udruženja nacionalnih manjina.

Istovremeno je radom Saveza nacionalnih manjina RS, odbornika nacionalnih manjina i udruženja nacionalnih manjina u lokalnim zajednicama došlo do blagog pomaka na poboljšanju položaja nacionalnih manjina:

- Formirane su kancelarije nacionalnih manjina u lokalnim zajednicama (Banja Luka, Doboj, Prnjavor, Laktaši, Prijedor, Građiška);

- Dodjeljen je prostor za rad udruženjima nacionalnih mamija - na - kancelarije (posebne kancelarije za 4 nac. manjine u Doboju);

- Formirane su stavke u budžetima opština za rad udruženja nacionalnih manjina (Banja Luka, Prnjavor, Doboj, Prijedor, Građiška);

- Pristupilo se formiranju regionalnih, gradskih ili opštinskih Saveza (Savez nacionalnih manjina opštine Prnjavor i Savez nacionalnih manjina regije Doboj)

Pored održavanja već tradicionalne Sedme smotre kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina Republike Srpske, održane 24. septembra 2010, održan je prvi Festival nacionalnih manjina prnjavorske opštine pod nazivom "Mala Evropa".

Takođe, 23. septembra 2010. u Banjaluci počela je realizacija jednog od najuspješnih projekata Saveza – revija nošnji nacionalnih manjina i prezentacija ručne radinosti „Nasljeđe u škrinji, nasljeđe iz ruke“.

Postepeno se rješava pitanje stambenog zbrinjavanja Roma (Banja Luka, Gradiška, Prnjavor, Teslić, Doboj, Prijedor, Bjeljina). Pruža se pomoć lokalnih vlasti u obezbjeđenju školskog pribora, svesaka i knjiga za učenike romske nacionalne manjine, te se iznalazi način stipendiranja studenata Roma iz budžeta opština.

Posmatrajući izvršenje Plana rada Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske u 2010. godini može se konstatovati da su planirane aktivnosti gotovo u potpunosti izvršene. Pored toga Savez nacionalnih manjina RS je bio organizator i aktivni učesnik u mnogim javnim debatama, okruglim stolovima, konferencijama, seminarima i sjednicama. Povećava se broj aktivnosti u svim lokalnim zajednicama, te se intenzivnije pripremaju i apliciraju projekti.

2011. GODINA

Redovna skupština SNMRS je održana 16. aprila 2011. godine u Banjoj Luci sa opravdanim zakašnjenjem održavanja iste, zbog nedostatka finansijskih sredstava sa kojima bi se pokrili troškovi održavanja. Sjednici je prisustvovalo 28 delegata, od ukupno 33 delegata. Prema predloženom dnevnom redu skupštine, delegati su usvojili dokumente Izvještaj o radu za 2010. godinu, Izvještaj Nadzornog odbora o poslovanju SNMRS za 2010. godinu, Finansijski izvještaj za 2010. godinu, kao i Plan rada SNMRS za 2011. godinu.

Tokom 2011. godine nastavljeno je kontinuirano izvještavanje, kao i susreti sa predstvincima svih nivoa vlasti, kao i sa predstvincima međunarodne zajednice. Ovdje posebno izdvajamo stalni kontakt sa Misijom OSCE, Kancelarijom Vijeća Evrope i nadležnim ministarstvima – Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske, Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH i sl.

Na inicijativu članova Koordinacionog odbora SNMRS, a povodom sticanja statusa od javnog interesa, 04.06.2011. godine u Banjoj Luci je upriličen radni sastanak predstavnika udruženja nacionalnih manjina, a koje su članice SNMRS. Radnom sastanku su prisustvovala 22 predstavnika udruženja nacionalnih manjina. Tema radnog sastanka je bila vezana za funkcionalisanje udruženja, aktuelni problemi, saradnja sa lokalnim vlastima i odbornicima i slično.

U saradnji sa Republičkim zavodom za statistiku RZSRS, pristupilo se izradi odnosno prevodenju popisnih obrazaca na jezike nacionalnih manjina. SNMRS u saradnji sa Republičkim zavodom za statistiku organizovao je 24. 06. 2011. prvu debatu - okrugli sto na temu popisa stanovništva i uloge nacionalnih manjina u ovom procesu. Prisutnim su prezentovani i popisni obrasci na jezicima nacionalnih manjina, a takođe pokušao se i dati odgovor na neka od pitanja upućenih od strane nacionalnih manjina.

Projekat „Nasljeđe u škrinji, nasljeđe iz ruke“ apliciran je Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske, a na osnovu objavljenog Javnog poziva o sufinansiranju projekata/programa iz oblasti kulture i umjetnosti za 2011. godinu. U apliciranoj verziji projekta, projekat je zamišljen da se implementira u Prijedoru i Prnjavoru. Lokacije realizacije projekta: U Prijedoru – Lapidarij Muzeja Kozara 23.09.2011. i u Prnjavoru – Dom kulture 24.09. 2011.

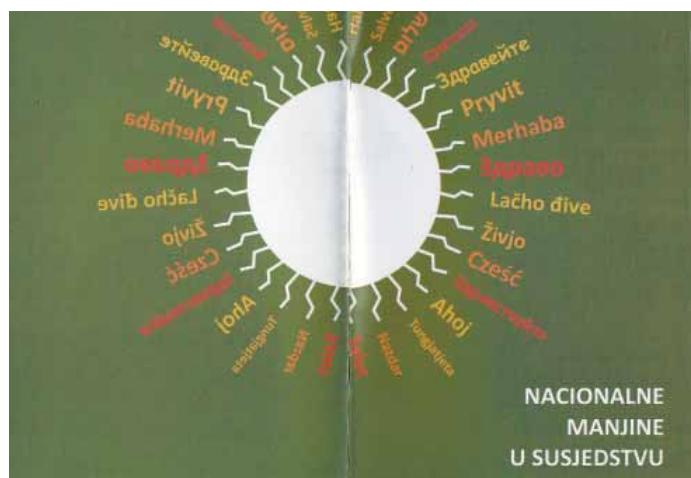

U saradnji sa Međunarodnim udruženjem naučnih radnika, tokom 2011. godine dovršen je projekat savremenizacije zvanične web prezentacije Saveza. Paralelno sa ovom aktivnošću, završen je i projekat mapiranja vjerskih objekata nacionalnih manjina u Republici Srpskoj, za koji je urađena i interaktivna mapa objekata sa pratećim fotografijama, kao i štampana publikacija. Prva prezentacija ove publikacije održana je 30. novembra 2011. godine u Banjoj Luci.

Projekat „Ukusi tradicije“ apliciran je Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske, a na osnovu objavljenog Javnog poziva o sufinansiranju projekata/programa iz oblasti kulture i umjetnosti za 2011. godinu. Projekat je implementiran 01.10.2011. godine na Trgu Krajine u Banjoj Luci, a u sklopu manifestacije Osma smotra kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina. Svečani koncert Osme smotre realizovan je 30. septembra 2011. u narodnom pozorištu Republike Srpske.

Od maja mjeseca 2011. godine uspostavljenja je saradnja sa Dnevniom listom „Fokus“ o kontinuiranom izvještavanju o nacionalnim manjinama. U ovom dnevnom listu u vikend izdanju prostor rezervisan za nacionalne manjine dao je dobre rezultate, pa tako i pored teškoća u komunikaciji sa medijima, udruženja manjina su stekla naviku kontinuiranog izvještavanja o manifestacijama, najavama za određene događaje, kao i odzivu na prezentaciju rada udruženja i intervjuje. Do januara 2012. u ukupno 26 brojeva ovog lista izašli su prilozi o nacionalnim manjinama.

Представљени вјерски објекти националних мањина

Савез националних мањина РС, у сарадњи са Међународним удружењем научних радника (AIS), организовао је - крајем новембра презентацију пројекта „Вјерски објекти националних мањина у Републици Српској“, и штампаног издања „Мапа вјерских објеката у Републици Српској“. Координатор пројекта, проф. др Љубиша Преворовић, какве да националне мањине на просторима Републике Српске егзистирају већ вијековима и да је циљ истраживања евиденцијарне и идентификacione појединачних вјерских објеката националних мањина. Ђоком тим време, њихов рад и новог на овој територији био је под јаким утицајем вјере, која им је, у доброј мјери, и очувала идентитет. Као последица тога, грађени су многобројни вјерски објекти, од скромних капела до грандиозних храмова. Националне мањине су у прошlosti - кроз вјерске објekte, манифе-

стовale своје вјерске обичаје, културу, народну ношњу, и све one што их чини специfичним. Њиховим културним и духовним садржајем обогаћује се културна и туристичка понуда Републике Српске, и на тај начин, ми ширimo имену толерантне и мултикултуралне „средине“, истиче Преворовић. Он даје да се овим пројектом идни скренутi пажњи на духовне, вјерске и културне приједности националних мањина у РС, а time и подстиći јачање веза као националних мањина међусобно тако и народа РС и БиХ с њима. Према досадашњим истраживањима, идентификовано је 30 вјерских објеката националних мањина у РС, и сви су представљани на штампанијој Мапи вјерских објеката. Издавач мапе су Министарство привреде и туризма у Влади РС, Међународно удruženje научних radnika - AIS, и Савез националних мањина РС.

Aktivnosti realizovane kroz projekat EC „Susjedstvo“ u 2011. Godini rezultirale su tim da je 28.03.2011.

- Potpisana Memorandum o saradnji između gradova Banjaluke i Pule i udruženja Mađara, Slovenaca, Italijana, Roma i Makedonaca iz ovih gradova;

Narodna skupština Republike Srpske, na svojoj Petoj sjednici održanoj 13. aprila 2011. godine donosi odluku o izboru članova Savjeta nacionalnih manjina za drugi mandat 2011 – 2015, a na prijedlog Saveza. Konstituirajuća sjednica Savjeta nacionalnih manjina u Narodnoj skupštini Republike Srpske održana je 03. juna 2011. godine. Savjet broji 11 članova i to:

1. Makedonci - Vesna Temelkovska Vuković, predsjednik

2. Česi - Vladimir Blaha
 3. Slovenci - Alenka Uduč
 4. Ukrajinci - Olga Karajica
 5. Romi - Saša Mašić
 6. Italijani - Franjo Rover
 7. Jevreji - Dario Atijas
 8. Poljaci - Danijel Kovč
 9. Crnogorci - Milimir Papović
 10. Mađari - Nataša Milić

U novembru i decembru mjesecu pristupilo se i aplikiranju za kandidate za Vijeće nacionalnih manjina BiH, te je u vezi sa ovim zatražena informacija o broju kandidata koji su aplicirali po objavljenom Javnom pozivu. Mandat novih članova Vijeća nacionalnih manjina BiH još uvijek nije verifikovan.

U toku 2011. godine u saradnji sa institucijama i organizacijama Savez nacionalnih manjina Republike Srpske učestvovao je u izradi slijedećih publikacija:

1. Zbornik radova „Nacionalne manjine u Republici Srpskoj“, Međunarodno udruženje naučnih radnika;
 2. „BiH – Opšti izbori 2010“, naučene lekcije, Vijeće Evrope;
 3. Vodič za saradnju nacionalnih manjina i institucija lokalne vlasti, Helsinški parlament građana Banja Luka;
 4. Mapa vjerskih objekata nacionalnih manjina u Republici Srpskoj, Međunarodno udruženje naučnih radnika;

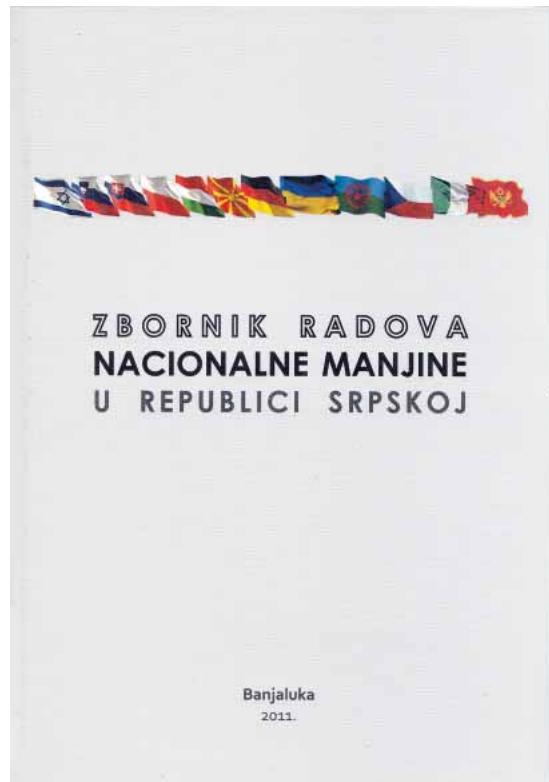

POTRISAN MEMORANDUM O SURADNJIĆU MEĐU GRADOMA, JUDIKATU, NACIONALNIM MAMKINAMA, PREDSTAVNIČTVA

Izgrađen most prijateljstva i razmjene

Memorandum obvezuje gradove i nacionalne mrežne sazivane da se ne zadržavaju lozi za cilj imaju prenosivi i uvedenje po-treba margini

ZBORNIK RADOVA
NACIONALNE MANJINE
U REPUBLICI SRPSKOJ

2012. GODINA

Izborna godišnja Skupština SNMRS održana iz dva dijela. Redovna sjednica održana je 21.04.2012. godine u prostorijama Narodne skupštine Republike Srpske. Zbog neophodnosti donošenja odluke i usvajanja izmjenjene teksta Statuta SNMRS Vanredna skupština je održana i 26.05.2012. u prostorijama Saveza, a nakon koje se pristupilo proceduri za donošenjem novog Statuta.

Izabrano je novo rukovodstvo:

Predsjednik Saveza je STEVO HAVRELJUK
Potpredsjednik FRANJO ROVER

Izabrani su novi članovi Koordinacionog odbora Saveza u narednom mandatu (2012 – 2014):

1. Crnogorci – Tonko Janković
2. Česi – Tomislav Blaha
3. Italijani – Franjo Rover
4. Jevreji – Aleksandar Danon
5. Mađari – Đerđ Senteš
6. Makedonci – Dimitrije Trifunovski
7. Poljaci – Danijel Kovč
8. Romi – Nenad Mirković
9. Slovaci – Janko Šimon
10. Slovenci –
11. Ukrainci – Stevo Havreljuk

REVJA NACIONALNIH MANJINA U GRADIŠKI
Prošetali stare nošnje
strana 20

manjine. Knjiga je dvojezična za svaku nacionalnu manjinu na jeziku nacionalnih manjina i na srpskom jeziku. Pošto je više nacionalnih manjina knjiga je višejezična. Po tome je posebna i predstavlja veoma složen projekt. Početak aktivnosti na pripremi ovog antologiskog zbornika obilježio je drugu polovinu 2012. godine.

Odobrenim projektom „Vitraž kulture nacionalnih manjina 2012/12“ SNMRS u 2012. godini je realizovao veći broj aktivnosti i sve manifestacije su doble karakter tradicionalnih. U sklopu ovog projekta realizovano je ukupno 6 programa i to:

22. septembar 2012. godine – Dobojski obilježavanje Evropskog dana jezika uz prigodan program i Izložbu „Sefardska žena kroz vijekove“. Domaćin manifestacije je bilo Udruženje Jevreja Dobojski – Jevrejska opština Dobojski.

23. septembar 2012. godine – Prnjavor, književno-muzički program pod nazivom „Prva ukrajinska škola na Balkanu“.

24. septembar 2012. godine – Gradiška, obilježavanje Evropskog dana jezika uz prigodan program i reviju nošnji nacionalnih manjina, prilikom koje je publici prikazano oko 25 različitih nošnji nacionalnih manjina.

26. septembar 2012. godine – Prijedor, obilježavanje Evropskog dana jezika

26. septembar 2012. godine – Banja Luka, obilježavanje Evropskog dana jezika i centralna manifestacija i svečani koncert „Deveta smotra kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina“ održana je u Narodnom pozorištu Republike Srpske.

04. novembar 2012. godine – Bijeljina Revija nošnji nacionalnih manjina i koncert KPUU „Taras Ševčenko“.

Projekat Antologiski izbor pjesnika 12 zemalja Srednje i Jugoistočne Evrope „Atlas vjetrova“. U njemu su zastupljeni pjesnici iz zemalja koje su matične zemlje nacionalnih manjina, a koje žive na području Banja Luke, regije i Republike Srpske. U projekt, prema usaglašenom dogовору ulazi po 5 pjesnika od svake nacionalne

„Lokalni izbori u BiH 2012“ predstavnici nacionalnih manjina su uzeli učešće u Lokalnim izborima 2012. godine te nije zabilježen uspjeh iz 2008. godine. Povodom ovih izbora SNMRS je pokrenuo mini projekat praćenja vidljivosti nacionalnih manjina u štampanim medijima sa posebnim akcentom na izbore, kulturu i druge aktivnosti. Period praćenja 6 pisanih medija u BiH je bio od 23.07. do 15.10.2012. godine. Rezultatima ovih izbora potvrđen je mandat odbornicima iz reda nacionalnih manjina u ukupno 11 lokalnih zajednica i to: Novi Grad, Prijedor, Kozarska Dubica, Gradiška, Prnjavor, Modriča, Banja Luka, Srebrenica, Sokolac, Trebinje i Vukosavlje.

Savez je kontinuirano obilazio lokalne zajednice u kojima ima registrovanih udruženja nacionalnih manjina, te nastojao pomoći u prevazilaženju osnovnih problema. Nastavljena je saradnja i sa odbornicima iz reda nacionalnih manjina.

Prva posjeta predsjednika Makedonije gdina. Đorđa Ivanova Udruženju Makedonaca i Savezu nacionalnih manjina Republike Srpske, upriličena je 05. oktobra 2012. i predstavlja prvu zvaničnu posjetu predsjednika jedne matične zemlje Savezu i udruženju.

БОНА И ВЕРСОЛОВА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА
МЕДИЈСКЕ ИЗБОРНО ПОВЕРЕНСТВО

Пријава за учешће на изборима за попуну гарантованих
мандата у општинском вијеју односно склупштини
општине и градском вијеју односно склупштини града за
принадлежне национални мањине групе грађана

Локални избори 2012

PREDSTAVNICI SAVEZA NACIONALNIH MANJINA RS U POSJETI OPŠTINI BUELIJINA

Manjinama mjesto u vlasti

Ove godine se održavaju lokalni izbori i želimo da azuriramo da li postoji mogućnost da predstavnici nacionalnih manjina participiraju u opštini Bihaćima, a da bi to uradili potrebno je da se novi popis stanaštačka obavi ito kvalifikuju, neglasno i bezvredno.

magli da molte altre voci prima.
Produttività lavorativa nazionale cresciuta del 4,2%.
Borsa Hollandex, continua
di far segnare buoni pre-
stidati: trasversalmente (lavoro
e servizi) cresceva di 2,9%.

Tuttavia, allo stesso tempo
è stata ristretta la variazione
dei prezzi: la dis inflazione
raggiungeva il 1,9% (grado
minimo).

Soltanto le produzioni
industriali mostravano
una crescita modesta.

Dana 19. novembra 2012. godine upriličena je posjeta učenika i nastavnika iz OŠ „Vuk Karadžić“ Novi Grad, sekcije „Nacionalne manjine u BiH“ Klubu nacionalnih manjina, Savezu i Savjetu nacionalnih manjina RS.

2013. GODINA

Nastavljena je praksa održavanja redovnih radnih sastanaka sa udruženjima nacionalnih manjina u njihovim lokalnim zajednicama, te kontakt sa odbornicima iz reda nacionalnih manjina.

Takođe u sklopu ove aktivnosti iniciran je i Prvi sastanak sa odbornicima iz reda nacionalnih manjina u mandatu 2012-2016, a koji je održan 26.09. u Banjoj Luci.

U cilju boljeg informisanja i približavanja procesa popisa stanovništva te pojašnjavanja osnovnih pojmove i nedoumica, SNMRS u saradnji sa Zavodom za statistiku Republike Srpske realizovano je ukupno 6 okruglih stolova-dijaloga na temu „Nacionalne manjine i Popis stanovništva u BiH 2013“. Banja Luka (18.06. i 17.09.), Prnjavor (02.08.), Bijeljina (09.09.), Doboј (19.09.), Gradiška (11.09.) su sredine u kojima se realizovala ova aktivnost, a na kojima je učešće uzela i nadležna lokalna Popisna komisija koja je pojasnila detalje ovog procesa, predstavnici udruženja nacionalnih manjina i drugih nevladinih organizacija.

Pored identifikovanih problema u sredinama gdje se izučava maternji jezik nacionalne manjine, te reakcije SNMRS prema nadležnim institucijama, održavana je redovna komunikacija sa nastavnim osobljem koji izvode ovaj vid nastave. U sklopu ove aktivnosti, a na poziv Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, predstavnik SNMRS je učestvovao u izradi *Pravilnika o izvođenju dvojezičnog programa za pripadnike nacionalnih manjina u vaspitno-obrazovnim ustanovama predškolskog tipa*, a koji je nakon korekcija i uvaženih primjedbi stupio na snagu u septembru 2013.

Obilježavanje jubileja – Deset godina Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske

U toku 2013. godine sve manifestacije su bile u znaku obilježavanja jubileja - 10 godina od osnivanja Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske. Ovim povodom organizovana je i centralna manifestacija obilježavanja jubileja - Svečana akademija, 26. septembra 2013. godine u kulturnom centru Banski dvor. Pored prigodnog kulturnog programa i otvorenja izložbe, u programu Akademije o SNMRS su govorili: Igor Radojičić, Dragoljub Davidović, Rajko Kuzmanović i Miloš Mišković. Dodjeljene su zahvalnice istaknutim pojedincima iz lokalnih samouprava opština i gradova te pojedincima iz reda nacionalnih manjina za doprinos promociji i zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina.

OSNIVAČI SAVEZA:

1. Gdin. Vladimir Blaha
2. Gdin. Franc Sošnja

3. Gdin. Zoran Levi
4. Gdin. Rinaldo Kastanja
5. Gdin. Ivan Brelak

LOKALNE SAMOUPRAVE:

1. Gdin. Dragoljub Davidović, gradonačelnik Banjaluke (2000-2012)
2. Gdin. Obren Petrović, Gradonačelnik grada Doboja
3. Gđa. Žana Pekić, načelnica Odjeljenja za društvene djelatnosti opštine Prnjavor
4. Gđa. Ljiljana Babić, načelnica Odjeljenja za društvene djelatnosti grada Prijedor
5. Gdin. Vladimir Đukelić, Odjeljenje za društvene djelatnosti grada Banja Luka

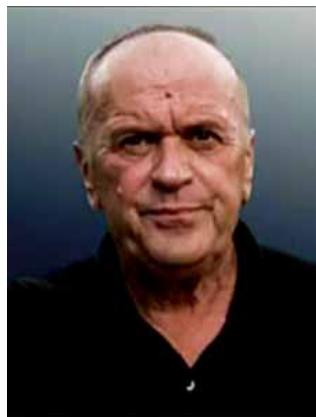
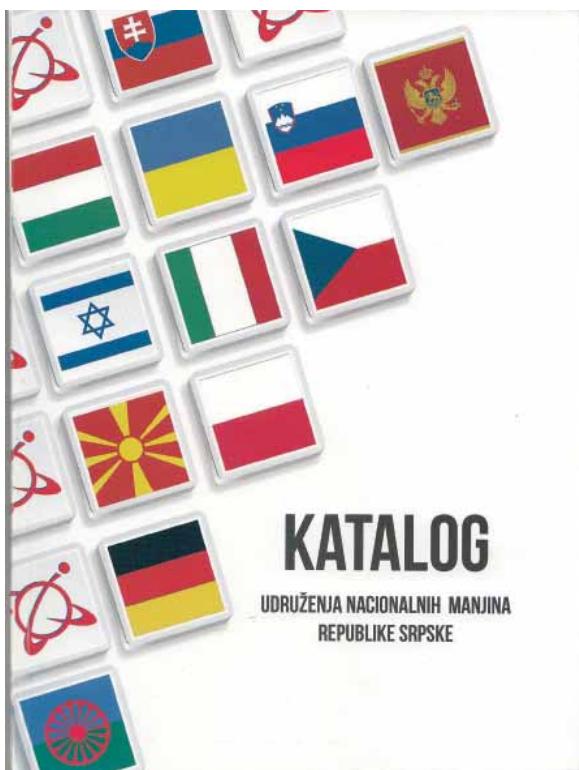
Centralna manifestacija i svečani koncert „Deseta smotra kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina“ održana je 27. 09. u Narodnom pozorištu Republike Srpske, a u sklopu obilježavanja jubileja - deset godina od osnivanja Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske. U programu obilježavanja jubileja, na svečan način je obilježen i Evropski dan jezika – 24. septembar. U prigodnom programu učenici su govorili stihove i recitovali poeziju na manjinskom jeziku, a koji je sadržan u prvom objavljenom antologijskom zborniku pod nazivom „Atlas evropske lirike“.

Odštampano je prvo izdanje publikacije „Katalog udruženja nacionalnih manjina“. Informator koji obuhvata osnovne podatke o udruženjima nacionalnih manjina na srpskom i engleskom jeziku, štampan je u 300 primjera.

„Atlas evropske lirike“ projekat koji je započet u 2012. godini, a čija je finalizacija završena u aprilu 2013. godine, te je upriličena svečana promocija 15. aprila u Kulturnom centru Banski dvor. Savez u saradnji sa Udruženjem književnika - podružnica Banja Luka pripremio je antologički zbornik savremene poezije iz 12 književnosti nacionalnih manjina. Poezija koja je odabrana za ovaj zbornik prevedena je i na srpski jezik, što predstavlja prvu objavljenu publikaciju ove vrste. Do sada su primjerici ove knjige distribuisani u više zemalja Evrope, a takođe još uvijek traju promocije ove knjige na sajmovima knjiga i književnim večerima.

IN MEMORIAM - Zoran Levi

U Banjaluci, 11.11.2013. je nakon duge i teške bolesti u 66. godini preminuo Zoran Levi, član Jevrejske opštine Banjaluka. Zoran Levi bio je predsjednik Jevrejske opštine Banjaluka, a i bivši je član i predsjednik Upravnog odbora Radio-televizije Republike Srpske. Između ostalog, obavljao je i dužnost predsjednika Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske. Senator i šef predstavništva Republike Srpske u Izraelu Arie Livne rekao je za Radio Republike Srpske da je Jevrejska oština Banjaluka ostala bez svog najistaknutijeg člana, koji je bio svojevrstan simbol malobrojne Jevrejske zajednice u Banjaluci. U posljednje vrijeme, kao član Nadzornog odbora učestvovao je u aktivnostima na izgradnji Jevrejskog kulturnog centra u Banjaluci.

2014. GODINA

Izborna skupština Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske održana je 28. marta 2014. godine u sali za sastanke Vijeća naroda Republike Srpske. Skupštini je prisustvovala većina delegata, te je nesmetano donijela odluke u vezi sa: izborom novog rukovodstva SNMRS za naredni dvogodišnji mandat (2014 – 2016) predsjednik, potpredsjednik i drugi organi prema Statutu, usvajanjem Izvještaja o radu za 2013. godinu te plana rada za 2014. godinu, te druge zaključke koji su se odnosili na predložene tačke dnevnog reda. Na ovoj Skupštini verifikovani su i kandidati za novi saziv Savjeta nacionalnih manjina u Narodnoj skupštini Republike Srpske.

U novo rukovodstvo su izabrani:

Predsjednik Saveza FRANJO ROVER
Potpredsjednik IREN MILIVOJEVIĆ

Koordinacioni odbor – članovi:

1. Crnogorci – Tonko Janković
2. Česi – Tomislav Balaha
3. Italijani – Franjo Rover
4. Jevreji – Aleksandar Danon
5. Mađari – Iren Milivojević

6. Makedonci – Dimitrije Trifunovski
7. Poljaci – Danijel Kovč
8. Romi – Nenad Mirković
9. Slovaci – Janko Šimon
10. Slovenci – Lučiano Kaluža
11. Ukrajinci – Perica Precep

U sklopu redovnih aktivnosti održani su sastanci i susreti sa predstavnicima Visokog komesarjata UN za ljudska prava i kulturu, kao i sa delegacijama Savjeta Evrope, Savjeta nacionalnih manjina Republike Hrvatske, misija EUFOR-a, kao i sa predstavnicima diplomatskog kora. Takođe i predstavnici SNMRS su prisustvovali i brojnim svečanostima i prijemima.

Predstavnici SNMRS održali su više radnih sastanaka sa predstavnicima: Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, Ministarstva uprave i lokalne samouprave Republike Srpske, Ministarstva civilnih poslova Bosne I Hercegovine, Vlade Republike Srpske, Kabinetom predsjednika Republike Srpske, Narodne skupštine Republike Srpske, delegacijom Evropske unije u Bosni I Hercegovini i brojnim drugim.

Nastavljena je praksa održavanja redovnih radnih sastanaka sa udruženjima nacionalnih manjina u njihovim lokalnim zajednicama, te kontakt sa odbornicima iz reda nacionalnih manjina.

U sklopu ove aktivnosti nastavljeno je održavanje sastanaka sa odbornicima iz reda nacionalnih manjina u mandatu 2012-2016, a koji su održani 29.04. u Prnjavoru i 17.07. u Trebinju . Ova praksa održavanja tematskih sastanaka biće nastavljena i u 2015. godini.

Projekat „Jedanaesta smotra kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina“ i Obilježavanje Evropskog dana jezika – 24. septembar;

Tradicionalni koncert „Jedanaesta smotra kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina“ u Banjoj Luci.

Ova tradicionalna manifestacija se održala 20. septembra 2014. godine po jedanaesti put. Program manifestacije realizovan je u Banjoj Luci u prostorijama Sportske dvorane Obilićevo. U koncertnom programu učestvovalo je 12 nacionalnih manjina sa oko 200 scenskih izvođača (direktnih učesnika programa) iz svih krajeva Republike Srpske, a pored domaćih učesnika biće prisutni i gostujući ansambli iz matičnih zemalja i pojedinci sa kojima je uspostavljena dugogodišnja uspješna saradnja.

Program je odlikovao šarenilom bogatstva kulture, običaja i folklora nacionalnih manjina i predstavlja svojevrsan muzičko-scenski performans, a čija realizacija je ostvarena sa našim dugodišnjim saradnikom-rediteljem i scenaristom Aleksandrom Pejakovićem.

Vidljivost SNMRS i realizovanih programa u 2014. godini je bila u podjednakoj mjeri identična u odnosu na 2013. godinu. U toku 2014. godine u nekoliko navrata je konstatovano da je interes medija za teme iz manjinskih zajednica u opadanju. SNMRS je nastojao da održi status reprezenativne organizacije, te da se uredno javi na sve medijske pozive, kao i da iste obavještava o djelovanju i radu.

Redovnija medijska zastupljenost se odnosila na radijsku emisiju „Korijeni“ RTRS i tv emisiju „U fokusu“.

U julu 2014. godine SNMRS je u saradnji sa Udruženjem „P. P. Njegoš“ iz Trebinja organizovao dio programa Smotre stvaralaštva 16. i 17. jula a koji su se odnosili na izložbu fotografija „10. godina SNMRS“, promociju knjige „Atlas evropske lirike“ i reviju nošnji „Škrinja“.

Savez nacionalnih manjina Republike Srpske se maksimalno angažovao zajedno sa svojim članicama i partnerima u matičnim zemljama nacionalnih manjina u svim aktivnostima a koje su imale za cilj, pomoći stanovništvu u Bosni i Hercegovini, a koje je bilo zahvaćeno katastrofalnim poplavama.

Delegacija SNMRS je u dva navrata doznačila pomoći u Doboju, Šamacu, Maglaju, Prnjavoru i Modriču a koja se sadržavala od osnovnih potrepština za domaćinstvo i drugih hemijskih sredstava.

Pored ovih aktivnosti članice SNMRS su direktno na terenu pomagale svoje ugrožene članove, a svim humanitarnim aktivnostima su se odazvale i organizacije iz matičnih zemalja nacionalnih manjina.

2015. GODINA

Redovna godišnja Skupština održana je u Banjoj Luci, 20. marta 2015. godine. Na ovoj Skupštini usvojen je Izvještaj o radu za 2014. godinu, te Plan rada za 2015. godinu, te su date smjernice za dalji rad i aktivnosti.

Pored brojnih događaja na kojima su prisustvovali predstavnici Saveza, kao i aktivnosti koje su implementirane kroz projekte izdvajamo samo neke najvažnije:

Nastavljena je redovna komunikacija sa predstavnicima institucija vlasti entetskog i lokalnog nivoa, kao i kontakti sa predstavnicima međunarodne zajednice.

Predsjedavajući Predsjedništva BiH dr Mladen Ivanić primio delegaciju Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske

Predstavnici Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske prisustvovali 04.03. su radnom sastanku sa predsjedavajućim Predsjedništva BiH iz reda srpskog naroda gospodinom Mladenom Ivanićem. Članovi delegacije su informisali predsjedavajućeg o radu Saveza nacionalnih manjina i angažmanu na očuvanju identiteta, nacionalnog porijekla i kulture nacije čijeg su porijekla. Govoreći o planiranim aktivnostima, čelnici Saveza su predstavili glavne izazove i probleme s kojima se susreću nacionalne manjine u očuvanju i njegovanju nacionalnog i kulturnog identiteta.

Narodna skupština Republike Srpske, na svojoj Trećoj sjednici održanoj 21. aprila 2015. godine, donijela je odluku o izboru Savjeta nacionalnih manjina Republike Srpske. U Savjet nacionalnih manjina Republike Srpske, za naredni četverogodišnji mandat (2015 – 2019) izabrani su:

Ministar prosvjete i kulture u Vladi Republike Srpske dr Dane Malešević upriličio je 10.02. radni sastanak sa predstavnicima Saveza. Na ovom sastanku, uvaženog ministra smo informisali o već ostvarenoj saradnji Saveza i udruženja nacionalnih manjina sa ovim ministarstvom, te o projektima kulture koje pripremamo shodno javnom pozivu za dostavljanje projekata. Poseban akcent smo stavili na neophodnost povećavanja ove stavke u Budžetu jer iz godine u godinu broj apliciranih projekata od strane udruženja se povećava.

1. Makedonci - Vesna Temelkovska Vuković, predsjednik
2. Crnogorci - Tonko Janković, zamjenik predsjednika,
3. Česi - Jadranka Latinović
4. Italijani - Bojan Radić
5. Jevreji - Dario Atijas
6. Mađari - Laslo Tot Bojnik
7. Poljaci - Marija Buganik
8. Romi - Aleksandar Mašić
9. Slovaci - Žanet Stajčić
10. Slovenci - Mladen Lunić
11. Ukrajinci - Stevo Havreljuk

Tokom 2015. godine upriličene su brojne posjete i sastanci sa predstavnicima lokalnih samouprava u Republici Srpskoj. Teme sastanaka su se odnosile na rad udruženja nacionalnih manjina, sufinansiranje rada i aktivnosti te prijedlozi za poboljšanje saradnje. Ovom prilikom predstavnici Saveza posjetili su sljedeće opštine i gradove:

Grad Trebinje

U maloj sali Skupštine grada Trebinja 24.04. održan je radni sastanak čelnika Gradske uprave grada Trebinja sa predstvincima Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, Vijeća naroda Republike Srpske

- Kluba delegata iz reda Ostalih i Savjeta nacionalnih manjina u NSRS. Srdačnu dobrodošlicu u grad na Trebišnjici poželio je i gradonačelnik Slavko Vučurević koji je u svom obraćanju istakao važnost organizovanja ovih sastanaka, te dobru saradnju sa Savezom nacionalnih manjina Republike Srpske

nakon, upriličen 03.11. sa gradonačelnikom Mićom Mićićem je povodom priprema za Šesto regionalno takmičenje osnovnih škola o poznavanju nacionalnih manjina u BiH, a čiji je domaćin bio grad Bijeljina.

Opština Modriča

Načelnik opštine Modriča Mladen Krekić upriličio je radni sastanak 25.05. sa predstvincima Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, Vijeća naroda Republike Srpske - Kluba delegata iz reda Ostalih i Savjeta nacionalnih manjina u NSRS. Načelnik Krekić je izrazio spremnost i dobru volju da podrži sve buduće inicijative koje budu predložene od strane Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, kako bi i ova opština imala priliku da promoviše rad nacionalnih manjina.

Opština Gradiška

Načelnik opštine Gradiška, Zoran Latinović upriličio je radni sastanak 29.07. sa rukovodstvom Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske i predstvincima četiri udruženja koja djeluju na teritoriji ove opštine.

Grad Prijedor

Gradonačelnik Prijedora Marko Pavić upriličio je redovni radni sastanak sa rukovodstvom Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske. Sastanku koji je u Prijedoru održan 06.10. na zahtjev Saveza nacionalnih manjina prisustvovali su delegati u Klubu ostalih Vijeća naroda Republike Srpske i predsjednica Savjeta nacionalnih manjina u Narodnoj skupštini RS te četiri predsjednika udruženja nacionalnih manjina Slovenaca, Roma, Ukrajinaca i Čeha, a koji djeluju u ovoj lokalnoj zajednici.

Nacionalne manjine u medijima

U sklopu redovnih aktivnosti, a koje se odnose na medijsku zastupljenost i prezentaciju aktivnosti rada Saveza NMRS, predstavnici organizacije zajedno sa predstavnicima udruženja i institucija su u više navrata gostovali na radijskim i televizijskim emisijama Javnog servisa Republike Srpske (RTRS) i Bosne i Hercegovine (FTV i BHR-TV). Takođe, bilježi se i znatan napredak i redovnost u vezi sa izvještavanjima o problematiku nacionalnih manjina. U 2015. godini posebno se može izdvojiti i intervju predstavnika Saveza za italijanski radio-televizijski javni servis RAI (Radiotelevisione italiana) a koji su bili naši gosti početkom novembra.

Pored medijske promocije, sa direktorom programa RTRS razgovaralo se o poboljšanju postojećeg programa koji se odnosi na nacionalne manjine, te mogućnostima za vraćanje u programsку shemu najpopularnije emisije o nacionalnim manjinama „Bona Homo“.

U subotu 19. septembra 2015. godine sa početkom u 19.30 časova u Sportskoj dvorani Obilićevo u Banjoj Luci održana je dvanaesta po redu „Smotra kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina“.

Svim prisutnima pored predsjednika Saveza, obratili su se gospodin Radenko Đurica u ime Grada Banja Luka i gospođa Milica Kotur pomoćnica ministra za kulturu Republike Srpske.

Manifestaciju je svečano otvorio ministar za ekonomske odnose i regionalnu saradnju Republike Srpske gospodin Zlatan Klokić, te je istakao da ovaj događaj ima veliki značaj za Srpsku jer je to prilika da se predstave običaji i kultura naroda koji žive na ovom prostoru.

U prostoru Centra za kulturu, 27. novembra 2015. godine održano je Šesto regionalno takmičenje osnovnih škola o poznavanju nacionalnih manjina u BiH. Ove godine takmičenje je obuhvatilo svih osamnaest osnovnih škola sa područja Bijeljine, Lopara i Ugljevika čiji su se predstavnici nadmetali u znanju i kreativnošću prikaza stečenog znanja o nacionalnim manjinama. Po prvi put Savez nacionalnih manjina Republike Srpske, zajedno sa udruženjima, aktivno se uključio u organizaciju ovog događaja, te u pomoći oko nabavke edukativnih materijala koji su poslužili u pripremi događaja.

Nakon cjelodnevog događaja, pobjednici takmičenja su:

1. JU OŠ „Meša Selimović“ - Janja	tema: Mađari
2. JU OŠ „Sveti Sava“ - Bijeljina	tema: Turci
3. JU OŠ „Stefan Nemanja“ - Gornji Dragaljevac	tema: Crnogorci

Nagradu publike za najbolji scenski nastup osvojila je Osnovna škola „Jovan Dučić“ iz Bijeljine koja je predstavila Italijane.

Ovim povodom 30. decembra 2015. godine upriličena je i posjeta 40 učenika - predstavnika pobjedničkih timova iz 2014. i 2015. godine Regionalnog takmičenja o poznavanju nacionalnih manjina u BiH „Upoznajmo se!“, zajedno sa njihovim nastavnicima.

Učenici su prvo posjetili Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske gdje je svečano otvorena izložba učeničkih radova sa ovog takmičenja. Nakon ministarstva, planom posjete, učenici su bili gosti u Vijeću naroda Republike Srpske - Klubu delegata iz reda Ostalih naroda.

U sklopu iste posjete učenici su posjetili i Narodnu skupštinu Republike Srpske prilikom koje su se upoznali sa radom ove institucije a takođe su imali priliku da razgovaraju i sa generalnim sekretarom NSRS i predsjednikom Savjeta nacionalnih manjina Republike Srpske.

2016. GODINA

Na inicijativu Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske upućenom prema Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine i ministrici Semihi Borovac, da se upriliči hitan radni sastanak sa predstavnicima udruženja i savjetodavnih tijela nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini, 09. februara 2016. godine u Sarajevu održan je prvi radni sastanak.

Pored diskusije u vezi sa problematikom pripadnika nacionalnih manjina, ministrica Borovac je najavila kako će predstavnicima nacionalnih manjina biti omogućen uvid u prijedloge izmjena Izbornog zakona BiH. U skladu sa zahtjevima predstavnika nacionalnih manjina, lokalnim zajednicama će biti ukazano na potrebu finansiranja udruženja i pružanju podrške u njihovom djelovanju, obzirom na neujednačen odnos prema pripadnicima nacionalnih manjina. Takođe, potrebno je izvršiti mapiranje potreba nacionalnih manjina na lokalnom nivou na osnovu čega se lakše mogu kreirati aktivnosti s ciljem poboljšanja položaja nacionalnih manjina u BiH.

Održane Redovna i Izborna skupština Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske

U sklopu redovnih aktivnosti, dana 18. marta 2016. godine u prostorijama Administrativnog centra Vlade Republike Srpske u Banjoj Luci održane su Redovna i Izborna skupština Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske. Na Redovnoj skupštini usvojen je Izvještaj o radu Saveza za 2015. godinu – narativni i finansijski, te Plan rada Saveza za 2016. godinu sa planiranim budžetom. Izbornoj skupštini odazvalo se svih 33 pozvanih delegata. Dosadašnjem predsjedniku Franji Roveru izglasano je povjerenje i za naredni četverogodišnji mandat (2016 – 2020), a funkciju potpredsjednika u istom mandatu vršiće Danijel Kovč.

Predsjednik Saveza je FRANJO ROVER
Potpredsjednik Saveza je DANIJEL KOVČ

Upravni odbor – članovi:

1. Crnogorci – Dragan Ljucović
2. Česi – Zdenka Hajek
3. Italijani – Franjo Rover
4. Jevreji – Đorđe Mikeš
5. Mađari – Andja Slijepčević
6. Makedonci – Zoran Mitrovska
7. Poljaci – Danijel Kovč
8. Romi – Ramo Salešević
9. Slovaci – Janko Šimon
10. Slovenci – Alenka Uduč
11. Ukrajinci – Vasilj Pristaš

Na istoj sjednici izvršene su izmjene i dopune Statuta Saveza, te je određeno da mandat rukovodstvu Saveza traje četiri godine, dok je do sada birano na dvije godine. Pored funkcija predsjednika i potpredsjednika, izabrani su novi članovi Upravnog odbora, komisija te Nadzornog odbora. U novom četverogodišnjem mandatu, jednu trećinu će takođe činiti žene, što je više puta pozdravljanu kao pozitivan primjer.

Učešće u Lokalnim izborima 2016

Maj – Oktobar 2016.

Savez nacionalnih manjina Republike Srpske se aktivno uključio u proces odabira kandidata i podnošenja kandidature za Lokalne izbore 2016. u Bosni i Hercegovini. U vezi sa ovim, Savez je organizovao 2 konsultativna sastanka sa predstavnicima udruženja u Banjoj Luci i jedan sastanak u Prnjavoru, kako bi se našlo najbolje moguće rješenje tj. zajednički kandidat za obje izborne jedinice.

Rezultati ovih sastanaka su bili da je zajednički kandidat za odbornika za Skupštinu grada Banja Luka bio prof. dr Željko Vaško, predloženi kandidat ispred Čeha a za odbornika u Skupštini opštine Prnjavor, Franjo Rover, kandidat ispred Italijana.

Podučeni iskustvom sa svih prethodnih izbora, ovom prilikom situacija se nije drastično promjenila iz razloga slabije aktivnosti i zainteresovanosti udruženja i njihovih članova za podršku za oba kandidata. Sa objavom zvaničnih rezultata, u ovom mandatu broj odbornika iz reda nacionalnih manjina iznosi ukupno 7 (Banja Luka, Prijedor, Prnjavor, Gradiška, Trebinje, Sokolac i Novi Grad) što je u odnosu na 2008. godinu dvostruko manji broj kada su nacionalne manjine imale ukupno 13 zagarantovanih mjesta u lokalnim skupštinama.

13. Smotra kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina

U subotu 24. septembra 2016. godine sa početkom u 19.30 časova u Sportskoj dvorani Obilićevo u Banjoj Luci održana je trinaesta po redu „Smotra kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina“.

U koncertnom programu učestvovalo je 11 nacionalnih manjina sa oko 120 scenskih izvođača (direktnih učesnika programa) iz svih krajeva Republike Srpske, a pored domaćih učesnika bili su prisutni i gostujući ansambli iz matičnih zemalja i pojedinci sa kojima je uspostavljena dugogodišnja uspješna saradnja.

Manifestaciju su otvorili: Zlatan Klokić, ministar u Vladi Republike Srpske, Igor Radojičić, predsjednik Narodne skupštine Republike Srpske, Jasna Brkić, zamjenica gradonačelnika grada Banjaluke i gospodina Franjo Rover, predsjednik Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske. Svojim prisustvom ovu manifestaciju su uveličali i predstavnici ambasada matičnih zemalja nacionalnih manjina, predstavnici zakonodavne i izvršne vlasti Republike Srpske, predstavnici opština i gradova, te mnogobrojni novinari i drugi kulturni radnici i naši višegodišnji saradnici.

Sedmo regionalno takmičenje o poznavanju nacionalnih manjina „Upoznajmo se! - nacionalne manjine u BiH“

U prostoru Centra za kulturu u Loparama, 25. novembra 2016. godine održano je Sedmo regionalno takmičenje osnovnih škola o poznavanju nacionalnih manjina u BiH. Ove godine takmičenje je obuhvatilo sedamnaest osnovnih škola sa područja Bijeljine, Lopara i Ugljevika čiji su se predstavnici nadmetali u znanju i kreativnošću prikaza stečenog znanja o nacionalnim manjinama.

Ispred ovogodišnjeg domaćina, prisutnim gostima i učenicima obratio se načelnik opštine Lopare, dr Rado Savić.

Odabrani školski timovi sa svojim nastavnicima i direktorima, na veoma kreativan način predstavljaju istoriju, kulturu, tradiciju, poeziju, ples i kulinarske specijalitete nacionalnih manjina u BiH. Samo takmičenje se sastoji iz tri faze: izrada panoa, vizuelno-scensko predstavljanje nacionalne manjine u trajanju od 10 minuta i kviz znanja kojim se provjerava znanje učenika.

Ovogodišnji pobjednici takmičenja su:

1. JU OŠ „Dvorovi“, Dvorovi	tema: Rusini
2. JU OŠ „Sveti Sava“, Crnjelovo	tema: Italijani
3. JU OŠ „Dositej Obradović“ Koraj	tema: Rumuni

Prva zvanična posjeta predsjednika Republike Italije gospodina Sergio Mattarella upriličena je 26. maja u Sarajevu. Ovim povodom predsjednik SNMRS Franjo Rover prisustvovao je svečanom prijemu koji je organizovan povodom prve posjete najvišeg zvaničnika Republike Italije, te se susreo sa gospodinom Mattarellom.

Predsjednik Rover je uvaženog gosta informisao o radu SNMRS i položaju nacionalnih manjina u Republici Srpskoj, a posebno Italijana, te o investicijama provincije Trento i asocijacije „Trentini u svijetu“. Predsjednik Mattarella bio je počasni gost samita „Brdo-Brijuni“ koji se održao 28. i 29. maja u Sarajevu, te je pohvalio i zaželio mnogo sreće u dalnjem radu asocijacije „Trentini u svijetu“ kao i Savezu nacionalnih manjina Republike Srpske.

Izvještaj o stanju i položaju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Srpskoj 2003–2016 (u daljem tekstu: Izvještaj) je urađen na osnovu inicijative Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske. U dogovoru sa predsjednikom NSRS uvršten je u plan i program aktivnosti Savjeta nacionalnih manjina pri Narodnoj skupštini Republike Srpske. Izvještaj je urađen od strane imenovane radne grupe koju su sačinjavali predstavnici Savjeta nacionalnih manjina pri NSRS, Saveza nacionalnih manjina RS i vanjski saradnici uz tehničku pomoć misije OSCE-a, terenske kancelarije u Banjoj Luci. Osnovu ovog izvještaja sačinjavaju informacije dostavljene od strane udruženja nacionalnih manjina, Saveza nacionalnih manjina RS, Savjeta nacionalnih manjina pri NSRS i Kluba Ostalih u Vijeću naroda RS, te dokumenti izrađeni u formi izvještaja koji su proizašli iz obaveza redovnog izvještavanja prema međunarodnim organizacijama, kako za potrebe određenih međunarodnih institucija, državnih i entitetskih organa, tako i kao rezultati pojedinih projekata.

Zbog bolje informisanosti i vidljivosti rada Saveza, u martu 2016. godine štampan je prvi broj redizajniranog biltena "Riječ nacionalnih manjina". Savez je u 2015. godini pokrenuo inicijativu i uobličio u projektnu ideju da se na jednom mjestu publikuje i objavi većina tekstova informativnog sadržaja o radu Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske kao i udruženja nacionalnih manjina, naših članica. Namjera nam je bila da i na ovaj način podstaknemo

naše članice da aktivnije pristupe izvještavanju i informisanju o događajima iz njihovih udruženja i lokalnih zajednica te da promovišemo njihov dugogodišnji rad. U sedam tematskih cjelina, nastojali smo da obuhvatimo informacije koje se odnose na kulturu, jezik, obrazovanje, saradnju sa vlastima, prekograničnu saradnju, medije i druge kako bismo pružili bolju sliku i promovisali primjere dobre prakse i sam naš rad. Svjesni smo činjenice da nismo mogli obuhvatiti sve dostavljene tekstove i informacije koje se odnose na rad naših članica, ali ćemo imati u vidu da u narednom broju koji se planira u 2016. godini obuhvatimo što je moguće više informacija.

2017. GODINA

Nastavljujući rad prema usvojenom Planu rada, 2017. godina je bila uspješnija u odnosu na prethodne. Bilježimo porast apliciranih projekata, kao i broj realizovanih aktivnosti. Fokus rada se odnosio na uspostavljanje prekogranične saradnje, kako bismo Savezu omogućili neke nove prilike za proširenjem saradnje. Od brojnih aktivnosti izdvajamo sljedeće:

Redovna godišnja Skupština SNMRS održana je 28.04.2017. u Banjoj Luci u prostorijama SNMRS. Skupštinu je prisustvovao 31 delegat od ukupno 33. Na ovoj sjednici usvojeni su dokumenti – Izvještaj o radu SNMRS za 2016. godinu – narativni i finansijski, Izvještaj Nadzornog odbora o radu SNMRS za 2016. godinu, Plan rada SNMRS za 2017. godinu, te je donesena Odluka o plaćanju članarine u SNMRS.

Redovni radni sastanci sa predstvincima lokalne vlasti, odbornicima i udruženjima nacionalnih manjina u njihovim lokalnim zajednicama

Predstavnici Saveza tokom 2017. godine su obišli sve lokalne zajednice u R. Srpskoj gdje djeluju udruženja i to najmanje dva puta. Prilikom ovih posjeta realizovani su radni sastanci sa udruženjima, te sa načelnicima/gradonačelnicima u svrhu redovne komunikacije i saradnje. Tim povodom obišli smo sljedeće lokalne zajednice: 23.03. Grad Banja Luka, 03.04. Grad Trebinje, 05.04. Grad Prijedor, 24.04. Opština Gradiška, 16. 11. Grad Bijeljina Otvaranje kancelarije za nacionalne manjine.

Sastanci na nivou institucija Republike Srpske, zajedničkih institucija BiH i diplomatskih predstavnika i međunarodnih organizacija

- 01. 03. 2017. Banjaluka, posjeta Ambasadora Austrije, Martina Pammera Savezu nacionalnih manjina RS.
- 07. 03. 2017. Banjaluka, sastanak - Olaf Dojsen Predstavnik za ljudska prava Delegacije EU u BiH Delegacija EU Banjaluka.
- 07. 06. 2017. Banjaluka, sastanak sa predstavnicima Kancelarije Savjeta Evrope Beograd u vezi planiranih projekata te mogućnosti za apliciranje na iste.
- 05. 07. 2017. Prnjavor, radni sastanak sa Komitetom eksperata FCNM Savjeta Evrope iz Strazbura a povodom četvrtog ciklusa posjete Bosni i Hercegovini. Tema sastanka se odnosila na primjenu postojećih konvencija Savjeta Evrope i domaćih zakona a koji se odnose na poštivanje prava nacionalnih manjina. Delegaciju iz Strazbura su činili: Eržbet Šandor Salaj (Mađarska), Besarion Bokašvili (Gružija), Tomaš Hrustič (Slovačka), Krištof Ziman (Francuska)
- 12. 07. 2017. Sarajevo, konferencija "Autentičnost nacionalnih manjina u BiH" u organizaciji Vijeća nacionalnih manjina BIH. Konferencijski su prisustvovali: Rover, Kremanović, Slijepčević i Mikeš. Ciljevi konferencije su: pro-nalaženje prijedloga autentičnosti nacionalne manjine u BiH, kojom bi se predložili uslovi ili kriteriji za odrednicu koji građani BiH pripadaju grupi nacionalnih manjina, kao i analiza zakonodavnog okvira za zaštitu prava pri-padnika nacionalnih manjina u zemljama Evrope i prijed-lozi za unapređenje zakonodavnog okvira za zaštitu prava nacionalnih manjina u BiH.
- 11. 04. 2017. Banja Luka, sastanak sa predsjednicom Vlade Republike Srpske, Željkom Cvijanović u vezi podrške radu nacionalnih manjina i pripremama za izradu dokumenta Strategije za nacionalne manjine Republike Srpske.

Predsjednik Rover dobitnik priznanja

Evropski pokret u Bosni i Hercegovini (EPuBiH) je u okviru Trećeg poslovnog foruma održanog 18. decembra dodijelio je nagrade istaknutim pojedincima i kolektivima za doprinos jačanju puta BiH ka Evropskoj uniji i društvenih odnosa u BiH. Priznanje za izuzetan društveni doprinos u radu nacionalnih manjina Republike Srpske i BiH dobio je predsjednik Saveza, Franjo Rover.

Svečani prijem - Višegradska grupa Mađarska, Češka, Poljska i Slovačka

U prostorijama Delegacije EU u Sarajevu 25.10.2017. upriličen je godišnji prijem četiri ambasade a koje predstavljaju Višegradsku grupu, a povodom obilježavanja dana državnosti. Ovom prilikom srdačnu dobrodošlicu gostima poželjeli su ambasadori – Jakub Skalník (Češka), Jan Pšenica (Slovačka), Jožef Neđeši (Mađarska) i Andrej Kravčík (Poljska).

Pomoć udruženjima - članicama za realizaciju projekata kulture

Doznaka sredstava prema udruženjima članicama je bila u vezi sa pripremom 14. Smotre za 11 udruženja. Dio sredstava namijenjenih za doznaku udruženjima za sufinansiranje projekata, a koja koriste zajedničke prostorije Saveza NMRS, usmjeren je na podmirivanje dijela troškova za sanaciju prostorija.

Sanacija prostora Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske

Nakon više od 2 godine od pokrenute inicijative za sanaciju vanjskog dijela izloga i promjenu postojeće i dotrajale stolarije, sanacija prostora kojeg koristi Savez nacionalnih manjina Republike Srpske i 7 udruženja nacionalnih manjina grada Banja Luka počela je 20. decembra 2017. godine.

Ranije tokom 2017. godine Gradska uprava Grada Banja Luka i gradonačelnik Igor Radojičić donijeli su odluku da dio troškova sanacije prostora snosi Grad, a ostatak Savez NMRS. Prema planu zamjena vanjskog dijela stolarije izvršena je 20. decembra, a prateći radovi koji se odnose na krečenje, zamjenu itisona, zamjenu svjetla i drugo, biće završeni do kraja januara 2018. godine. Sve aktivnosti u prostorijama u periodu 20.12. pa do dalnjeg su prekinute a korisnici će biti obavješteni o završetku istih čim se za to stvore neophodni uslovi.

Tradisionalna manifestacija

„14. smotra kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina”

Ova manifestacija je realizovana 30. septembra 2017. Sa pratećim dešavanjima – prijem, izložba, posjeta učenika iz Semberije te svečani koncert u SD “Obilićevo”. Realizacija ove manifestacije slijedila je unaprijed dogovoreni protokol i plan realizacije koji se sastojao od sljedećih aktivnosti: 05. 06. 2017. sastanak Komisije za kulturu SNMRS u vezi pripreme Smotre; 19.06.2017. sastanak Komisije za kulturu SNMRS u vezi pripreme Smotre; jun–juli–avgust 2017. Prijave programa od strane udruženja i pratećih manifestacija; avgust 2017. priprema reklamnih i drugih štampanih materijala, koordinacija dolaska učesnika programa i učenika iz Semberije; septembar 2017. priprema scenografije, konferanse, programa manifestacije i drugih pratećih dešavanja. Dolazak učesnika i gostiju, te realizacija koncernog programa.

U povodu 14. Smotre, predsjednik Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske sa saradnicima upriličio je prijem za goste – predstavnike institucija Republike Srpske, opština, gradova, te predstavnike ambasada matičnih zemalja u prostorijama Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske.

Nakon toga zajedno sa svim prisutnim gostima, prisustvovalo se otvorenju izložbe „Korijeni – Banjalučani češkog porijekla“ u foajeu SD „Obilićevo“ a koju su pripremili članovi Udruženja Čeha „Česka beseda“ grada Banja Luka. Izložbu je otvorio Nj. E. Ambasador Republike Češke, Jakub Skalník.

Koncert 14. smotre je otvorio predsjednik Republike Srpske, gospodin Milorad Dodik, a takođe prigodnim govorima publici su se obratili i Saša Čudić, potpredsjednik Skupštine grada Banja Luka i Franjo Rover ispred Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, organizatora i domaćina manifestacije.

Svojim prisustvom ovu manifestaciju su uveličali i predstavnici osam ambasada matičnih zemalja nacionalnih manjina, predstavnici zakonodavne i izvršne vlasti Republike Srpske, predstavnici opština i gradova, te mnogobrojni novinari i drugi kulturni radnici i naši višegodišnji saradnici.

Za ovu priliku ugostili smo i 50 učenika i nastavnika iz osnovnih škola iz Bijeljine, Lopara i Ugljevika.

Svečani koncert je trajao 100 minuta, a nakon završetka programa publika je imala priliku da degustira brojne nacionalne specijalitete, kao i da se uvjeri u enogastronomsko bogatstvo nacionalnih manjina. Nacionalne kuhinje su tematski prikazane na 12 posebno uređenih štandova, gdje su pored pripremljenih specijaliteta bile i izložene mnogobrojne rukotvorine, te predmeti karakteristični za svaku nacionalnu manjinu.

„Podrška promociji najboljih praksi – Osmo regionalno takmičenje osnovnih škola o poznavanju nacionalnih manjina u BiH – Upoznajmo se!“ - Bijeljina, Lopare, Ugljevik

Za pripremu ovog Takmičenja predsjednik SNMRS je prisustvovao na dva sasanka Aktiva direktora osnovnih škola Semberije u vezi pripreme, propozicija te realizacije obaveza. Takmičenje je realizovano 29.11.2017. uz podršku SNMRS i udruženja. Konkretnija pomoć se odnosila u nabavci materijala za pripremu takmičenja, obezbjeđivanju i transport nošnji, kao i obezbjeđivanju posjete 50 učenika i nastavnika iz 5 osnovnih škola sa područja opštine Prnjavor. Takođe, vezano za ovu aktivnost izvršena je dozvaka sredstava za 2016. godinu za pripremu ovog takmičenja svim školama koje su učestvovalo, a zbog objektivnih okolnosti SNMRS nije bio u mogućnosti doznačiti sredstva na vrijeme. Centar za kulturu „Filip Višnjić“ u Ugljeviku bio je domaćin „Osmog regionalnog takmičenja učenika osnovnih škola Bijeljine, Lopara i Ugljevika o poznavanju nacionalnih manjina u BiH – „Upoznajmo se!“.

Načelnik opštine Ugljevik, Vasilije Perić izrazio je zadovoljstvo što se ovo tradicionalno takmičenje održava, a takođe i istakao značaj učenja o različitim narodima, kulturama i običajima nacionalnih manjina. Ovogodišnjem takmičenju se odazvalo 17 osnovnih škola sa preko 100 učenika osmog razreda, gdje su zajedno

sa svojim nastavnicima, pedagozima i direktorima pripremali predstavljanje po jedne nacionalne manjine, a nakon završetka takmičenja Komisija je proglašila sljedeće pobjednike:

1. mjesto JU Osnovna škola „Sveti Sava“ Bijeljina – tema: Rusini
2. mjesto JU Osnovna škola „Dvorovi“ Dvorovi – tema: Rumuni
3. mjesto JU Osnovna škola „Knez Ivo od Semberije“ – tema: Romi

Savez nacionalnih manjina Republike Srpske uz podršku Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, Ministarstva uprave i lokalne samouprave Republike Srpske i Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH pomogao je organizaciju ovogodišnjeg takmičenja, a takođe nastaviće aktivnosti na promociji i saradnji sa ovim školama koje predstavljaju jedinstven primjer pozitivne prakse o učenju o nacionalnim manjinama u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

Priznanje Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske za 21 osnovnu školu

Na inicijativu Saveza, ministar prosvjete i kulture, Dane Malešević je odao priznanje svim školama, a u kojima se izučavaju jezici nacionalnih manjina, te onim školama koje u sklopu redovne nastave imaju sadržaje posvećene izučavanju nacionalnih manjina.

Tom prilikom priznanja su dobili:

- 17 osnovnih škola – Bijeljina, Lopare i Ugljevik
 - 3 osnovne škole – Prnjavor “Nikola Tesla”, “Branko Ćopić” i “Petar Kočić”
 - 1 osnovna škola – Prijedor (Trnopolje) “Ćirilo i Metodije”
- Priznanja je uručio predstavnik ministarstva, Igor Kotjelnikov.

Konferencija “Značaj učenja maternjeg manjinskog jezika u segmentu očuvanja kulturnog identiteta”

U povodu obilježavanja Međunarodnog dana maternjeg jezika 21. februara, Savez nacionalnih manjina opštine Prnjavor u saradnji sa Savezom nacionalnih manjina Republike Srpske, a uz podršku Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine i organizovao je konferenciju “Značaj učenja maternjeg manjinskog jezika u segmentu očuvanja kulturnog identiteta” u Prnjavoru.

Cilj konferencije je bio da okupi predstavnike svih nivoa vlasti, predstavnike nacionalnih manjina, kulturne i prosvjetne radnike i predstavnike međunarodne zajednice, kako bi se identifikovali problemi nacionalnih manjina u oblasti očuvanja jezika i utvrdio stepen spremnosti svih aktera da rade na rješavanju tih problema. Takođe, Konferencija se stručno i praktično bavila pitanjima očuvanja jezika nacionalnih manjina, glavnim preduslovima za očuvanje identiteta nacionalnih manjina u Bosni i Her-

cegovini. Učesnici konferencije su imali priliku posjetiti dvije osnovne škole u Prnjavoru i Šibovskoj, a koje su već nekoliko godina primjer dobre prakse učenja manjinskih jezika.

Konstruktivna i kvalitetna diskusija rezultirala je sljedećim zaključcima i preporukama:

1. Značaj obrazovanja i učenja manjinskih jezika je neophodan preduslov očuvanja identiteta nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini;
2. Insistirati na dosljednosti primjene postojećeg zakonskog okvira koji reguliše oblasti obrazovanja, kao i iz oblasti prava i obaveza pripadnika nacionalnih manjina;
3. Poduzeti mјere kojima bi se spriječio nestanak i gubljenje maternjeg jezika sa odlaskom ili dolaskom u novu sredinu;
4. Podsticati rad i jezičko kreativno stvaralaštvo na maternjim manjinskim jezicima uvođenjem programa ili projekta za njihovo očuvanje (konkursi za literarne radove, promocije knjiga,.. i sl.);
5. Olakšati i pomoći rad nastavnika (profesora) manjinskih jezika u onim sredinama gdje postoji ovaj oblik dodatne nastave, kao i rad sa učenicima zbog animiranja za pohađanje ove vrste nastave;
6. Pomoći školama da osavremene informatičke kabinete za učenje stranih jezika, a koji bi ujedno bili dostupni svim građanima lokalne zajednice kako bi učili/usavršili ili obnovili znanja iz maternjeg i drugog stranog jezika;
7. Raditi sa roditeljima u lokalnoj zajednici kako bi doprinijeli boljem odzivu i zainteresovanosti učenika za učenje kulture, istorije, jezika i običaja nacionalnih manjina;
8. Pokušati uvesti kombinovani princip učenja manjinskog jezika kroz mješovite grupe u kojima nastavu jednako pohađaju roditelji i djeca;
9. Nastojati uključiti veći broj osnovnih škola iz Republike Srpske i Federacije BiH kako bi se prenosila praksa iz Semberije kroz "Regionalno takmičenje osnovnih škola o poznavanju nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini";
10. Izvršiti mapiranje sredina gdje se uče manjinski jezici, te promovisati njihov rad kroz kontinuirano učenje manjinskih jezika;
11. Insistirati na sistemskoj finansijskoj podršci za realizaciju ove vrste nastave, kao i pomoći nastavnicima;
12. Udruženja nacionalnih manjina da kontinuirano pružaju pomoć u vezi sa realizacijom aktivnosti koje se tiču manjinskog jezika;

Saradnja sa medijima

U sklopu redovne aktivnosti informisanja javnosti o radu Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske i aktivnostima, u vezi medijske prezentacije i učešća u različitim radijskim i televizijskim emisijama realizovana su sljedeća gostovanja:

- 02. 02. 2017. – Emisija “U fokusu” RTRS - Tema realizacija plana 2016. i Plan 2017. SNMRS” – gost: Franjo Rover

- 24. 02. 2017. – Emisija “U fokusu” RTRS - Tema “Jezici nacionalnih manjina u obrazovnom sistemu”- gosti: Franjo Rover, Mladen Simić (OŠ “Petar Kočić” Šibovska), Rajko Aleksić (OŠ “Branko Ćopić” Prnjavor)

- 11. 09. 2017. – Emisija “U fokusu” RTRS – Tema “Bogatstvo različitosti nacionalnih manjina” – gosti: Andrija Svatok, Dane Malešević, Franjo Rover

- 05. 10. 2017. – Emisija “U fokusu” RTRS – Tema “Predstavljanje monografije – Vjerski objekti nacionalnih manjina” – gosti: Ljubiša Preradović, Milijana Okilj, Aleksandar Đurić

- 30. 11. 2017. – Emisija “U fokusu” RTRS – Tema “Strategija za nacionalne manjine u Republice Srpskoj i saradnja udruženja sa resornim ministarstvima i lokalnim samoupravama” – gosti: Franjo Rover, Natalija Trivić, Zlatan Klokić, Monja Kasalović

Takođe, redovno se učestvovalo u radijskoj emisiji “Korijeni”, te na brojnim drugim radijskim i tv stanicama – TV BN, TV K3, „Glas srpske”, „Nezavisne novine”, „Slobodna Evropa”, Radio Federacije BiH i sl.

Prekogranična saradnja

Za potrebe početka realizacije aktivnosti, a koje se odnose na prekograničnu saradnju, predsjednik Saveza NMRS inicirao je tri prekogranične posjete i to:

- 25. 08. 2017. – Sežana (Slovenija) Dan opštine Sežana – Poziv načelnika opštine Sežana, Davorina Terčona. Ovom prilikom delegacija iz Republike Srpske koju su pored predsjednika Saveza činili i ministar za ekonomske odnose i regionalnu saradnju, Zlatan Klokić, načelnik opštine Prnjavor Darko Tomaš i predsjednik Skupštine opštine Željko Simić susreli su se i sa predsjednikom Republike Slovenije, Borutom Pahorom.

- 26. 08. 2017. – Borgo Valsugana (Italija) Palio dela Brenta al Borgo – Poziv gradonačelnika Borgo Valsugane, Fabija Daledonea, prisustvu tradicionalnoj kulturnoj manifestaciji te sastanku sa čelnicima opštine u vezi saradnje sa Savezom NMRS. Takođe, ovom prilikom upriličen je i radni sastanak sa načelnikom opštine Roncegno Terme, Mirkom Montibeller. Teme sastanaka su se odnosile na bratimljenje opštine Prnjavor sa pomenutim opštinama.

- 10. 10. 2017. – Sombor (Srbija) Radna posjeta Gradu Sombor – Sastanak sa Silardom Jankovićem, članom Gradskog vijeća za manjine i vjerska pitanja. Ovom prilikom dogovarana je prekogranična saradnja sa ovom lokalnom samoupravom, kao i sa Udruženjem Mađara u Somboru.

Upriličen prijem za dosadašnje predsjednike Saveza

Povodom završetka godine 12. decembra 2017. upriličen je Svečani godišnji prijem Saveza za saradnike, predstavnike institucija a kojem su prisustvovali i svi dosadašnji predsjednici Saveza NMRS: Vladimir Blaha, Dimitrije Trifunovski, Vojislav Dimitrijević, Stevo Havreljuk, te gradonačelnik Banjaluke Igor Radojičić, načelnik opštine Prnjavor Darko Tomaš te ministar za ekonomске odnose i regionalnu saradnju Zlatan Klokić.

2018. GODINA

IN MEMORIAM – Vojislav Dimitrijević

U Banjaluci 19. januara 2018. godine, nakon kratke bolesti u 58. godini, preminuo je Vojislav Dimitrijević, član Udruženja Slovenaca "Triglav" Banja Luka.

Dimitrijević je obavljao funkciju sudije Vrhovnog suda Republike Srpske posljednjih 13 godina, a prethodno je bio dio advokatske kancelarije "Pucar i Dimitrijević". Od 1998. do 2002. godine, Dimitrijević je bio glavni republički tužilac, a prethodno je bio sekretar Okružnog suda u Banjaluci. Dimitrijević je diplomirao na Pravnom fakultetu u Beogradu. Bio je istaknuti član Udruženja Slovenaca "Triglav" Banja Luka, a takođe kratko vrijeme je obavljao funkciju predsjednika Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske.

ZA KRAJ

Pripremajući i pregledajući brojne materijale, dokumente i fotografije za ovaj svečani broj biltena "Riječ nacionalnih manjina" nisam se mogla odati utisku o brojnosti i količini provedenih radnih sati a koji su bili posvećeni radu, razvoju i učvršćivanju Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, kako svih dosadašnjih predsjednika, a tako i svih drugih lica – članova udruženja koja su dala svoj nesebičan doprinos.

Neko bi možda i rekao da se moglo i bolje i više, da je možda i bilo drugačijih prilika da sebi pojednostavimo ovaj petnaestogodišnji put, a svi mi koji činimo ovaj Savez smo radili najbolje kako smo znali i sa onim kapacitetima i mogućnostima koje su nam bile dostupne.

Nemoguće je izbrojati broj aktivnosti koje su se dešavale pod okriljem Saveza, kao ni broj delegacija i osoba koje su nas posjećivale i interesovale se za naš rad.

Naš put od početka nije bio jednostavan ni lak, od inicijative pa preko osnivanja do danas kad s ponosom nosimo titulu "udruženje od javnog interesa za Republiku Srpsku".

Svi naši porazi i svi naši rezultati su nam imperativ da Savez sa svojim radom nastavi dalje, a nama koji ga činimo da bude podsjećanje da smo uspješno dočekali ovih naših i prvih PETNAEST godina.

U FOKUSU

Prije nekoliko dana zamolio me predsjednik Saveza nacionalnih manjina, gospodin Franjo Rover, da napišem tekst za Bilten nacionalnih manjina RS."Nekoliko rečenica, možda o saradnji Saveza i RTRS/a (odnosno emisije U fokusu)", dodao je i završio razgovor. Nisam uspjela da mu kažem da sam prošli put pisala na temu saradnje, pa ne bih da se ponavljam. O čemu onda da pišem? Šta da bude U FOKUSU? Ili šta bi trebalo da bude U FOKUSU? Ne samo u emisiji, već u fokusu svakog pojedinca ili kolektiva. Grada ili opštine Republike Srpske. Sigurna da će naredni tekst biti interesantniji (ali i uz rizik da ne bude objavljen), napisala sam sljedeće:

U godini kada se obilježava Evropska godina kulturnog nasljeđa, Savez nacionalnih manjina slavi 15 godina postojanja i rada. To je prilika da se još više istraži bogato i raznovrsno kulturno nasljeđe koje su ostavili i na čuvanje svakom od nas predali Crnogorci, Česi, Italijani, Jevreji, Mađari, Makedonci, Njemci, Poljaci, Romi, Ukrajinci, Slovaci, Slovenci. Kulturno nasljeđe oblikuje identitet svakog čovjeka bez obzira kojem narodu pripada. Kada osim nasljeđa svog naroda možete da upoznate, njegujete i čuvate baštinu drugog naroda tada ste privilegovani i svrstavate se u grupu bogatih. Mnogo je blaga medju nama, oko nas. Nekada je vidljivo golim okom, a nekada ga treba tražiti. Ima ga materijalnog i nematerijalnog! Čini nam se obično, ali je posebno. A sve što je posebno, zaslužuje pažnju. U ovoj godini, vjerujem da ćemo se više osvrтati, gledati, slušati, čitati, istraživati... Svako od nas, bez obzira pripada li konstitutivnom narodu ili je pripadnik neke od nacionalnih manjina ima priliku da bude dio velike evropske kampanje čiji je slogan : "Naše nasljeđe: gdje prošlost susreće budućnost". U Evropi će biti organizovane mnogobrojne manifestacije i događaji čiji je cilj da svaki čovjek otkrije kulturno nasljeđe svoga grada, regionala, zemlje, Evrope. Eto i nama prilike da pokažemo šta imamo. A nacionalne manjine su kao škrinja koju otkrijete, a kada je otvorite iznenadite se blagom u njoj.

*Tatjana Mizdrak, urednica emisije "U fokusu"
Radio-televizija Republike Srpske*

NACIONALNE MANJINE DOPRINOSE RAZVOJU GRADA PRIJEDORA

Gradska administracija i gradska skupština učinili su dosta da odgovore zahtjevima i potrebama nacionalnih manjina koje žive na području grada Prijedora. Ono što je najvažnije je da su nacionalne manjine sastavni dio ovog grada i da one doprinose njegovom razvoju.

Prijedor je jedna od prvih opština koja je finansiranje rada udruženja nacionalnih manjina unijela u svoj budžet i to radi svake godine tako da se od tih sredstava finansira osnovna djelatnost udruženja. Pored toga, lokalna vlast učestvuje u sufinansiranju njihovih projekata koje kandiduju na drugim nivoima vlasti, drugim državama ili kod nekih nevladinih organizacija, kao i da imaju pomoć u organizaciji pojedinih manifestacija mimo budžetske stavke.

Prijedor je grad dobitnik povelje Savjeta Evrope za odnos prema nacionalnim manjinama što samo govori da su nacionalne manjine našle svoje mjesto u ovoj lokalnoj zajednici i što je najvažnije njegujemo međusobne odnose koji su opterećeni samo zajedničkom voljom da što više uradimo i budemo uspješni.

Nacionalne manjine grada Prijedora su i najveći ambasadori ove lokalne zajednice. Dobra saradnja sa ovdašnjim udruženjima nacionalnih manjina je primjer pozitivne prakse jedne od rijetkih lokalnih zajednica u BiH.

Na području grada Prijedora djeluju i rade četiri udruženja nacionalnih manjina. Gradska uprava je pomogla njihovu registraciju i pomaže njihov rad. U pitanju su udruženja Slovenaca „Lipa“, Ukrajinaca „Kozak“, Čeha „Češka beseda“ i Udruženje Roma. Time što se podržava njihov rad, doprinosi se da budu aktivni dio naše zajednice, a sa druge strane, da što kvalitetnije njeguju tradiciju i kulturu zemlje iz koje dolaze njihovi preci. Na svim manifestacijama i događajima u gradu, oni su naši dragi gosti i spona novih veza i prijateljskih odnosa lokalnih zajednica iz država odakle potiču. Ta različitost je naše bogatstvo.

*mr Ljiljana Babić
Šef kabineta gradonačelnika Prijedora*

PETNAEST GODINA SARADNJE IZMEĐU GRADA I SAVEZA NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE SRPSKE U BANJOJ LUCI

Grad Banja Luka je od osnivanja Odsjeka za izbjegle, raseljene, povratnike, vjerska pitanja i nacionalne manjine 2003. godine organizovano pristupio rješavanju pitanja pripadnika nacionalnih manjina na bazi Evropske okvirne Konvencije o zaštiti prava nacionalnih manjina, potpisane 1995. godine u Strazburu, Zakona o zaštiti prava nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini, koji je usvojen 2003. godine, i Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina u Republici Srpskoj od 2005. godine.

Učinjeni su veliki napori za poboljšanje položaja pripadnika nacionalnih manjina u Gradu Banjoj Luci o čemu svjedoči nagrada Savjeta Evrope – za promociju prava nacionalnih manjina, dodjeljena 2007. godine Gradu, na Kongresu lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope u Strazburu.

Poštovanje nacionalnih manjina, njihova sigurnost, omogućavanje društvenog i kulturnog razvoja te njihovog potpunog učestvovanja u javnom životu je jedan od najvećih civilizacijskih standarda i pokazatelja demokratičnosti savremenog društva. Na osnovu zakonskog okvira u gradskoj Skupštini je za pripadnika nacionalnih manjina obezbjeđeno jedno odborničko mjesto, tako da se interesi pripadnika nacionalnih manjina ostvaruju na adekvatan način. Odbor za saradnju sa vjerskim organizacijama, nevladinim organizacijama, nacionalnim manjinama, drugim udruženjima građana za ravnopravnost polova je stalno radno tijelo Skupštine Grada u kojem pripadnici nacionalnih manjina izražavaju i rješavaju svoje probleme.

Prema popisu stanovništva u 1991. godini u Banjoj Luci je bilo 4,11% pripadnika nacionalnih manjina, što je Banja Luku svrstavalo u red multinacionalnih gradova. Grad Banjaluka se oduvijek ponosio bogatstvom lepeze nacionalnih kultura, običaja i jezika. Cilj je da se i u budućnosti sačuvaju tradicionalne vrijednosti nacionalnih manjina.

Prema popisu stanovništva iz 2013. godine i podacima Republičkog zavoda za statistiku u Banjoj Luci živi ukupno 3324 pripadnika nacionalnih manjina (dopis broj 06-3/060-722/17 od 22.09.2017. godine).

U samom početku su djelovala četiri (4) udruženja sa pripadnicima nacionalnih manjina. Danas Grad Banja Luka sa više od 170 000 stanovnika, sarađuje sa jednim Savezom nacionalnih manjina Republike Srpske i trinaest (13) udruženja koja okupljaju pripadnike dvanaest (12) nacionalnih manjina (Crnogoraca, Čeha, Italijana, Jevreja, Mađara, Makedonaca, Austrijanaca, Poljaka, Roma, Slovaka, Slovenaca i Ukrajinaca).

Savez nacionalnih manjina Republike Srpske Banja Luka

Savez nacionalnih manjina Republike Srpske iz Banjaluke djeluje kao jedinstvena, krovna organizacija na nivou Republike Srpske i dao je veliki doprinos u izradi Zakona o zaštiti prava nacionalnih manjina u Republici Srpskoj. Uspostavili su dobru saradnju sa Gradom. Pripadnici nacionalnih manjina udruženi su u Savez nacionalnih manjina Republike Srpske Banja Luka, preko svojih udruženja ili individualno u cilju čuvanja svog identiteta, nacionalnog porijekla, njegovanja jezika, kulture i vjere. Polovinom 2013. godine ova krovna organizacija je proslavila desetogodišnjicu rada. Okuplja 39 udruženja iz cijele Republike Srpske.

(Napomena: Zakonom o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 2/05) definisano je sedamnaest (17) nacionalnih manjina).

U cilju unapređenja saradnje i obezbjeđivanja adekvatnih uslova za rad svih udruženja nacionalnih manjina, Skupština Grada Banja Luka je početkom 2004. godine dodjelila Savezu na korištenje bez naknade, reprezentativan gradski poslovni prostor za otvaranje Kluba nacionalnih manjina u Ulici Cara Lazara broj 22, u to vrijeme jedinstvenog prostora u Bosni i Hercegovini. Od 2004. godine do danas, svake godine, redovno se planiraju u budžetu Grada sredstva za finansijsku podršku kako Savezu, tako i svim gradskim udruženjima u realizaciji njihovih aktivnosti. Prostorije Kluba koristi Savez i 9 udruženja nacionalnih manjina grada Banje Luke, prema mjesecnom rasporedu za svoje aktivnosti.

Uz podršku Grada, završena je sanacija gradskog prostora u ulici Cara Lazara broj 22. do kraja 2017. godine. Savez je Odlukom Vlade Republike Srpske od 04. novembra 2010. godine, dobio status udruženja od javnog interesa za Republiku Srpsku.

Pored Saveza u Gradu organizovano provodi svoje aktivnosti trinaest (13) udruženja nacionalnih manjina:

Udruženje Čeha Grada „Česka beseda“

Udruženje Mađara Republike Srpske,

Udruženje Roma grada „Veseli briješ“,

Kulturno- prosvjetno udruženje Ukrajinaca „Taras Ševčenko“ Banja Luka,

Udruženje Poljaka Banja Luka,

Kulturno društvo Makedonaca „Vardar“, Banja Luka

Udruženje Slovenaca Republike Srpske „Triglav“,

Udruženje Italijana Banja Luka,

Udruženje Jevreja Banja Luka,

Udruženje Crnogoraca u Republici Srpskoj „Njegoš“,

Udruženje Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Lovćen“ Banja Luka,

Društvo prijatelja Austrijanaca u Bosni i Hercegovini „Dabih“ i

Udruženje Makedonaca „Jug“ u Republici Srpskoj.

Navedeno stanje je podložno promjeni, jer su pojedina udruženja prekinula organizovanje aktivnosti i saradnju sa nadležnim Odjeljenjem za kulturu, turizam i socijalnu politiku, a nasuprot tome osnivaju se nova udruženja.

Kulturne manifestacije

U Klubu nacionalnih manjina se svake godine održavaju pojedine, tradicionalne, kulturne manifestacije koje su izuzetno posjećene.

Savez nacionalnih manjina Republike Srpske organizuje od 2004. godine zapaženu manifestaciju pod nazivom Smotra kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina, koja se održava svake godine krajem septembra. Ovoj manifestaciji, pored ostalih zvanica prisustvuju i ambasadori matičnih zemalja pripadnika manjina u Bosni i Hercegovini. Grad podržava rad udruženja na očuvanju njihove kulture, tradicije i običaja kao i uspostavljanje saradnje između Grada Banje Luke i gradova iz matičnih država. Sve su češće međusobne posjete i razmjena kulturnih programa između Banjaluke i matičnih zemalja, koji se realizuju u organizaciji udruženja nacionalnih manjina, a pod pokroviteljstvom ambasada, nadležnih ministarstava Vlade Republike Srpske i Grada. Smotra kulturnog stvaralaštva je uvrštena u Godišnji kalendar kulturnih, turističkih i ostalih manifestacija grada Banje Luke od 2015. godine.

Tom prilikom udruženja nacionalnih manjina organizuju i slože kulturno-umjetnički mozaik sastavljen iz autentičnih programa; sa pjesmom, folklorom i recitalima na matičnom jeziku. Svi imaju cilj da predstave kulturu i običaje zemalja njihovog porijekla, kao i običaje koji su karakteristični za ovo područje, a tokom generacija sačuvani od zaborava.

Odjeljenje za kulturu, turizam i socijalnu politiku čestita Savezu nacionalnih manjina Republike Srpske iz Banjaluke petnaest godina plodotvornog rada, uz iskrene želje da se vrijedna i značajna saradnja produži i obogati u narednom periodu.

Mr Natalija Trivić,

Načelnica Odjeljenja za kulturu, turizam i socijalnu politiku

Grada Banja Luka

OSNOVNA ŠKOLA „SVETI SAVA“ CRNJELOVO

Na prostorima Bijeljine, Lopara i Ugljevika tradicionalno se održava Regionalno takmičenje Osnovnih škola o nacionalnim manjinama „Upoznajmo se! - Nacionalne manjine u BiH“, koje organizuje Grad Bijeljina i Oštine Lopare i Ugljevik.

Svakako, ovo je jedino takmičenje koje se održava na ovim prostorima i u Republici Srpskoj već osam godina.

Cilj takmičenja je da se promoviše kultura nacionalnih manjina i poštovanje različitosti.

Takmičenje je koncipirano tako da se sastoji u tri etape. U prvoj etapi se predstavljaju učenici plakatima i govorom o nacionalnim manjinama koje predstavljaju. U drugom dijelu se predstavljaju igrom, pjesmom, folklorom ili muzičkim izvođenjem, etno izgledom i gastro običajima koji su karakteristični za matičnu zemlju. Treći dio se sastoji od kviza o poznavanju nacionalnih manjina.

Svrha takmičenja je da se na što bolji način predstavi i promoviše sedamnaest nacionalnih manjina.

Škole su do 2015. godine samostalno uz pomoć nastavničkog kadra pripremale ekipe za takmičenje, a već kasnije imaju znatnu pomoć Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske na čelu sa gospodrom Franjom Roverom. Uz njihovu pomoć takmičenje je podignuto na viši nivo čime su učenici dodatno motivisani.

Veoma je važno istaći da je takmičenje edukativnog i zabavnog karaktera.

Na tradiciju nikada ne treba da zaboravimo, nego je treba njegovati i održavati kao stub sjećanja jednoga vremena.

*Dragana Kokanović, direktor
Osnovna škola „Sveti Sava”, Gornje Crnjevo*

NACIONALNE MANJINE U PRNJAVORU I NJIHOVA SARADNJA SA OPŠTINOM PRNJAVOR

Prnjavor je kroz istoriju poznat kao multietnička i multikulturalna sredina pod nazivom „Mala Evropa“. Istorijsko prisustvo različitih nacionalnih manjina zabilježeno je još u 19. vijeku popisom stanovništva, te je već od tada poznat naziv „Mala Evropa“ kako i danas mnogi nazivaju Prnjavor.

Po popisu stanovništva koji je sproveden 2013. godine na opštini Prnjavor danas živi 1452 pripadnika nacionalnih manjina. Najbrojniji su Ukrajinci, zatim slijede Italijani, Poljaci, Česi, Makedonci, Romi, Slovenci, Crnogorci, Mađari, Rusi, Rusini, Nijemci i Slovaci. Taj podatak opštini Prnjavor čini jednom od opština sa najvećim broj nacionalnih manjina u Republici Srpskoj (10% od ukupnog broja nacionalnih manjina Republike Srpske živi u Prnjavoru). Pretpostavka je da je broj znatno veći, jer se na popisu određen broj stanovnika izjasnio kao Ostali (218) ili se uopšte nisu izjasnili o svojoj nacionalnoj pripadnosti (225). Takođe na smanjen broj popisanih nacionalnih manjina (u odnosu na popis stanovništva iz 1991. g.) utiče i to što veliki broj ljudi ima prijavljeno prebivalište van granica zemlje (Italija, Austrija, Njemačka).

Težnja opštine Prnjavor da se održi multietničnost i veze nacionalnih manjina sa njihovim matičnim zemljama, ogleda se kroz bratimljenja Prnjavora sa sljedećim gradovima Evrope:

- Boleslawiec (Republika Poljska)
- Srez Boleslawiec (Republike Poljska)
- Židačiv (Ukrajina)
- Boskovice (Češka Republika)

Od lokalnih izbora 2008. godine na opštini Prnjavor se bira predstavnik nacionalnih manjina u lokalnom parlamentu iz reda nacionalnih manjina. Opština Prnjavor je jedna od samo nekoliko opština u BiH koja u skupštini ima zagarantovano mjesto odbornika iz reda nacionalnih manjina. U okviru Opštinske uprave opštine Prnjavor u Odjeljenju za lokalni ekonomski razvoj i društvene djelatnosti sistematizovano je mjesto stručnog saradnika za nacionalne manjine čiji je zadatak praćenje, analiza i pomoć pri pisanju projekata svim udruženjima nacionalnih manjina, te se na taj način odvija neprekidna saradnja sa svim udruženjima nacionalnih manjina, ali i pojedincima. Opština Prnjavor pomaže rad udruženja nacionalnih manjina kroz redovnu stavku u budžetu, a na isti način se finansira i Festival nacionalnih manjina opštine Prnjavor - „MALA EVROPA“. Sve u cilju kako bi se unaprijedio život manjina na opštini Prnjavor i održala jedinstvena multietnička oaza u Bosni i Hercegovini.

Opština Prnjavor, zajedno sa „Savezom nacionalnih manjina opštine Prnjavor“ 2010. godine organizovala je Prvi festival nacionalnih manjina opštine Prnjavor pod nazivom „MALA EVROPA“. Festival je postao manifestacija tradicionalnog karaktera, te se ove godine održava po deveti put bez prekida. Festival „MALA EVROPA“ je poznat po tome što brojne nacionalne manjine koje žive na području opštine Prnjavor tom prilikom prezentuju svoje običaje i tradiciju kroz pjesmu i folklor, kao i svoje nacionalne kuhinje, što ovu manifestaciju čini jedinstvenom za region, ali i šire, jer redovno učestvuju i gosti van granica naše zemlje tako da posjeduje i međunarodni karakter. Festival se tradicionalno održava zadnje subote u julu, kada pripadnici diplomatskog kora, gosti, učesnici i posjetioci imaju priliku da se uvjere da je Prnjavor zaista Mala Evropa.

Što se tiče očuvanja jezika nacionalnih manjina, na području opštine Prnjavor u Osnovnim školama se pojavađaju italijanski i ukrajinski jezik. Opština Prnjavor je 2014. godine uz finansijsku pomoć Savjeta Evrope i Evropske Unije organizovala izvršenje projekta čiji je cilj upravo očuvanje jezika nacionalnih manjina u okviru programa „Unapređenje ljudskih prava i zaštita nacionalnih manjina u jugoistočnoj Evropi“. Tom prilikom su nabavljeni laptopi i multimedijalna oprema za jezičke kabinete, te organizovane edukacije putem interneta za djecu – pripadnike nacionalnih manjina.

Dana 04. januara 2014. godine pokrenuta je emisija nacionalnih manjina „Mala Evropa“ koja se emitovala subotom između 13:00 – 14:00 časova na Radiju Prnjavor. Projekat „Nek'se i njihov glas čuje“ sproveden je uz podršku „British Council“-a Britanske Ambasade, opštine Prnjavor i udruženja Roma „Romska djevojka“. Emisija je jedinstvenog karaktera, jer se odvijala na sedmičnoj bazi emitovanja, što govori o potrebi i količini informacija koje dolaze iz kruga djelovanja udruženja nacionalnih manjina na teritoriji opštine Prnjavor.

Na temu zaštite i unapređenja života romske nacionalne manjine urađeni su brojni projekti, te potpisani brojni sporazumi o budućoj saradnji:

Usvojen je akcioni plan „Aktivna participacija za uključivanje Roma 2016-2020.“ Jedan od ključnih ciljeva izrade ovog dokumenta je jačanje saradnje između romskih predstavnika/ca i institucija na lokalnom nivou. Rezultat izrade dokumenta je ne samo definisanje konkretnih koraka i smjernica za procese rješavanja potreba romske populacije, u skladu sa obavezama preuzetim od strane lokalnih institucija BiH, nego i okupljanje i umrežavanje svih aktera, posebno lokalnih, u svrhu pokretanja proaktivnog dijaloga sa fokusom na rješavanje problema romske populacije.

Potpisani je Memorandum o saradnji između opštine Prnjavor i Udruženja „Romani ćej“ u oblasti ljudskih prava i unapređenja ravnopravnosti polova, kao i unapređenja položaja žena sa posebnim naglaskom na žene romske populacije, zasnivan na principu partnerstva, transparentnosti i odgovornosti.

Opština Prnjavor može da se pohvali činjenicom da je jedina opština u regionu, pa čak i šire, gdje svi Romi imaju riješeno stambeno pitanje. U dva projekta koji je ispred opštine Prnjavor aplicirao Švicarski CARITAS, izgrađeno je, adaptirano i rekonstruisano ukupno 16 stambenih objekata vrijednosti 459.000,00 KM. Partneri koji su učestvovali u budžetu su Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Švicarski Caritas i Opština Prnjavor. Završavanjem druge faze stambenog zbrinjavanja Roma, opština Prnjavor je jedna od rijetkih Opština koja je u potpunosti riješila pitanje stambenog zbrinjavanja Roma. Po pitanju legalizacije stambenih jedinica, na području opštine Prnjavor nema niti jedne nelegalizovane stambene jedinice u vlasništvu Roma.

Redovno, pred početak školske godine, načelnik opštine Prnjavor organizuje prijem za roditelje i školsku djecu (koji pohađaju Osnovnu ili Srednju školu), kada se svakom romskom djetetu uručuje određena finansijska pomoć za kupovinu školskih udžbenika.

„ROMACTED“ program je zajednička inicijativa Evropske Komisije i Vijeća Evrope, koja se implementira na području zapadnog Balkana i Turske, sa ciljem promovisanja dobrog upravljanja i osnaživanja Roma na lokalnom nivou. Prepoznajući da lokalne vlasti imaju odlučujuću ulogu u realizaciji mjera za unapređivanje položaja Roma u ključnim prioritetskim oblastima kao što su registracija građana, pristup pravosudnom sistemu, edukaciji i promociji interkulturnog dijaloga, zapošljavanja i stručnog obrazovanja, zdravstvene zaštite, stanovanja, urbane integracije i socijalne zaštite, „Vijeće Evrope“ je pokrenulo „ROMACTED“ program u maju 2017. godine. Memorandum o saradnji potpisani je 20.03.2018. godine u Sarajevu između Načelnika opštine Prnjavor i Ambasadora Drahoslava Stefaneka – Šefa kancelarije ureda Vijeća Evrope u Sarajevu. Memorandum o saradnji pored opštine Prnjavor potpisalo je još 9 opština sa područja BiH.

Potpisivanjem Memoranduma o saradnji između Opštine Prnjavor i romskih udruženja, izradom Akcioniog plana za Rome, uključivanjem Roma u sve segmente kulturnog i društvenog života, te rješavanjem problema stambenog zbrinjavanja svih Roma koji žive na teritoriji opštine Prnjavor, stvoren je poseban stepen povjerenja za uspješnu buduću saradnju.

Darko Tomaš, s.r.
Načelnik Opštine Prnjavor

RIJEČ MINISTRA

Zadovoljstvo je imati priliku pozdraviti misiju Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, udruženja koji slavi petnaest godina uspješnog rada, a čiji je angažman na okupljanju i afirmaciji rada pripadnika nacionalnih manjina u našoj Republici vrijedan svake pohvale.

Zadatak čuvanja nacionalnog identiteta, njegovanje jezika, kulture i vjere je naš zajednički zadatak, a put njegovog ostvarivanja nije lak, on podrazumijeva stalnu brigu, kontinuiran rad i trud.

Prema dosadašnjim rezultatima rada Saveza, jasna je njegova istrajnost i uspjeh u izvršavanju postavljenih ciljeva. Doprinos Saveza na unapređenju međusobne saradnje pripadnika svih nacionalnih manjina u Republici Srpskoj, okupljenih u 35 udruženja, zavrijeđuje takođe svaku pohvalu.

Ministarstvo prosvjete i kulture od 2007. godine kontinuirano podržava programske aktivnosti Saveza nacionalnih manjina RS, putem godišnjeg konkursa za usfinansiranje projekata kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina u Republici Srpskoj. Prošli smo mnogo zajedno, dosta obuka u pisanju projekata, zajednički rad na strateškim dokumentima, na pravilnicima, na izgrađivanju sistema naše buduće i čvrste saradnje. Ono što stoji iza bilo koje funkcionalne saradnje, pa tako i ove uspostavljenje između Ministarstva i Saveza, jesu ljudi. Ovom prilikom pozdravljam uložen napor svih ljudi okupljenih u Savezu nacionalnih manjina RS.

Želim im da, još dugo, opstaju na putu očuvanja kulturnih, obrazovnih i vjerskih sloboda, kao i očuvanju svojih identiteta.

Kao ministar prosvjete i kulture, vjerujem da su svi ti pojedinačni identiteti ono što čini našu zemlju bogatijom, plemenitijom i raznovrsnijom. Svi oni predstavljaju kulturno nasljeđe svih nas.

Pitanje učešća pripadnika nacionalnih manjina u svim sferama društvenog, kulturnog, pa i političkog života Republike opet nam je zajedničko i Ministarstvo je spremno na zajednički put njegovog unapređenja.

Dane Malešević

Ministar prosvjete i kulture Republike Srpske

Savez nacionalnih manjina Republike Srpske je zahvaljujući svom predanom radu postao prepoznatljivo i nezabilazno tijelo kad je u pitanju promovisanje nacionalnih manjina i zaštita njihovih prava. Iz tog razloga veliko nam je zadovoljstvo što ispred Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu saradnju možemo da čestitamo Savezu i njegovom rukovodstvu petnaest godina uspješnog rada i odličnih rezultata.

Institucije Republike Srpske ozbiljno shvataju ulogu nacionalnih manjina u društvu i nastoje da njihovim udruženjima i krovnom Savezu omoguće najbolje uslove za rad i aktivnosti na ostvarivanju prava. Nacionalne manjine koje su integrisane u društvo u Republici Srpskoj predstavljaju bogatstvo koje razvija našu zajednicu, te doprinosi njenom unapređenju. Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu saradnju već dugi niz godina uspješno sarađuje sa Savezom nacionalnih manjina i podržava njegove inicijative, ali se i kroz svoje aktivnosti bavi pitanjima koja su vezana za nacionalne manjine i njihov položaj.

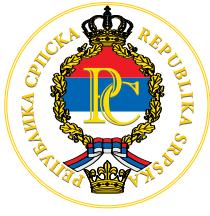
Jedna od takvih aktivnosti je i međunarodna saradnja koju ostvaruju institucije Republike Srpske i koja nerijetko obuhvata teme koja su od interesa za Savez. Republika Srpska nastoje da osnaže saradnju sa različitim regijama i državama, a posebno je značajno kada su u pitanju matične zemlje nacionalnim manjinama koje žive u Republici Srpskoj (Češka, Slovačka, Poljska itd). Tako je, na primjer, Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu saradnju, u okviru delegacije Vlade Republike Srpske, nedavno posjetilo regiju Donja Šleska u Poljskoj. Tokom posjete je istaknuto da postoji dobra saradnja poljske nacionalne manjine sa institucijama Republike Srpske. Takođe, jedan broj Poljaka iz Republike Srpske je još 1970-tih godina reimigrirao u Poljsku, ali su i dalje zadržali kontakte sa svojim rođacima ovdje. Saradnja sa Donjom Šleskom će biti bogatija i značajnija kako se budu osnaživale veze između poljske nacionalne manjine u Republici Srpskoj i stanovnika ove regije u Poljsku.

Sa jedne strane, ovakvo povezivanje omogućava da se lakše uspostavljaju kontakti, razmjenjuju iskustva, ali i realizuju ulaganja u poslovne aktivnosti, što je od velikog značaja za razvoj privrede. Sa druge strane, bliske veze nacionalnih manjina sa matičnim zemljama daće dodatni podstrek očuvanju kulture, baštine i tradicije nacionalnih manjina, a time će obogatiti i Republiku Srpsku.

Zlatan Klokić

Ministar za ekonomske odnose i regionalnu saradnju Republike Srpske

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ**

Trg Republike Srpske 1, B. Luka, tel: 051/339-545 Факс: 051/338-871, www.vladars.net, E-mail: muls@muls.vladars.net

Broj: 10.1-053-2-40/18

Datum: 04.04.2018.

**SAVEZ NACIONALNIH MANJINA RS
n/r predsjednika**

Poštovani,

Upućujem Vam najiskrenije čestitke povodom obilježavanja 15 godina postojanja i rada Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, sa kojim Ministarstvo uprave i lokalne samouprave ima dugogodišnju uspješnu saradnju.

Koliki je značaj ovoga Saveza pokazuje i podatak da ima status udruženja od javnog interesa i da predstavlja važnu kariku u funkcionalanju civilnog društva na području Srpske.

Poseban, nemjerljiv značaj je u očuvanju identiteta, nacionalnog porijekla, jezika i kulture nacija koje imaju svoja udruženja pod Vašim okriljem.

Lično sam upoznata sa radom Saveza nacionalnih manjina koji zaslužuje sve pohvale. Dokaz za to su rezultati rada na terenu i saradnja sa srodnim organizacijama u Srpskoj, BiH i regionu, te sa nevladinim i drugim organizacijama u vezi zajedničkih projekata.

Nadam se da ćete nastaviti u tom pravcu i da ćete i dalje ostati dosljedni svojim programskim ciljevima, da ćete biti na visini zadatka u ostvarivanju zaštite nacionalnih i vjerskih prava pripadnika nacionalnih manjina udruženih u Savez.

Stoga, imate moju podršku i podršku resornog Ministarstva. Želim Vam uspješan rad!

S poštovanjem,

*Lejla Rešić
Ministar uprave i lokalne samouprave RS*

UDRUŽENJE CRNOGORACA I PRIJATELJACRNE GORE „LOVĆEN“ BANJA LUKA

U kulturnom centru Banski dvor održano je veče savremenog crnogorskog filma, gdje je prikazan film „Rođen na vrhu“ autora Dejana Arsića i to je bila prva aktivnost udruženja u 2017. godini.

Postoje podaci da je prvi putujući bioskop stigao u Crnu Goru krajem 1901. god. Ili početkom 1902. godine. Prvi bioskop na Cetinju otvoren je 1911. godine u Zetskom domu. Prvi kinooperater bio je Ljubo Tamindžić, a pored Zetskog doma predstave su davane i na Obilića poljani, pa su povodom toga djeca pjevala „Na poljani Obilića žive slike Taminđića“. Prvi crnogorskiigrani film bio je „Lažni car Šćepan mal“ u režiji Velje Stojanovića. To je istovremeno bio prvi istorijski film snimljen u tadašnjoj Jugoslaviji.

Početkom godine, na poziv udruženja „Vuk Mićunović“ iz Trebinja učestvovali smo na okruglom stolu „Crnogorska kultura i gastronomija“.

Ambasada Crne Gore u Sarajevu organizovala je sastanak predstavnika udruženja Crnogoraca iz BiH sa predsjednikom Skupštine Crne Gore. Na tom sastanku, predložili smo gospodinu predsjedniku Skupštine Crne Gore i gospodinu ambasadoru da se razmotri mogućnost otvaranja konzulata u Banjaluci. Pitamo se da li će se ikada to ostvariti.

Osnovni zadatak Udruženja jeste očuvanje tradicije jer, iako živimo daleko od svoje domovine, naši koriđeni su tamo što nikada ne smijemo zaboraviti.

Prema predanju, prvi doseđenici na prostorima današnje Crne Gore, naišli su na planine obrasle crnogoričnom šumom, zato je i nazvana Crna Gora.

Jedan od najpoznatijih vladara Crne Gore bio je Ivan Crnojević od 1471. do 1490. god. on je 1484. godine podigao manastir na Ćipuru na Cetinju, koji su Turci do temelja srušili 1692. godine.

On se smatra utemeljiteljem Cetinja. Godine 1493. izgradio je prvu štampariju kod slovenskih naroda na obodu iznad rijeke Crnojevića, a prva knjiga koja se štampala zvala se „Oktoih“.

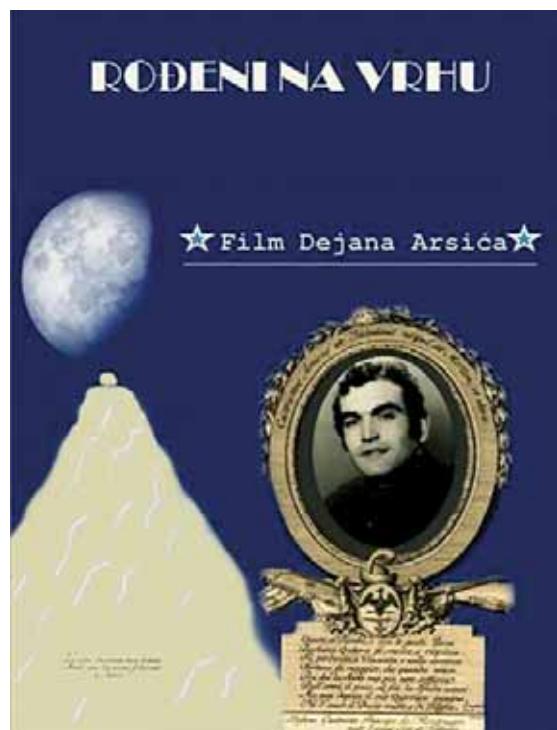
Odrastajući na Cetinju i stičući znanja iz istorije i kulture Crne Gore, a posebno Cetinja kao vjekovne crnogorske prestonice, spoznao sam da sam se kretao istim ulicama i putevima, kojima su se i oni kretali, da sam se igrao na Ćipuru, Vlađičinoj bašti, Obilića poljani, da sam se penjao na Orlov krš, gdje je grob Mitropolita Danila, na Ivanova korita i Lovćen. Na kraju sam shvatio da se, kad god izađem iz kuće i krenem na bilo koju stranu, sudaram sa istorijom.

Da bi sačuvali svoje porijeklo i identitet dobili smo na poklon mušku crnogorsku nošnju (poklon od porodice Janićić), crnogorsku mušku kapu (poklon od gospodina Slobodana Vukotića), veliku Njegoševu sliku u bakrorezu (poklon od gospođe Violete Popović). Dvije ženske crnogorske nošnje i gusle kupljene su od sredstava Udruženja, tako da sada imamo dvoje gusalica: na jednim je sa donje strane ugraviran Grb Srbije, a na drugim Lovćen sa kapelom.

Na smotri nacionalnih manjina „Mala Evropa“ Prnjavor, prvi put je crnogorsku manjinu predstavilo naše udruženje.

Takođe, bili smo nosioci štanda crnogorskih udruženja Republike Srpske i učestvovali u programu na smotri nacionalnih manjina Republike Srpske u dvorani „Obilićevo“ Banja Luka.

Pred kraj godine pripremili smo izložbu „Crna Gora u slici i riječi“ sa četrdeset slika veličine 70x50 cm sa tekstrom. Nažalost, tada nismo mogli dobiti termin zbog aktivnosti vezanih za obilježavanje 80 godina Banskog dvora.

Sadržaj izložbe mogli bi svrstati u tri grupe:

1. Crkve i manastiri,
2. Iсторијски споменици,
3. Prirodne ljepote Crne Gore.

Na početku izložbe su fotografije pet mitropolita Srpske Pravoslavne crkve koji su bili duhovni i svjetovni vladari Crne Gore i to: mitropolit Danilo, mitropolit Sava, mitropolit Vasilije, mitropolit Petar Petrović Njegoš - Sveti Petar Cetinjski i mitropolit Petar Petrović Njegoš - vladika Rade.

Potom, tu je Lovćen sa kapelom koju je za života Njegoš sagradio za svoje vječno počivalište, koje je i simbol našeg udruženja.

Godine 1916. Austrijanci su okupirali Crnu Goru, srušili su Njegoševu kapelu da bi izgradili mauzolej Franji Josifu, ali ih je ratni poraz u tome spriječio, pa kapelu nijesu obnovili.

Kapelu je na istom temelju i u istom obliku obnovio 1925. godine, svome pretku po majčinoj lijniji, Aleksandar Karađorđević kralj Srbije.

Godine 1946. kada je Crna Gora priznata kao Republika u sastavu Jugoslavije, Lovćen sa kapelom našao se u centralnom dijelu državnog grba Crne Gore.

Godine 1952. vlada Crne Gore je odlučila da se kapela na Lovćenu sruši i na istom mjestu izgradi mauzolej.

Godine 1974. kapela je srušena, manjini na radost, a većini na žalost. Tada nije srušena samo kapela, nego i grb Crne Gore. Lovćen je prevršen i izgrađen je mauzolej.

Crkve i manastiri na fotografijama pričaju istoriju svog postojanja i izgradnje.

Za vrijeme vladavine kralj Nikola, po tadašnjim običajima, poudavao je svoje crkve po evropskim dvorovima. Te zemlje su na Cetinju izgradile poslanstva, konzulate, donacije i legacije u stilu zemalja porijekla, a koje su u potpunosti odudarale od cetinjskog stila gradnje. Sva sreća što su ta prekrasna zdanja građena na raznim stranama Cetinja, tako da je došlo do punе ljepote različitosti, a Cetinje je u toj ljepoti različitosti dobilo šarm Evropskog grada.

Na fotografijama vidimo i Carev most, most na Tari i željeznički most koji spadaju u svjetski priznatu arhitekturu mostogradnje.

Od prvih doseljenika pa do danas sačuvana je prirodna ljepota Crne Gore. Mnogi se pitaju kako je moguće da na tako malom prostoru ima toliko prirodne ljepote, koja prosto očarava i ostaje upamćena za sva vremena. Sve ovo i mnogo više prikazano je na izložbi organizovanoj početkom ove godine. U narodu se pjevalo: "Crna gora jest malena, al je časna i poštena" Mi te tekovine njegujemo.

Petar B. Martinović

Udruženje Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Lovćen“ Banja Luka

ZAVIČAJNO UDRUŽENJE CRNOGORACA U HERCEGOVINI „PETAR II PETROVIĆ NJEGOŠ“ TREBINJE

U Galeriji Kulturnog centra 08.07.2017. god. je održano „Veče crnogorske kuhinje“, nakon čega je prikazan film „Lokalni vampir“ u sklopu „Večeri crnogorskog filma“. Zavičajno udruženje Crnogoraca u Hercegovini „Petar II Petrović Njegoš“ u toku godine ima različite aktivnosti, a ovaj put su se odlučili da Crnu Goru predstave kroz tradicionalnu kuhinju i film novije crnogorske filmske produkcije.

Crnogorska kuhinja je slična hercegovačkoj – od kajmaka, pršuta i sira do prijesnaca, cicvare i pure.

„Naše udruženje po prvi put predstavlja crnogorsku kuhinju i film Branka Baletića“, rekao je Dragan Lučić, predsjednik Zavičajnog udruženja Crnogoraca u Hercegovini „Petar II Petrović Njegoš“.

On je istakao da ovo udruženje broji oko 220 članova i da ovim manifestacijama žele što bolje odnose između Hercegovine i Crne Gore.

Do sada su organizovali niz aktivnosti poput „Veče Danilovgrada u Trebinju“, promociju monografije „Manastir Kosijerevo“, rukometni turnir na kome su učestvovali ekipe iz Crne Gore, Srbije, Hrvatske i BiH itd.

Ovo veče organizovalo je Zavičajno udruženje Crnogoraca u Hercegovini „Petar II Petrović Njegoš“ i Savjet crnogorske nacionalne manjine u BiH uz podršku Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH.

Dana 8.10.2017 u galeriji kulturnog centra u Trebinju održano je književno veče povodom izdanja prvog i drugog Ljetopisa Banjana i Rudina. Na promociji su učestvovali Baćović Čedo, prof. Matović Veselin, glavni i odgovorni urednik Mićović Milutin. Kao i predsjednik udruženja „Njegoš“ iz Trebinja, Lučić Dragan.

Riječ je o časopisu koji sadrži priloge iz kulture, istorije, umjetnosti, arheologije, etnologije, kao i narodno i savremeno stvaralaštvo.

Književnik Milutin Mićović, glavni i odgovorni urednik ljetopisa, rekao je da je cilj ovog časopisa da se čuje riječ koja je „duševna hrana“ za onoga koji ima šta da kaže i ko umije lijepo da govori i sluša kao i da se njegüje, proučava i afirmiše duhovno i kulturno nasljeđe.

O ljetopisu su još govorili književnik Čedomir Baćović i profesor Veselin Matović. Oni su istakli da ovaj časopis ima pretenziju da bude jedan sistematski zbornik u koji treba da se sabere duhovno, kulturno i moralno nasljeđe koje su nam preci ostavili, ali istovremeno i ono što se u ovom vremenu stvara.

Bila je ovo još jedna u nizu mnogobrojnih manifestacija organizovanih od strane Zavičajnog udruženja Crnogoraca u Hercegovini „Petar Petrović Njegoš“ s ciljem njegovanja identiteta crnogorskog porijekla.

U kafe baru „Markan“ održana je promocija knjige „Dužd krševite gorske Venecije“ Čeda Baćevića, koja je samo jedna u nizu knjiga ovog autora koja predstavlja Staru Hercegovinu i Crnu Goru.

Knjigu je nazvao onako kako je vladiku Rada nazvao književnik i diplomata Ljubo Nenadović 1851. godine prilikom njihovog susreta, kada je došao u Veneciju tražeći lijek svom narušenom zdravlju.

U knjizi „Dužd krševite gorske Venecije“ ima dosta anegdota, kratkih priča, zapisa o Njegošu u kojim se vidi da je on čovjek od krvi i mesa, a u isto vrijeme i vladika, filozof, veliki pjesnik. Drugi dio knjige čine četiri pjesme – jedna lirska posvećena Njegošu i tri epske.

„Ovo je jedan mali omaž našem besmrtnom pjesniku, najvećem kojeg je slovenski jug iznjedrio“, rekao je Baćević.

U ovoj knjizi se vidi i odnos muslimana prema Njegošu koji je bio pun poštovanja i uvažavanja, dok sada mnogi žele da iskrive sliku o njemu kao državniku i pjesniku. A davno je rečeno da je on pisao na nekom velikom jeziku da bi bio daleko poznatiji.

“On je toliko velik da mu ne može naudit ništa, pa ni srbmrzitelji, a ni ovi drugi, a to znači da on prevazilazi sve granice i ostaje za sva vremena“, istakao je Baćević.

Za Baćevića je Stara Hercegovina „Bašta sljezove boje“, aludirajući na Branka Čopića, koji je za njega neiscrpana inspiracija. Na promociji je govorio i novinar i publicista Gojko Knežević, koji je istakao da je sa malim brojem anegdota Baćević istakao Njegoševu veličinu.

„Veoma važan je pristup anegdoti kod Baćevića, jer je on obrađuje, oblikuje, skraćuje, izoštrava i na jedan tanan način, ne umanjujući njenu originalnost, prepriča čitaocima“, kazao je Knežević.

Na promociji je učestvovao i književnik Velibor Šipovac, koji je govorio o stvaralaštvu Čeda Baćevića.

Čedo Baćević je praunuk čuvenog vojvode Maksima Baćevića, koji je poginuo pored Gluve smokve.

Na književnoj sceni, Baćević se javio sa zbirkom pjesama „Vidalište“, nakon čega je objavio još dvije zbirke pjesama, ali se od 1993. godine najviše bavi izučavanjem tradicije Stare Hercegovine i Crne Gore kroz kratke priče i anegdote.

Književno veče je organizovalo Zavičajno udruženje Crnogoraca u Hercegovini „Petar II Petrović Njegoš“.

U Kulturnom centru u Trebinju odigrana je multimedijalna predstava „Na kotorskom dvoru“, koju je izveo „Teatar 303“ iz Kotora.

U predstavi ima dosta muzike, pjevačkih rola, video materijala, uz dosta humora. Kotorski amateri su u 90 minuta pokazali čari i draži pozorišta, motivisani onim što se dešava u Crnoj Gori, u Kotoru na dvoru, uz preslikavanje na sve dvorce EX-YU prostora.

„Svi smo mi ugroženi od strane manjine koja je na vlasti i malo pazi na narod“, rekao je pisac i reditelj ove predstave Dragan Buzdovan.

U ovom komadu kralj ostaje bez para, hoće da na dvor uvede stečaj, poziva svoje viteze da nađu blago, a oni ga lažu. Kralj ih stavљa na svemoćnu kuglu-blesograf i ulazimo u budućnost, odnosno sadašnjost i vidimo kako sadašnja pokoljenja žive. Ovaj komad je dosta dinamičan i glumci amateri dobro se snalaze na daskama koje život znače.

„Ovo je prvi put da ‘Teatar 303’ gostuje u Trebinju i drago nam je da smo došli u grad kulture i ovo je nama prvo gostovanje i u Republici Srpskoj“, rekao je Buzdovan.

Gledaoci koji su prisustvovali predstavi toplo su pozdravili glumce iz Kotora, a oni koji nisu došli propustili su sat i trideset minuta dobre zabave.

„Teatar 303“ osnovao je 1980. godine u Kotoru Dragan Buzdovan. Godine 1987. postao je šampion smijeha na „Turniru duhovitosti“ u konkurenciji 32 grada iz Jugoslavije i dobili su minibus od 17 sjedišta.

Gostovanje ove predstave organizovalo je Zavičajno udruženje Crnogoraca u Hercegovini „Petar II Petrović Njegoš“.

UDRUŽENJE CRNOGORACA U HERCEGOVINI “VUK MIĆUNOVIĆ” TREBINJE

Između redovnih aktivnosti udruženja planiranih za 2017. godinu, Udruženje je realizovalo projekat u Trebinju, pod nazivom „Poštovanje prava crnogorske nacionalne manjine—bolja saradnja BiH i Crne Gore“ Projekat je realizovan u dvije faze u periodu april-jun 2017. godine.

U prvoj fazi projekta organizovan je „Okrugli sto i promocija tradicionalne crnogorske kuhinje“ u hotelu Leotar Trebinje, 02. aprila 2017. godine. Okruglom stolu i promociji kuhinje prisustvovalo je oko 60 učesnika, gdje su prisustvovali predstavnici Ministarstva za ljudska prava BiH Sarajevo, predstavnici Saveza nacionalnih manjina RS Banja Luka, predstavnici Uprave za dijasporu Crne Gore, predstavnici grada Trebinja, predstavnici crnogorskih udruženja „Luča“ iz Gradiške, „Lovćen“ iz Banja Luke, „Njegoš“ iz Doboja, predstavnici javnih ustanova grada Trebinja, članovi Glavnog odbora udruženja „Vuk Mićunović“ predstavnici podružnica udruženja „Vuk Mićunović“ iz Bileće, Gacka, Foče, Čajniča i izvjestan broj aktivnih članova udruženja „Vuk Mićunović“ Trebinje.

U okviru dnevnog reda Okruglog stola, vezano za poštovanje i poboljšanje prava crnogorske nacionalne manjine u RS i BiH, kao i u lokalnim zajednicama gdje su nastanjeni, bolja saradnja BiH i Crne Gore, učešće u debati i obraćanju uzeli su predstavnici svih navedenih prisutnih ministarstava, ustanova, organizacija, lokalnih zajednica, udruženja, kao i izvjestan broj članova udruženja „Vuk Mićunović“ Trebinje. Glavne teme Okruglog stola bile su: zapošljavanje pripadnika crnogorske nacionalne manjine, članova udruženja, sufinansiranje raznih projekata udruženja, prekogranična saradnja sa Crnom Gorom u oblasti sufinansiranja projekata udruženja, dobijanje iseljeničkih knjižica i ostalih potrebnih dokumenata iz matice Crne Gore.

Nakon završetka Okruglog stola, svi učesnici su pristupili zakuski tradicionalnih crnogorskih jela, koja su bila vrhunski pripremljena. Posebnu pažnju degustatorima crnogorske kuhinje privukla su jela: kajmak i sir iz mješine, cicvara, med u saču, priganice, pečeno meso i krompir ispod sača, kuvana lešo jagnjetina, razne salate i kolači. (Prilog fotografije sa održanog Okruglog stola i Tradicionalne crnogorske kuhinje). U drugoj fazi projekta „Poštovanje prava crnogorske nacionalne manjine-bolja saradnja BiH i Crne Gore, implementiran je događaj iz oblasti kulture sa završnom kulturnom priredbom u JU Kulturni centar Trebinje, 12. juna 2017. godine. U ovom slučaju došla je do izražaja prekogranična saradnja sa Crnom Gorom, gdje su izvođači kulturnog programa na završnoj priredbi u JU Kulturni centar Trebinje, bili većinom iz Crne Gore. U kulturnom programu na završnoj priredbi u JU Kulturni centar Trebinje učestvovali su izvođači:

- Estradni umjetnik Igor Đurović iz Podgorice,
- Estradni umjetnik Dejan Škuletić iz Danilovgrada,
- KUD „ORO“ iz Danilovgrada,
- Narodni guslari iz Trebinja,
- Diplari, frulaši iz Nikšića.

Ocjena Organizacionog odbora za projekat bila je, da je kulturna priredba bila dobro pripremljena, gdje je bila velika posjećenost publike. Svemu ovome je doprinijela priprema, reklame na radio i tv emisijama. Cjelokupan navedeni projekat je većinom sufinansiralo Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, sa sjedištem u Sarajevu, što im ovom prilikom zahvaljujemo. (Prilog fotografije sa održane završne kulturne priredba u JU Kulturni centar Trebinje, 12.juna 2017.godine).

Nedeljko Tomašević
Udruženje Crnogoraca u Hercegovini “Vuk Mićunović” Trebinje

AKTIVNOSTI ČEŠKE BESEDE NOVE VESI U 2017. GODINI

Kroz svoju istoriju Česi u Novoj Vesi su na kulturnom planu bili vrlo aktivni. Još davne 1919. godine mlinar Josef Macek počeo je organizovati *Krajanský spolkový svaz* (Savez zemljaka). Zvanično je udruženje Československá beseda počelo s radom 1921. godine. Osnivač udruženja bio je mlinar Josef Macek, a duša te zajednice bio je Jozef Vlk. Udruženje je stalno imalo podršku za svoj rad od Ministarstva vanjskih poslova Čehoslovačke. U 1935. godini bira se novo rukovodstvo Udruženja: predsjednik je bio Vladimir Paral, njegov zamjenik je Florijan Kraft, sekretar Jozef Vlk. U godinama koje su slijedile Udruženje je imalo bogat kulturni život. Priredivale su se češke i hrvatske predstave, lutkarske igre, kino predstave, a kasnije je uspješno nastupala folklorna grupa. U tim prijeratnim godinama Udruženje je imalo biblioteku od 150 do 200 knjiga na češkom jeziku, koje su mještani pozajmljivali i čitali posebno u zimskom periodu.

Česi u Novoj Vesi su pred Drugi svjetski rat uspostavili sjajne odnose s rukovodstvom Čehoslovačkog saveza iz Zagreba. Sekcija tog Saveza bio je Gospodarski odbor, čiji je član bio i Otto Sobotka koji ima velike zasluge za gradnju Češkog doma u Novoj Vesi. U to vrijeme bilo je to jedino udruženje Československé Besedy u Bosni koje je održavalo čvrste kontakte s Čehoslovačkim savezom između dva rata, a sa Savezom Čeha poslije 1950. godine. Predstavnici Čehoslovačkog saveza su svake godine posjećivali neku od svečanosti koju organizuje Československá beseda u selu. Uz pomoć Čehoslovačkog saveza Česi u Novoj Vesi počeli su graditi Češki dom u 1937. godini.

Poslije Drugog svjetskog rata udruženje Československá beseda Nove Vesi obnavlja svoj rad tek 1951. godine i postaje član Saveza Čeha i Slovaka u Bosni i Hercegovini. U osamdesetim godinama veoma je aktivna folklorna grupa, koja je imala svoje nastupe u mnogim gradovima Jugoslavije. Udruženje Československá beseda Nove Vesi uspješno je, s manjim prekidima, radilo sve do 1990. godine, kada počinju ratovi u Jugoslaviji.

Na osnivačkoj skupštini 25.4.1998. godine u Banjaluci je ponovo rođena Česká beseda, ali za cijelo područje entiteta Republike Srpske u Bosni i Hercegovini. Formirano je udruženje sa sekcijama u Banjaluci, Prijedoru, Mačinom Brdu i Novoj Vesi. U 2005. godini sekcija u Novoj Vesi registruje se kao samostalno udruženje. Prvi poslijeratni predsjednik sekcije Česká beseda u Novoj Vesi bio je Ivan Kratofil. Njega je naslijedio Jozef Bureš, a zatim je na red došao Vjekoslav Kratofil. Tradicija obilježavanja godišnjice dolaska Čeha u Novu Ves počinje 2004. godine. Te godine je obilježeno 110 godina od dolaska na prostor Bosne. Svih narednih godina obilježavanje godišnjice izvodi se na praznik Male Gospe (8. septembar), prve subote u septembru.

Dajemo pregled svih aktivnosti Češke besede Nove Vesi u 2017. godini:

– Dana 4. 3. 2017. godine u Češkom domu u Novoj Vesi održana je promocija monografije *Nova Ves 1894-2004* autora Miroslava Stojkovića. U prepunoj sali bili su gosti iz Srpsca, Mačinog Brda, Banjaluke Prijedora, Daruvara, Slavonskog Broda, predstavnici ambasade Češke Republike te gosti iz Praga. I predstavnici medija su zabilježili ovaj događaj.

– Dana 19.8.2017. godine obilježena je godišnjica ubistva deset žena i djevojaka iz Nove Vesi koje su četnici žive spalili 22.8.1944. godine. Tradicija obilježavanja sjećanja na ubijene civile počinje 2014. godine. U subotu prije tog datuma okupljaju se rodbina i gosti u 11 sati ispred mjesne crkve. U crkvi se obavi misa za ubijene, a zatim se posjeti mjesno groblje te se polože vijenci. Poslije toga se u Češkom domu obavi kraće druženje uz kafu i mezu.

– Dana 2. 9. 2017. godine u Novoj Vesi, povodom praznika Mala Gospa, obilježena je godišnjica dolaska Čeha u Novu Ves. Gostovali su predstavnici čeških beseda iz Banjaluke, Prijedora, Mačinog Brda, Slavonskog Broda, Treglava, a iz ambasade Češke Republike bila je zamjenica ambasadora Klara Kadlecova, te predstavnici medija iz Češke Republike.

sl. br. 1

sl. br. 2 Pomen na ubijene žene i djevojke Nove Vesi

sl. br. 3 U Češkom domu u Novoj Vesi 2. 9. 2017.

sl. br. 4. Misa u Češkoj crkvi u Novoj Vesi 2. 9. 2017.

– Dana 29.10.2017. Novu Ves i Srbac su posjetili profesori sa Mendelovog univerziteta u Brnu, sa fakulteta biznisa i ekonomije i informatičkih tehnologija. Narednog dana, 30.10.2017, dekan Arnošt Motička te profesori Jan Turčinek i Pavel Turčinek održali su promociju svog fakulteta u Srpcu, u JU Centru srednjih škola "Petar Kočić". Promocija je održana i na Filološkom fakultetu u Banjaluci, a narednih dana je održana i u Daruvaru.

sl. br. 5 U novoj Vesi: Dekan fakulteta Arnošt Motička, prof. Jan Turčinek, Goran Stojković, Pavel Cihlar, prof. Pavel Turčinek, Vjekoslav Kratofil

U 2017. godini članovi i prijatelji našeg udruženja imali su nekoliko putovanja koja su finansirana vlastitim sredstvima, prilozima članova i donacijama:

- 25.2.2017. putovanje u Maćino Brdo na tradicionalni maskenbal koji organizuje njihova Češka beseda
- 14.3.2017. putovanje u Banjaluku na promociju knjige „Od zakarpatja preko Češke do Banjaluke“ autora Vladimira Blahe.
- 1.4.2017. putovanje u Prijedor na druženje povodom obilježavanja godišnjice osnivanja njihove Češke besede
- 23.4.2017. putovanje u Slavonski Brod na promociju monografije „Nova Ves 1894-2004“ autora Miroslava Stojkovića. Promocija monografije održana je u klubu Češke besede Slavonskog Broda uz prisustvo članova i prijatelja tog udruženja.
- 30.4.2017. putovanje u Maćino Brdo na manifestaciju „Majban“ (podizanje prvomajskog bora), koju organizuje Češka beseda Maćinog Brda.
- 16.5.2017. putovanje u Banjaluku na koncert koji je izvodio češki klavirski duo Helena i Radomir Melmuka. Koncert je organizovan u saradnji s Češkom besedom Banjaluke.
- 27.8.2017. putovanje u Daruvar, Ivanovo Selo i Treglav u Hrvatskoj.
- 30.9.2017. putovanje u Banjaluku na 14. smotru kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina Republike Srbске u Bosni i Hercegovini.
- 14.10.2017. putovanje u Maćino Brdo na manifestaciju „Posviceni“ koju organizuje Češka beseda tog mjesta.
- 25.10.2017. putovanje u Sarajevo, na poziv ambasade Republike Češke, na prijem povodom dana državnosti Republike Češke, Slovačke, Poljske, Mađarske.
- 20.11.2017. putovanje u Slavonski Brod na sprovod Slavi Pirklu, uglednom članu Češke besede tog mjesta, rođenog u Novoj Vesi.
- 9.12.2017. putovanje u Banjaluku, u klub Češke besede, na druženje čeških beseda Banjaluke, Lipovljana (Hrvatska) i Nove Vesi.
- 14.12.2017. putovanje u Sarajevo u ambasadu Republike Češke, na božićni i novogodišnji domijenak.

Naše aktivnosti i obilježavanje manifestacija **moxete pratiti na facebook stranici:**

Češka beseda Udruženje Čeha – Nova Ves

Vjekoslav Kratofil
Udruženje Čeha "Češka beseda" Nova Ves

UDRUŽENJE ITALIJANA BANJA LUKA

Udruženje Italijana je osnovano 2004. godine, od tад aktivno djeluje na promociji kulture, običaja i očuvanja jezika matične zemlje.

Uspješno smo realizovali brojne kulturne programe i projekte kao škola jezika, svečanosti povodom obilježavanja Božića i Nove godine, osnovali smo hor i radionicu, učešće na Smotri kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina kao i učešće u drugim projektima koje priprema i provodi Savez nacionalnih manjina Republike Srpske.

Do sad smo realizovali 34 izložbi, od toga 3 izložbe postavljene u Kutini, Lipiku i Tuzli (o pokrajinama, gradovima, likovnim stvaraocima i istoriji Italije i četiri izložbe o porijeklu naših porodica) četiri cjelovečernja koncerta klasične muzike, prekogranične posjete udruženjima Italijana u regionu, posjete matičnoj zemlji Italiji, sastanke sa udruženjima Italijana u BiH, predavanja na temu „Kultura Italije“, 23 biltena „Stella d’ Italia“, katalog o italijanskim porodicama, radionice, hor i brojne druge aktivnosti. Takođe postoje i brojne inicijative i saradnje koje smo kao Udruženje započeli i realizovali, sa gradovima Imperija, Pula, Kutina, Lipik i saradnje sa kulturnim subjektima u Trstu. Postali smo članica „Trentini nel Mondo“ asocijacije Trentina u svijetu. Sve ovo navedeno smo uspjevali da realizujemo uz podršku Grada Banja Luke, Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske i nesobičnim zalaganjem naših najaktivnijih članova udruženja. Pored promocije kulture na kojoj najviše i radimo, aktivno učestvujemo i u svim sastancima koji se tiču problematike nacionalnih manjina i trudimo se da damo svoj doprinos. Tokom prethodnih godina učestvovali smo na značajnim svečanostima koje organizuje Savez nacionalnih manjina Republike Srpske.

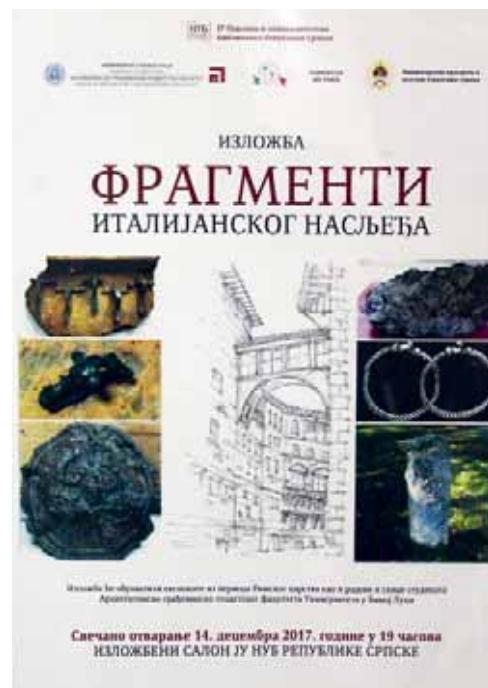

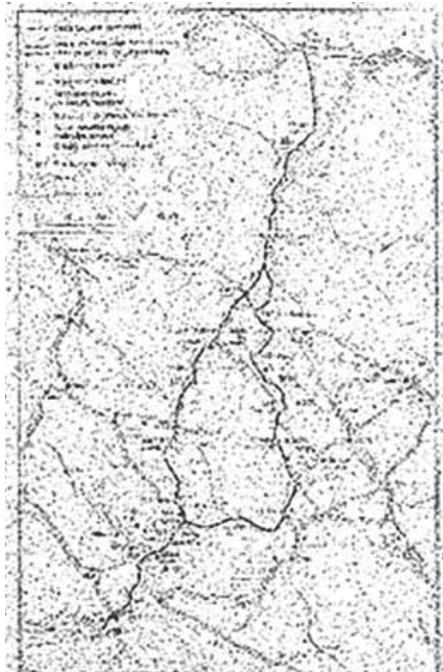
Izložba „Fragmenti nasljeđa Rimskog carstva“

Izložba „Fragmenti italijanskog nasljeđa“ otvorena je 14. decembra u 19 časova u izložbenom salonu Narodne i univerzitetske biblioteke RS u Banjaluci. Udruženje Italijana Banjaluka i Arhitektonsko-građevinsko-geodetski fakultet u Banjaluci uspjeli su da spoje staro i novo, tradicionalno i moderno. Fragmente Rimskog carstva na prostoru Banjaluke, kroz fotografije i zanimljive arheološke eksponate, sa grafikama studenata AGGF-a, dali su autentičan uvid u nepokretnu baštinu Italije.

Izložbu je otvorio hor Udruženja Italijana Banja Luka sa italijanskom pjesmom „Marinareasca Veneziana“, pod vođstvom dirigenta Dušana Uroševića.

Prisutne je, sa istorijom Rimskog carstva na našem području, upoznao Marko Romić, a zatim se obratio arheolog Milan Đurđević koji je opisao izložene eksponate Fondacije AD FINES.

Po dolasku Rimljana u novoosvojene krajeve, kako bi osigurali ekspanziju i dominaciju, prvi zadatak im je bio izgradnja puteva. Pored puteva su podizali vojne logore (castra), uz koje su se razvijale i naseobine (municipium). Jedan od najdužih putnih pravaca je cesta Salona – Servitium, današnji Solin – Gradiška, a koja je prolazila kroz: Castra (Banja Luka), Ad Ladios (Trn), Ad Fines (Laktaši) i Servitium (Gradiška). U navedenim mjestima pronađeni su mnogi ostaci, koji svjedoče o postajanju Rimskog carstva.

Antički žrtvenik, Banja Luka

Žrtvenik posvećen bogu Jupiteru, koji je pronađen blizu ušća Crkvene u Vrbas 1895. godine. Iz natpisa se zaključuje da je žrtvenik bio postavljen u blizini Jupiterovog svetišta.

Izložba sadrži fotografije i eksponate, koji predstavljaju samo manji dio zaostavštine Rimskog carstva na našim prostorima, koje je dominiralo od I-V vijeka n.e. Na fotografijama se nalaze ostaci

iz Banjaluke i njene šire okoline, a izloženi eksponati (novčići, fibule i prstenje) su uglavnom pronađeni uz rimsku cestu Salona – Servitium.

Po dolasku Rimljana u novoosvojene krajeve, kako bi osigurali ekspanziju i dominaciju, prvi zadatak im je bio izgradnja puteva. Pored puteva su podizali vojne logore (castra), uz koje su se razvijale i naseobine (municipium). Jedan od najdužih putnih pravaca je cesta Salona.

Flavio Faganello

U Klubu nacionalnih manjina je otvorena izložba poznatog fotografa Flavija Faganelia iz Trenta. Na izložbi smo prikazali oko 90 fotografija različite tematike. Bilo je teško napraviti selekciju od mnogobrojnih fotografija iz umjetnikovog dugogodisnjeg rada. Otvaranje izložbe se pretvorilo u jedno ugodno druženje mnogobrojne publike uz zvuke italijanske muzike. Flavio Faganelo rođen je u Terzolasu, u pokrajini Trentino, 1933. godine.

Faganelo je ljubav prema fotografiji naslijedio od svog oca, te se počinje baviti fotografijom već u svojim dvadesetim godinama. Omiljene teme autora su vezane za njegovu zemlju i voljeni Trentino. Uspijeva kroz objektiv da prikaže priče kroz koje naglašava ulogu pripovjedača. Takođe, poznat je po svojim tužnim fotografijama, u kojima prikazuje gorčinu i ironiju života i na taj način osvjetljava živote običnih ljudi.

Inače, Fagnelo je fotografije promovisao kao priče. Bio je prvi fotograf u pisanim oblicima, odnosno fotoreporter u lokalnim novinama u Trentinu. Objavio je više od 50 fotografskih knjiga, te imao bezbroj samostalnih izložbi i osvojio je mnogo nagrada.

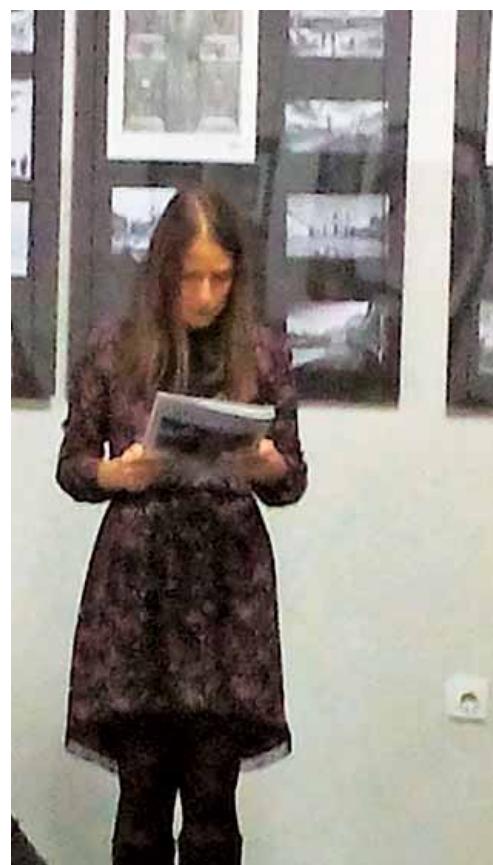
Najpoznatije izložbe su:

- 1995. godine Međunarodni sajam u Beču;
- 1997. godine "Priča na planini" u Torinu;
- 2000. godine "Trento Kronike 1950-2000" u Trentu;
- 2002. godine "Planina i žene" za Međunarodnu godinu planina u Torinu;
- 2003. godine "Nasljednici samoće - povratak" u Bolcanu;
- 2004. godine "Drvo ljubavi" u Trentu.

Među brojnim nagradama koje je dobio, najznačajnije su:

- 1966. godine zlatna medalja za reportažu o poplavama;
- 1994. godine prva evropska nagrada za knjigu fotografija dvoraca Trentina;
- 2004. godine dobija najveću nagradu pokrajine Trento "Invitissima Aquila di San Venceslao", tj. Orla Sv. Venceslava.

Godine 2001. veliki dio svojih fotografija predao je Arhivu pokrajine Trento. Umro je 2005. godine u 72. godini.

Fotografske priče u Kutini

Udruženje Italijana Banjaluka predstavilo je izložbu „Fotografske priče“, autora Armina Đumišića, u sjedištu Zajednice Talijana „Dante Moslavina“ u Kutini.

Otvaranje izložbe održano je 23.09.2017. godine. Prisutne je pozdravila predsjednica Marieta Di Gallo, a zatim se obratila i zamjenica gradonačelnika Kutine, Sonja Repić. Goste je pozdravila takođe i Adrijana Đumišić, jedan od predstavnika Udruženja Italijana Banjaluka, te ih upoznala sa životom i radom autora izložbe, nakon čega se i sam Armin obratio sa nekoliko riječi. Ostatak večeri je protekao u razgovoru sa Arminom o okolnostima pod kojima su fotografije nastajale. Za ugodnu atmosferu tokom večeri zasluzni su gostoljubivi domaćini i svi posjetioci izložbe.

Sigurnom rukom i znatiželjnim okom, Armin nas je vodio kroz različite fotografske priče. Nisu to sasvim nepoznati motivi, naprotiv, to je svijet koji nam je prilično blizak, ali ono što fascinira upravo je začuđujuća jednostavnost kojom su ljudi, pejzaži i momenti ispričani.

Godine 2011. Armin je osvojio nagradu za najbolju fotografiju Hrvatske, pri Intesa San Paolo Bank grupaciji

Dan zajednice Italijana Lipika

Dana 1.7.2017, Zajednica Talijana Lipika obilježila je godišnjicu svog postojanja, te je tom prilikom pored Udruženja Talijana iz Zagreba, Lovrana i Kutine ugoštila i članove našeg udruženja.

Predsjednica Zajednice Talijana Lipika, Lionella Brisinello, pozdravila je sve prisutne, iskazala riječi dobrodošlice i otvorila kulturno-umjetnički program.

Nakon nastupa svih učesnika programa, predsjednica Brisinello predstavila je rad Zajednice, koja svojim aktivnostima njeguje italijansku kulturu i običaje kroz pjevački zbor, dramske grupe, radionicu izrade tradicionalnih italijanskih papuča, kao i pripremu italijanskih jela. Tokom godine, učestvovali su i na brojnim susretima u Hrvatskoj i inostranstvu.

Po završetku programa, slavlje se nastavilo u prostorijama i dvorištu mjesnog Vatrogasnog doma uz obilje hrane, pića i muzike. Tom prilikom, uspostavljeni su kontakti od velikog značaja i obavljeni uspješni razgovori sa predstvincima Udruženja iz pomenutih gradova.

Druženje je proteklo u prijatnoj atmosferi, za koju su se pobrinuli gostoljubivi domaćini iz Zajednice Italijana.

Naša Italija

Izronio iz modrih dubina mora, svima prepoznatljiv po svojim neobičnim konturama oblika džinovske čizme, Apeninski poluotok je ponudio svoju jedinstvenu ljepotu jednoj volšebnoj državi, domovini naših predaka, Italiji.

Savršena je kreacija stvaralaštva prirode i čovjeka, praznik je za oko i dušu. Zeleni obronci Apenina, „kićme“ poluotoka, spuštaju se do obale duge 8500 km.

Ponegdje oskudna, ali ponajviše bujna mediteranska vegetacija i pogled na blistavi tirkiz mora.

Dvadeset regija Italije kao da se nadmeću ljepotom, burnom prošlošću i nemjerljivim kulturnim naslijeđem. Svaki grad plijeni bajkovitom, srednjovjekovnom arhitekturom, očaravajućim trgovima, renesansnim zamkovima, crkvama i katedralama, bazilikama, dugačkim pasažima pod arkadama, amfiteatrima i termama, galerijama i muzejima, tim neprocjenjivim tvořevinama ljudske mašte i ruku, koje nisu mogli uništiti ni vrijeme, ni ratovi, niti prirodne katastrofe.

Italija je specifična i po suverenim državicama unutar matične države: Vatikanu, čuvaru hrišćanstva, nesagledivog umjetničkog opusa, kao i najstarije arhivske grade na svijetu, te drevnom i slikovitom San Marinu, ali i po biseru otočja, nevjerojatnoj Siciliji.

Bezbrojni su bezimeni neimari, stvaraoci neprevaziđene ljepote Italije, no bio bi grijeh ne pomenuti bar neka od imena velikana umjetnosti i nauke, urezanih u vječnost, poput Mikelanđela, Berninija, Da Vinčija, Đota, Tintoreta, Ticijana, Modiljanija, Verdija, Pučinija, Paganinija, avanturiste i istraživača, Marka Pola, Kolumba, Vespučija, naučnika Galileja, Bruna, pa i naših genijalnih savremenika iz svih sfera društvenog života.

Malo je vremena da se kaže sve o ovoj našoj prekrasnoj pradomovini, osim da je ona istinski ukras planete Zemlje i ponos svih nas čijim venama teče italijanska krv.

Venecija

Pulja

MANIFESTACIJA „DANI IZRAELA I JEVREJSKE KULTURE 2017“

Širom Evrope, u prvoj nedelji septembra, obilježavaju se Evropski dani jevrejske kulture. Jevrejska opština Banja Luka svake godine priprema manifestaciju koja nosi naziv „Dani Izraela i jevrejske kulture u Banjaluci“. Ova manifestacija ušla je u godišnji kalendar kulturnih dešavanja Grada Banjaluke, a pomoć u organizovanju manifestacije već godinama dobija od Kabinetra predsjednika Republike.

Manifestacija „Dani Izraela i jevrejske kulture u Banjaluci 2017“ održana je tradicionalno u Banja Luci u periodu od 29. augusta do 01. septembra 2017. godine. Svake godine se trudimo da ovom manifestacijom još više učvrstimo veze između srpskog i jevrejskog naroda, i kroz različite događaje u okviru ove manifestacije približimo i upoznamo naše sugrađane sa jevrejskom kulturom i tradicijom.

Centralni dio manifestacije, fantastičan koncert tria „Rubinstein Klezmer Project“ je održan je 29.08.2017. godine u koncertnoj dvorani Kulturnog centra Banski dvor. Trio „Rubinstein Klezmer Project“ čine vrhunski muzičari, maestro Yaakov Rubeinstein, veliko svjetsko ime priznato u svim muzičkim sredinama u Evropi, Franjo Yehuda Martinčević Kolonomos, koji je talenat razvijao na Norveškoj akademiji u Oslu, i Almir Mešković, magistar harmonike i jedan od najtalentovanijih muzičara na prostoru bivše Jugoslavije. Veliki broj posjetilaca koncerta uživao je u fenomenalnom izvođenju ladino, sefardske muzike i sevdalinki.

Manifestacija je nastavljena 01. septembra u prostorijama Jevrejskog kulturnog centra „Arie Livne“ gdje je otvorena izložba fotografija Oskara Taubera, koji je ostavio nasljeđe od preko 17.000 fotografija.

Na izložbi je postavljen izbor fotografija koje obuhvataju period Kraljevine Jugoslavije, izbjeglištvo za vrijeme Drugog svjetskog rata te period izgradnje države Izrael do 2000. godine.

Iste večeri, nastavnici osnovne škole „Ivo Andrić“ pokazali su dostignuća u nastavi na temu Holokausta. Prezentovan je način na koji se u nastavi srpskog jezika, temom „Komadić Aninog neba“ i kroz obradu knjige „Dnevnik Ane Frank“ podstaklo razmišljanje učenika na tu strašnu temu.

Rezultat tog rada sa djecom je dokumentarni film „Svako ima svoju priču“, koji su snimili učenici, a govori o stradanju Banjalučana za vrijema NDH.

Organizacija jevrejskih praznika

-ROSH HASANA-NOVA GODINA

Jevrejska opština Banja Luka je u prosljedama Jevrejskog kulturnog centra „Arie Livne“ proslavila Novu godinu sa svojim članovima. U okviru proslave organizovano je predavanje o običajima ovog praznika kao i tradicionalna večera sa jevrejskim jelima.

SUKOT - 05. 10. 2017 velika sala Jevrejskog kulturnog centra „Arie Livne“

I ove godine, Jevrejska opština Banja Luka proslavila je veliki jevrejski praznik Sukot u krugu svojih članova i prijatelja iz Društva srpsko-jevrejskog prijateljstva.

Praznik sjenica, ili Sukot, je starozavjetni jevrejski praznik, koji se obilježava u jesen, petnaestog dana mjeseca tišrija (sept./okt.). Traje osam dana i jedan je od triju velikih hodočasničkih praznika (uz Pesah) u kojima se Jevreji sjećaju biblijskog putovanja svog naroda prema Obećanoj zemlji.

Sukot doslovno znači sjenica, improvizirana kućica od pruća. Praznik sjenica se slavi kao uspomena na izlazak iz Egipta i dugi put do Izraela kroz pustinju.

Održana redovna godišnja skupština Društva srpsko-jevrejskog prijateljstva

U nedelju 08.01.2017. godine, u Jevrejskom kulturnom centru "Arie Livne", održana je redovna godišnja skupština Društva srpsko-jevrejskog prijateljstva.

Na skupštini je podnesen izvještaj o radu Duštva u 2016. godini, plan rada za 2017. godinu i podjela članskih karata.

Govorilo se i o mogućnosti posjeti Izraelu za sve zainteresovane.

Nakon Skupštine, održan je fantastičan koncert tria Rubinstein Klezmer Project više detalja možete pogledati na njihovom zvaničnom sajtu: www.rubinstinklezmerproject.com

Dana 12.01.2017. godine, izvršena je podjela novogodišnjih paketića djeci Udruženja samohranih roditelja „PONOS“. Tom prilikom je uručeno oko 100 novogodišnjih paketića. Jevrejski kulturni centar je dobio zahvalnicu za dosadašnji doprinos radu Udruženja.

Dana 25.01.2017. godine, održano je odlično predavanje našeg novinara Vedrana Škore.

U Banjaluci je obilježen Međunarodni dan holokausta 27.01.2018. Odata je počast svim Jevrejima stradalim tokom Holokausta i položeni vijenci na jevrejsko-spomen obilježje na Novom groblju.

Vijence su položili izaslanik predsjednika Republike Srpske, predstavnici Jevrejske opštine Banja Luka i članovi Društva srpsko-jevrejskog prijateljstva. Potpredsjednik Jevrejske opštine Banja Luka Đorđe Mikeš i predsjednik Društva srpsko-jevrejskog prijateljstva Aleksandar Lazarević, istakli su da se ne smiju zaboraviti zločini, ali i više nikad ne ponoviti.

Povodom Međunarodnog dana Holokausta, u Jevrejskom kulturnom centru "Arie Livne", u petak, 27.01.2017. godine, održano je komemorativno veče na kojem je predavanje održala profesorica banjalučke Gimnazije Tatjana Jurić.

Purim

Dana 12. 03. 2018. godine, je povodom jevrejskog praznika Purima, održana centralna proslava manifestacije "Praznik proljeća 2017".

Proslava je počela okupljanjem maskirane djece u 11 časova na Trgu krajine u Banjoj Luci, a nastavila se višečasovnim zabavnim programom u Domu omladine. Proslava Purima je prošla u veselom raspoloženju velikog broja roditelja i djece.

Proslava je počela pozdravnim govorom Đorđa Mikeša, direktora Jevrejskog kulturnog centra "Arie Livne", nakon čega je prikazan prekrasan animirani film o nastanku Purima.

U programu su učestvovali dječiji hor "Vrapčići", banjalučke mažoretkinje, dječiji studio glume "Roda", Udruženje žena sa invaliditetom "Nika", KBS Kastra, Dom za nezbrinutu djecu "Rade Vranješević", Centar "Zaštiti me", KPUU "Taras Ševčenko", Udruženje Makedonaca i Centar "Mis". Na kraju proslave, uručene su zahvalnice svim učesnicima.

U ponedeljak, 03. 04. 2017. godine, u 12:30 časova, u Jevrejskom kulturnom centru "Arie Livne" održan je ogledni čas-predavanje na temu "Dnevnik Ane Frank". Predavanje su održali profesori srpskog jezika i književnosti Dragana Trebovac i Enea Hotić, a učestvovali su i učenici Osnovne škole "Ivo Andrić" iz Banje Luke.

Predavanje gospođe Andree Rauber Saxer, ambasadora Švajcarske u Bosni i Hercegovini održano je u Jevrejskom kulturnom centru "Arie Livne" 06. 04. 2017.

Predavanje je bilo veoma interesantno i posjećeno.

U ponedeljak, 10. 04. 2017. godine, u Jevrejskom kulturnom centru, Jevrejska opština Banja Luka proslavila je jedan od najvećih jevrejskih praznika Pesah.

Kao i prethodnih godina, proslava je protekla u veoma prijatnoj atmosferi kojoj je prisustvovao veliki broj naših članova i prijatelja

Održano je predavanje Ambasadora Holandije u Bosni i Hercegovini, Jurriaana Kraaka, "Globalizacija i ja - kako je globalizacija uticala na mene lično i profesionalno?" 12.04.2017. godine.

Predavanje je zainteresovalo prisutne koji su postavili veliki broj pitanja.

Smotra stvaralaštva nacionalnih manjina održana je u utorak, 18.04.2017. povodom Dana grada

23.04. su položeni vijenci na grobnom polju "Topole" u Spomen-području Donja Gradina nevino stradali žrtvama ustaškog zločina-genocida u koncentracionom logoru Jasenovac i njegovom najvećem stratištu Donjoj Gradini.

Pored najviših zvaničnika i institucija iz Republike Srpske, Srbije, Izraela i ambasadora u Bosni i Hercegovini, vjence su položili predstavnici Jevrejske zajednice Bosne i Hercegovine, Jevrejske opštine Banja Luka i Društva srpsko-jevrejskog prijateljstva.

UDRUŽENJE MAĐARA REPUBLIKE SRPSKE "MAGYAR SZÓ" BANJA LUKA

Naš časopis *Új Dobos* može da čita cijeli svijet

Dobili smo odličnu vijest 08. 02. 2018. godine iz Budimpešte i to vezano za *Új Dobos*, zajednički časopis Magyar Szó-a i HUM-a, dva mađarska udruženja iz Bosne i Hercegovine.

"Dragi Tóth Bojnik László!

Drago mi je, da mogu javiti, da su moje kolege završile posao na digitalizaciji brojeva Új Dobosa i od danas je časopis online, pristupačan na adresi <http://epa.oszk.hu/03200/03293>

S poštovanjem,

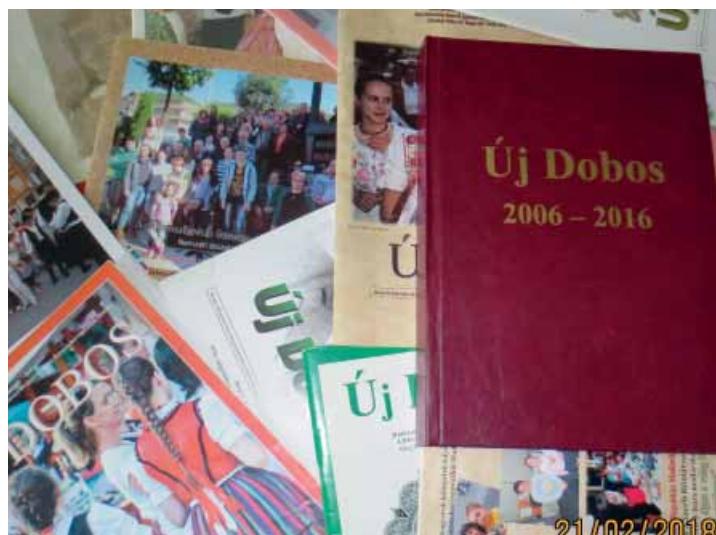
István Moldován

Nacionalna biblioteka Széchényi

Direkcija za elektronske usluge

Služba E-biblioteke "

(Nije neophodno pamtiti link, lako možemo naći brojeve časopisa, ako u neku tražilicu ukucamo: „Új Dobos”, a posle otvorimo „Elektronikus Periodika Archivum-Új Dobos” naslov. Pa klik na godinu, za koju smo zainteresovani. Nakon toga ispod „Letőltés” rubrike kliknemo na broj Új Dobosa i nakon završetka procesa preuzimanja, možemo listati časopis.)

Kao što smo pisali prošle godine, Udruženje Magyar Szó uspjelo je da sakupi od prvih deset brojeva Új Dobosa osam kompleta časopisa. Kompleti su uvezani i u knjige. Zahvaljujući naporima mađarskog ambasadora u Sarajevu, Józsefa Négyesija (Jožef Neđesi), jedna knjiga je predana u Nacionalnu biblioteku Széchenyi (Sećenji) u Budimpešti. Na osnovu preporuke generalnog direktora dr. László Tüske (Laslo Tiške), šef službe István Moldován (Istvan Moldovan) sa saradnicima izvršio je i digitalizaciju do sad objavljenih brojeva časopisa. Bosanski Mađari neizmјerno su zahvalni gospodinu ambasadoru Józsefu Négyesiju, a iz Nacionalne biblioteke Széchenyi generalnom direktoru dr. László Tüskeu, šefu službe Istvánu Moldovánu, bibliotekaru e-biblioteke Józsefu Uri-Kovács (Jožef Uri-Kovač) i njihovim saradnicima.

Šta nam znači digitalizacija? Prije svega, možemo opet pročitati Új Dobosove stare brojeve, ali sada širom svijeta, gdje god postoji Internet, postao je dostupan naš časopis. Više ne postoji ograničenje za distribuciju istog zbog štampanja brojeva samo u 300 primjeraka. Ali i svi oni, koji ne koriste računare, ne treba da se uzinemire. Dok možemo obezbijediti finansijsku podršku za izdavanje Új Dodosa, nastavićemo i sa štampanjem časopisa.

KULTURNO DRUŠTVO MAKEDONACA „VARDAR“ BANJA LUKA

U protekloj 2017. godini KDM „Vardar“ je sproveo dio aktivnosti koje su bile planirane godišnjim planom rada, ostale aktivnosti nažalost nismo realizovali uslijed nedostatka sredstava. Aplicirali smo sa dva projekta na Javni poziv Gradske uprave u Banjaluci i Ministarstvu prosvjete i kulture RS koja nisu odobrena.

Aktivnosti koje smo realizovali bez obzira na nedostatak podrške i sredstava su sljedeće:

Udruženje je imalo sastanke dva puta mjesečno, na kojima smo pored druženja, definisali aktivnosti koje slijede i određivali pojedince koji će koordinisati tim aktivnostima.

U organizaciji Ambasade Makedonije u BiH obišli smo mjesto pogibije predsednika R. Makedonije, Borisa Trajkovskog gdje su mu odate počasti.

U mjesecu martu održan je sastanak sa ambasadorom Austrije u BiH Mag. Martin Pammer koji je imao želju da se upozna sa radom Udruženja nacionalnih manjina i problemima sa kojima se susreću. Na tom sastanku prisustvovao je predsednik Udruženja KDM „Vardar“, Zoran Mitrovska.

U prostorijama Kluba obilježili smo Međunarodni dan žena „8. mart“ gdje su članicama našeg udruženja uručeni prigodni pokloni.

U prostorijama Kluba 30.03.2017. godine organizovano je otvaranje samostalne izložbe slika naše članice Jelene Mitrovske. Izložba je trajala 15 dana.

U organizaciji Gradske uprave Banja Luka održana je svečana proslava dana grada „22. april“, gdje smo uzeli aktivno učešće, te se predstavili tradicionalnim jelima makedonske bogate kuhinje i muzičkom tačkom u izvođenju Jelene Mitrovske. Aktivno učešće u ovoj proslavi uzeli su i naši sljedeći članovi: Mito Trifunovski, Nikolina Čurić, Zoran Butković, Zoran Mitrovska.

Naš član, akademski slikar Zdravko Krulj je organizovao i održao dečiju školu crtanja u trajanju od dva dana, 21. i 22. 04.2017. godine, gdje su učešće uzeli djeca i unuci naših članova.

U mjesecu maju 2017. godine u prostorijama Kluba je organizovana aktivnost vezenja i izrada jastuka sa motivima makedonskog folklora. Učestvovale su sve naše članice.

Krsna slava KDM „Vardar“ je Sv.Kiril i Metodij. Povodom tog dana naša zajednica je organizovala proslavu i obilježavanje slave u restoranu „Elas“ gdje su, pored redovnih članova, bili prisutni gosti i prijatelji našeg društva.

Na poziv Slovenske zajednice, koja je obilježavala Dan Slovenaca, prisustvovali smo njihovoj proslavi u Slatini. Na štandu koji nam je bio dodijeljen izložili smo umjetničke slike i oslikano staklo Jelene Mitrovski. Na toj manifestaciji predstavljali su nas: Vesna Temelkoska-Vuković, Goran Vuković, Zoran Mitrovski.

U prostorijama Udruženja i galerije UDAS na Starčevici svoje umjetničke radeve je izložio naš član, akademski slikar Zdravko Krulj. Odaziv na otvaranje ove izložbe je bio veliki kako od strane naših članova tako i od strane građana Banjaluke.

Mjesec septembar 2017. godine je proglašen za mjesec nacionalnih manjina. S tim povodom u prostorijama Kluba naše društvo je organizovalo veče makedonske književnosti. Naši članovi su čitali tekstove i stihove poznatih makedonskih pisaca i pjesnika. Pored ostalih članova prisutni su bili i prijatelji našeg društva.

U organizaciji Saveza nacionalnih manjina Prnjavor, održan je susret nacionalnih manjina u Prnjavoru. Na poziv organizatora naše Udruženje je uzelo aktivno učešće na toj manifestaciji. Predstavili smo se sa nacionalnom kuhinjom i makedonskom narodnom pjesmom u izvođenju Jelene Mitrovski, što je bilo zaista zapaženo od strane građana Prnjavora. Organizacija cijelokupne manifestacije je bila na visokom nivou. Posebno se treba istaći zainteresovanost predstavnika Gradske uprave na čelu sa g. Darkom Tomašem

SNRMS je organizovao 14. Susret kulturnog stvaralaštva, kao svake godine, održan je u septembru u Banjaluci. Svake, pa i ove godine aktivno smo učestvovali na toj manifestaciji gdje smo se predstavili nacionalnom kuhinjom i sa dvije muzičke numere u izvođenu Jelene Mitrovski. Posebnu čast ovoj manifestaciji je ukazao predsjednik Republike Srpske Milorad Dodik.

Dan ustanka makedonskom narodu u Drugom svjetskom ratu „11. Oktomvri“ koji je danas nacionalni prazni R. Makedonije, prigodno je obilježen u prostorijama Kluba uz prisustvo redovnih članova i gostiju zajednice.

Redovni smo učesnici na Sajmu lova, ribolova i turizma, koji se svake godine organizuje od strane Gradske uprave u Banjaluci. Na poziv organizatora predstavili smo R. Makedoniju i njene atraktivne turističke destinacije.

KDM “Vardar“ u protekloj godini je sproveo niz aktivnosti. Ukoliko bismo imali veću finansijsku podršku, broj aktivnosti bi značajno porastao i uticao na brojnost članova našega društva te na samu vidljivost Saveza nacionalnih manjina RS.

UDRUŽENJE SLOVAKA SEMEBERIJE "JURAJ JANOŠIK" BIJELJINA

Kratak osvrt na aktivnosti u 2017. godini

Udruženje Slovaka Semberije "Juraj Janošik" Bijeljina je i u 2017. godini nastavilo sa započetim infrastrukturnim projektima i ulaganjima. Najznačajniji infrastrukturni projekat koji je realizovan u prethodnoj godini je rekonstrukcija i farbanje ograde oko Slovačkog groblja u Bijeljini. Taj projekat u ukupnoj vrijednosti od oko 4.000, 00 KM realizovan je u mjesecu maju i junu 2017. godine, uz sufinansiranje gradonačelnika Grada Bijeljina u iznosu od 50% ukupnih troškova.

U mjesecu julu održano je bogosluženje u Slovačkoj crkvi u Bijeljini, koje je vodio sveštenik Igor Feldy iz Stare Pazove.

Naredni mjesec avgust je protekao u jeku priprema za manifestaciju "500 godina Reformacije" koja je održana 10. septembra 2017. godine. Ova manifestacija je održana u čast 500 godina od nastanka hrišćanske protestantske (luteranske) crkve čiji je osnivač Martin Luter 1517. godine u Vitenbergu. Inače, ovaj se datum poklapa i sa godišnjicom od osveštenja novoizgrađene Slovačke crkve u Bijeljini, koja je osveštana septembra 2009. godine.

Slika 1. Slovačko groblje

Slika 2. Bogosluženje

Slika 3. 500 godina Reformacije

Slika 4. 500 godina Reformacije

Slika 5. Sađenje drveta

Na manifestaciji su prisustvovali brojni zvaničnici iz zemlje i regiona, ekselencija g. Jan Pšenica (Ambasador Republike Slovačke u BiH), g. Jaroslav Javorník (slovački sveštenik iz Kulpina, Republika Srbija), g. Franjo Rover (predsjednik Saveza nacionalnih manjina RS), g. Milenko Mitrović (potpredsjednik Skupštine Grada Bijeljina), gđa Zuzana Stupavski (predsjednica Crkvenog zbora Šid), te predstavnici crkvenih zborova iz Šida, Bingule, Erdevika, Ljube, Višnjićeva, i brojni drugi privrednici i gosti. Ukupno je bilo prisutno oko 100

gostiju. Prema planu manifestacije, prvo je održano bogosluženje u Slovačkoj crkvi, zatim zasadišvanje drveta lovora višnje u znak sjećanja na 500 godina Reformacije, te potom svečani ručak.

Udruženje može da se pohvali i značajnim učešćem u 14. Smotri kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina koja je održana 30. septembra 2017. godine u Banjaluci u organizaciji Saveza nacionalnih manjina RS.

Od realizovanih aktivnosti u prošloj godini, treba napomenuti i pomoć u realizaciji projekta 8. Takmičenja osnovnih škola Semberije o poznavanju nacionalnih manjina u BiH koje je održano 29. novembra 2017. godine u Ugljeviku. Tada smo aktivno učestvovali u pomoći JU Osnovnoj školi "Dositej Obradović" Suvo polje u pripremi i obradi teme Slovaka na području Semberije. Navedena pomoć se sastojala od pozajmljivanja literature i slovačke nacionalne nošnje.

Udruženje je na Badnji dan 24. decembra 2017. godine organizovalo povodom božićnih i novogodišnjih praznika podjelu paketića za najmlađe članove Udruženja, kojom prilikom je prisustvovalo ukupno 25 mališana pripadnika slovačke nacionalne manjine. Paketići su obezbijedeni zahvaljujući donatorskim sredstvima, a pored podjele paketića organizованo je i slikanje sa Djeda Mrazom.

Danijel Štefek

Slika 6. Smotra u Banjaluci

Slika 7. Dodjela paketića

Slika 8. Dodjela paketića

UDRUŽENJE SLOVENACA REPUBLIKE SRPSKE "TRIGLAV" BANJA LUKA

U 2017. godini Udruženje Slovenaca Republike Srpske "Triglav" iz Banje Luke, nastavilo je sa već tradicionalnim aktivnostima na promovisanju, čuvanju slovačke kulture i jezika ali i razvoju novih vidova kulturne saradnje, u cilju promovisanja slovenačke kulture u našoj lokalnoj zajednici, ali i promovisanju kulture naše lokalne zajednice u Sloveniji.

Tradicioanalno

Aktivnosti Udruženja Slovenaca Triglav tradicionalno počinju obilježavanjem Prešernovog dana, kulturnog praznika Slovenije. U 2017. godini smo taj praznik obilježili Dramskom radionicom i kvizom o životu i radu Franca Prešerna. U subotu, 4. marta, posjetili su nas glumac Pavle Ravnohrib i psiholog Darko Hederih. Pavle Ravnohrib, koji je u slovenačkoj TV seriji odlično uprizorio Franca Prešerna, učenike je vodio pri

ostvarenju Turjaške Rozamunde. Cilj nije bio priprema predstave, već detaljnije upoznavanje te Prešernove romanse, njen »prevod« na moderni slovenački jezik i zabavna improvizacija. Svoje znanje o Prešernovom životu i djelu su učenici dodatne nastave slovenačkog jezika imali mogućnost pokazati na kvizu, koji je priredio i vodio Darko Hederih.

Još jedna tradicionalna manifestacija Udruženja je Slovenski dan u Slatini. U subotu, 24. juna 2017. godine, Udruženje Slovenaca „Triglav“ Banja Luka je proslavilo VIII Slovenski dan u sjećanje na mnoge slovenačke doseljenike, koji su se u različitim razdobljima doseljavali i stvarali novi dom u Slatini i njenoj okolini. Bili su tu štandovi, na kojima je predstavljeno kulturno bogatstvo različitih manjina, ali i nekih proizvoda iz Laktaša.

Naše Udruženje je predstavilo svoje kulturno stvaralaštvo, imali smo ilustrovanu kartu Slovenije te kviz o Sloveniji, koji je pripremila učiteljica dodatne nastave slovenačkog jezika Barbara Hanuš. U programu su učestvovali: Brkinska godba 2000, Vokalna grupa Urban Maribor, muzička grupa Efekt Novo mesto, Mješoviti hor Davorin Jenko i Djecijska folklorna grupa Udruženja Slovenaca Triglav.

Praznik 19. Martinovanje u Banjaluci, praznik koji obilježavamo od samog osnivanja Udruženja, održano je 18.11.2017. godine. U Sloveniji se dan sv. Martina praznuje prvenstveno kao praznik vina. Naši paganski preci su se u jesen zahvaljivali bogovima za dobru ljetinu i istovremeno ih molili za ponovno obilje u sljedećoj godini. I mi, banjalučki Slovenci, se zahvaljujemo za dobre rezultate u ovoj godini, koje smo postigli uz veliku pomoć svih onih koji su te večeri bili sa nama, ali i onih koji nam se nisu mogli pridružiti.

Proslavu je započela Djecijska folklorna grupa Udruženja „Triglav“ koji su izveli splet slovenačkih plesova. Nakon pozdravnih govora predstavnika Udruženja, šefa Konzularne kancelarije Ambasade Slovenije u Banjaluci g. Marjana Ristića i g. Sergija Pelhana ispred Slovenske iseljeničke matice, izvršeno je krštenje vina. Nakon svečanog dijela programa uslijedio je zabavni dio uz ansambl Efekt koji su došli zajedno sa predstenicima Društva za razvijanje dobrovoljnog rada Novo mesto.

VIII SLOVENSKI DAN VIII SLOVENAČKI DAN

SLATINA - LAKTAŠI, 24. 6. 2017 ob 14.00
Park Banje Slatina - V. paviljon

PROGRAM

Prikazi posavci do 14.00	Kulturni program od 15.00
Preduvjesak dočekivanje posjetnika na sjećanje	1. Štrajkovi godba 2000
- Djelatnost Slatinske folklorne grupe	2. MAFZ: Društvo Jaka/Barica Luka
Omladinski folklorni ansambl Slovenski žiglar	3. Vokalna grupa Urban Maribor
Vokalna grupa Urban Maribor	4. Mješoviti hor Davorin Jenko
Muzička grupa Efekt Novo mesto	5. Glazbeni ansambl Is Metnje života
Slobodno ušnjalo od 14.00 Učestvuju slijedeći poslodajci:	

Koncerti

S obzirom na aktivnosti našeg Mješovitog hora Davorin Jenko, mnogo događaja koje organizujemo su posvećeni muzici i izražavanju slovenačkog jezika kroz pjesmu.

Prvi koncert koji je održan, je koncert „S pjesmom od Šentvida do Banjaluke“ 18. februara 2017. gdje su gosti Udruženja Slovenaca „Triglav“ bili pjevači iz Doljenjske - Muški hor KUD Vidovo i Ženski hor KUD Vidovo iz Šentvida pri Stični. Koncert je održan u vijećnici Kulturnog centra Banski dvor u Banjaluci. Bio je to jednočasovni koncert na kojem su pjevali pjesme slovenačkih kompozitora.

Koncert Slovensačkog citraškog kvarteta održan je 6.3.2017.godine. Citru, za mnoge nepoznat instrument, porijeklom iz alpskog područja, publici je detaljno predstavio vođa grupe Peter Napret. Tokom koncerta je upoznavao publiku sa sadržajem izvedenih pjesama. Četiri jedinstvena mlada umjetnika su na tom nježnom i tihom instrumentu svirali slovenačke narodne i umjetničke pjesme, muziku iz poznatih filmova, popularnu muziku, jazz muziku i muziku modernih kompozitora.

Udruženje Slovenaca „Triglav“ Banja Luka je 15. maja 2017. u dvorani Banskog dvora organizovalo koncert Primorskog akademskog hora Vinko Vodopivec.

Hor se sastoji od primorskih studenata koji studiraju na Univerzitetu u Ljubljani. Mladi momci su amateri i nastavljaju tradiciju horskog pjevanja primorskih studenata koja traje već 64 godine. Njihov repertoar obuhvata sve što je od muškog horskog fonda primjeren za studentski sastav, koji svake godine promijeni približno trećinu pjevača. Oni su studenti različitih smjerova, a ipak niko od njih nije student muzike.

Naš Mješoviti hor „Davorin Jenko“ je i ove godine učestvovao na dvije priredbe u Šentvidu pri Stični: na subotnjem koncertu slovenačkih horova iz drugih država i na 48. Susretu slovenačkih horova. Subotnji koncert je bio 17. juna 2017. u holu OŠ „Ferdo Vesel“. Na koncertu su nastupili slovenački horovi iz inostranstva (Mađarska, Hrvatska, Srbija, Italija i BiH).

Moto 48. Susreta slovenačkih horova ostaje jasno: Neka pjevaju ljudi! Sve izabrane pjesme za 48. Susret su bile na temu »VESELJE JE KOD NAS«. Na kraju je zajedno zapjevalo više od 1.500 pjevača pod vođstvom dirigenta Igora Švare.

Domaćin koncerta slovenačkih horova u Banjaluci, održanog 14.10.2017. godine u Koncertnoj dvorani Banskog dvora u Banjaluci je bilo Udruženje Slovenaca RS "Triglav", a organizator je bio Savez slovenačkih društava u BiH „Evropa sad“. Brojna publika je imala priliku čuti Ženski hor "Rože" iz Nove Gorice, Muški hor "Pivka" iz Pivke, Mješoviti hor "KPD Bazovica" iz Rijeke, Mješoviti hor "Camerata Slovenica" iz Sarajeva, Ženski hor "Slovenčice" iz Tuzle i Mješoviti hor „Davorin Jenko“ iz Banjaluke. U programu koji je trajao skoro dva sata uživali smo u kratkom predstavljanju svakog od horova i njihovom zanimljivom izvođenju poznatih slovenačkih narodnih pjesama.

Fokus na mlade

U Udruženju Triglav smo ponosni na činjenicu o velikom broju mlađih članova koji pohađaju dodatnu nastavu slovenačkog jezika, ali učestvuju i u mnogo aktivnosti.

Izuzetnu pažnju poklanjamo razmjeni naših učenika dodatne nastave slovenačkog jezika sa njihovim vršnjacima iz Slovenije. U 2017. godini smo takvu razmjenu uspostavili sa OŠ „Bratov Polančičev“ i Prvom Gimnazijom iz Maribora, te OŠ „France Prešeren“ i Gimnazijom „France Prešeren“ iz Kranja.

Vršnjake u Mariboru smo posjetili u aprilu prilikom čega su naši učenici prijepodne učestvovali na nastavi, a popodne su proveli sa porodicama. Mnogo toga zanimljivog su doživjeli, a cijelo vrijeme su bili u kontaktu sa slovenačkim jezikom. U Prvoj Gimnaziji smo zajedno sa đacima posjetili zanimljivu predstavu „Životinjska komedija“, koju su đaci pripremili sa mentoricom Pozorišne škole Prve gimnazije Maribor Barbarom Jamšek.

Uzvratna posjeta učenika iz Maribora je održana od 6. do 8. oktobra. Pored profesora koji su pratili učenike došao je i Dušan Tomažić, novinar mariborske televizije, koji se u Mariboru potrudio da nam pokaže mnogo zanimljivih stvari. Udruženje Slovenaca Triglav Banjaluka je u subotu organizovalo izlet u Slatinu za djecu, mlađe i odrasle.

Vršnjake u Kranju smo posjetili od 4. do 6. maja 2017. Učenici dodatne nastave slovenačkog jezika prisustvovali su nastavi svojih vršnjaka, upoznali se sa njihovim načinom izvođenja nastave, pokazali svoje znanje slovenačkog jezika i za to dobili sve pohvale. Svi učenici su sa članovima Udruženja, uz turističke vodiče, učestvovali u razgledanju starog dijela Kranja, Brda kod Kranja, Kranjskih rovova, Radovljice, Bleda i Bledskog jezera.

Uzvratna posjeta učenika OŠ „France Prešeren“ Kranj i Gimnazije „France Prešeren“ Kranj, kao i njihovih nastavnika održana je od 20. do 22. oktobra. Obišli su Banjaluku, odvezli se do kanjona rijeke Vrbas, gdje je jedna od najljepših rafting staza u Evropi. Osnovci su zajedno sa profesorima posjetili OŠ „Ivo Andrić“, a gimnazijalci Gimnaziju Banjaluka. U subotu prijepodne su gosti i domaćini učestvovali na kvizu za Slovence u Bosni i Hercegovini, a slobodno vrijeme do odlaska u nedjelju su sa novim prijateljima proveli na način da nikome nije bilo dosadno.

U Sarajevu je 13. i 14. maja 2017. organizovan susret učenika dodatne nastave slovenačkog jezika i kulture. Susreti učenika, koji u Bosni i Hercegovini uče slovenački jezik, su tradicionalni, a ove godine su se održali 18. put. Organizatori su bili Savez slovenačkih društava u Bosni i Hercegovini „Evropa sad“ i Slovensko kulturno društvo „Cankar“. Okupili su se učenici iz Sarajeva, Banjaluke, Slatine, Prijedora, Teslića, Tuzle, Zenice i Kninjama, a pridružili su nam se i članovi Udruženja Slovenaca Kredarica iz Novog Sada. Organizovane su bile likovno-stvaralačka radionica, radionica bojenja, muzičko-plesna radionica i dramska radionica.

Dana 21. oktobra 2017. godine smo peti put održali kviz za djecu na temu „Šta znamo o Sloveniji?“ i tom prilikom smo mogli svašta naučiti o Sloveniji: o njenim gradovima, planinama, jezerima, znamenitostima, običajima i hrani. Kviz je organizovalo Udruženje Slovenaca Triglav, a pripremili i vodili su ga Darko Hederih i Pavle Ravnohrib.

Kvizovi su mogućnost da učenici dodatne nastave slovenačkog jezika iz cijele Bosne i Hercegovine pokazuju svoje znanje, a naglasak je i na prijatnom druženju.

Ekipe su bile iz Tuzle, Kaknja, Zenice, Sarajeva, Teslića, Prijedora, Banjaluke i Slatine, a pridružili su nam se i gosti iz Srbije iz Niša i Novog Sada.

Za mlade organizujemo i razne radionice. Likovna radionica sa slovenačkim ilustratorom Petrom Škerlom održana je 28. oktobra. U Klubu nacionalnih manjina je prethodni dan otvorena izložba ilustracija, koje je Peter Škerl naslikao za djelo Žorža Orvela (Georg Orwell) „Životinjska farma“. Učenici su pogledali izložbu, a autor je govorio o svom stvaralaštvu. U Klubu su bile i druge knjige koje je ilustrovao. Peter Škerl je učenike vodio kroz likovno stvaralaštvo. Svaki učenik je dobio svoje slovo, a vodenim bojama i temperama su slikali predmete koji počinju na to slovo.

Dana 4. novembra, u Klubu nacionalnih manjina u Banjaluci prof. likovnog i muzičkog vaspitanja Natalija Veselić Martinjak predstavila je zanimljivu tehniku slikanja na rižinom papiru, a slikali smo i akvarele. Kada su se naše slike osušile, nalijepili smo ih na karton i nastale su lijepo čestitke. Učenici su uživali u slikanju, a neki su čestitke već napisali na slovenačkom jeziku.

U Banjaluci 16. decembra su nastupali Breda i Darko Kočević iz Črnomrlja. U saradnji sa Društvom za razvijanje dobrovoljnog rada Novo Mesto vidjeli smo dvije kamišibaj predstave – prvu za djecu i drugu za mlade i odrasle. Kamišibaj pozorište je jedinstven oblik izvedbene umjetnosti. To je pričanje uz slike. Dolazi iz Japana, gdje *kami* znači papir, a *šibaj* pozorište. Pripovjedač, odnosno kamišibajkar, stoji uz malu pozornicu od drveta.

Tokom pripovijedanja na pozornici mijenja slike koje prikazuju značajne događaje priče.

U Sloveniji je kamišibaj dragocjeno pedagoško pomagalo pa smo se i u Banjaluci obradovali pozornici koju ćemo moći upotrebljavati tokom dodatne nastave slovenačkog jezika.

Nešto novo

Udruženje svake godine uvede i neke nove aktivnosti u svrhu obogaćivanja našeg kulturnog programa.

U februaru, 22. i 23. u Banjaluci smo mogli poslušati predavanje gospodina Dušana Tomažića Slovenske nacionalne manjine u Bosni i Hercegovini s pogledom na djelovanje slovenačkog udruženja „Triglav“ Banjaluka. Autor je magistar geografije i profesor istorije. U svom magistarskom radu istraživao je doseljavanje Slovenaca na područje današnje Bosne i Hercegovine. Slovenci su počeli dolaziti još u vrijeme Austro-Ugarske monarhije. Proučavao je problematiku Slovenaca u Bosni i Hercegovini sa antropogeografskog stanovišta. Govorio je i o tome kako Slovenija podržava rad Udruženja. Interpretacija podataka koje je dobio tokom svog istraživačkog rada je kod slušalaca pobudila zanimanje za istoriju doseljevanja Slovenaca. Svi smo svjesni da se iza brojki skrivaju priče pojedinaca pa i predaka onih koji su gospodina Tomažića u Banjaluci pozorno slušali.

U Vijećnici Kulturnog centra Banski dvor u Banjaluci 23. juna 2017. godine smo organizovali stručno predavanje na temu Plečnikove Ljubljane. U godini u kojoj obilježavamo 60. godišnjicu smrti velikog slovenačkog arhitekte iskoristili smo priliku i arhitektov rad predstavili Banjalučanima. O Plečniku je govorila Ana Porok, savjetnik i kustos ljubljanskog muzeja „Plečnikova kuća“. Plečnik je Ljubljani dao osnove arhitektonskog i urbanističkog identiteta, na osnovu kojeg se grad i danas izgrađuje.

Dr. Gleb Pilipenko, naučni saradnik Instituta za slavistiku Ruske akademije nauka, je krajem avgusta posjetio Banjaluku. Cilj posjete je bio istraživanje jezičke i kulturne situacije Slovenaca u Republici Srpskoj.

Istraživanje je dio međunarodnog projekta između Instituta za slavistiku Ruske akademije nauka i Filološkog fakulteta Univerziteta u Banjaluci (Očuvanje kulturnog nasljeđa nacionalnih manjina u RS). Tokom posjete je snimio razgovore sa Slovincima, koji žive u Banjaluci, Slatini, Malom Blašku i Prijedoru. Razgovarali su o očuvanju kulturnih elemenata, koji su značajni za Slovence: praznici, kulinarika, materijalno nasljeđe, itd. Istovremeno, bilo je zanimljivo vidjeti kako se lokalna i slovenačka kultura prepriču, šta Slovenci preuzimaju od svojih susjeda i šta čuvaju netaknuto.

Književnost

Na praznični 27. april smo u Banjaluci organizovali Noć knjige. Prisjetili smo se i drugih praznika povezanih s knjigom: 23. april je Svjetski dan knjige, 2. april, Andersenov rođendan i Međunarodni dan knjiga za djecu.

Poslanicu povodom 2. aprila je pripremila Ruska sekcija Međunarodnog saveza za omladinsku književnost. Pisac Sergej Mahotin ju je naslovio Rastimo s knjigom. Poslanicu smo pročitali za uvod u Noć knjige. Događaj smo zamislili kao međugeneracijsko čitanje, najmlađi čitalac je bio osnovac, a najstarija čitateljka penzionerka.

U Banskom dvoru u Banjaluci 16. juna gostovala je slovenačka dramska glumica, pisac i profesorica na Akademiji za pozorište, radio, film i televiziju Saša Pavček.

Učestvovala je na predstavljanju dvojezične knjige „U srčanom džepu“, koju je izdalo Udruženje Slovenaca RS Triglav Banjaluka.

U knjizi su eseji o pozorištu, ljubavne pjesme i drama „Al' en al' dva“. Monodrama „Al' en al' dva“ je bila centralna tema večeri. Saša Pavček je u uvodu odigrala odlomak, a prevodilac Željko Perović je pojasnio kakve dileme je imao pri prevođenju. I lektor Nataša Kecman je pojasnila nekoliko jezikovnih dilema, jer je drama napisana u narječju. Zanimljivu interpretaciju teksta je pripremio profesor doktor Miljko Šindić. Privukla ga je simbolika plave i crvene boje, a u poeziji autorice je posebno naveo ljubav, koja je osnov njenog stvaralaštva i sadrži i pjesme objavljene u knjizi. Poeziju smo čuli na slovenačkom jeziku i u srpskom prevodu.

27.10.2017. godine, u Klubu nacionalnih manjina je održano veče koje smo nazvali U literaturi i ilustraciji. Gosti su bili Samo Dražumerić, pjesnik i pisac i Peter Škerl, ilustrator, oba iz Dolenjske. U razgovoru sa oba autora smo se upoznali sa poezijom i proznim stvaralaštvom Same Dražumerića i slikovitim opusom višestruko nagrađivanog ilustratora Petra Škerla. U kraćoj diskusiji govorili smo o važnosti slovenačkog jezika, njegovoj ulozi danas i brizi za njega. U prostorijama Kluba su bile postavljene crno-bijele ilustracije Petra Škerla nastale po romanu Žorža Orvela (Georg Orwell) „Životinjska farma“.

Saradnja Udruženja Slovenaca Republike Srpske „Triglav“ sa drugim udruženjima i institucijama sve više se širi i dobija na značaju. Potvrda tome je nedavno objavljena knjiga, antologija banjalučkih i slovenačkih proznih pisaca pod nazivom „Priče Soče i Vrbasa“, koja je promovisana 17. novembra u Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci Republike Srpske.

Promociju su upriličili još Literarni klub „Govorica“ iz Nove Gorice, Izdavač „Kuća poezije“ i istoimenno Društvo prevodilaca i Udruženje književnika Srpske, Podružnica Banja Luka.

Veče je otvorio Zdravko Kecman, književnik, besjedom o dvjema rijekama, Soči i Vrbasu, gradovima Banjoj Luci i Novoj Gorici, te o piscima koji žive u vodotoku tih dvaju rijeka, pišu i stvaraju. Impresivno je bilo slušati uporedbe: obje rijeke izviru iz duboko zaglušujućeg vrela, obje su nebesko plave boje, veoma su brze i prolaze kroz uske tjesnace i korita, udahnjuju život gradovima kroz koje prolaze, a onda se šire u svom donjem vodotoku do ulijevanja Soče u more a Vrbasa u Savu.

UKRAJINSKO UDRUŽENJE "KOZAK" TRNOPOLJE

Godišnja, redovna Skupština UU "Kozak" i druženje pred post

Vodeći se dobrom praksom od prošle godine, u nedelju 26. februara 2017. godine smo održali proširenu Skupštinu Ukrajinskog Udruženja Kozak. Sastanak je održan u 18,00 časova u sali Ukrajinsko Kulturno Parohijskog Centra "Domivka" (skr. UKPC "Domivka"). Uz većinu članova Skupštine i Upravnog odbora udruženja, okupilo se još tridesetak osoba koje su htjele čuti koje je sve aktivnosti imalo naše udruženje kroz 2016. godinu.

Sastankom je predsjedavala predsjednica Skupštine Nada Ščibajlo, brinuvši se da sve bude regularno i da protekne u najboljem redu. Nakon utvrđivanja kvoruma i Dnevnog reda, prepustena je riječ Štefanu Stahneku, predsjedniku udruženja. Iznesen je izvještaj o radu i predložen Plan rada za 2017. godinu.

Kako bi što bolje prikazao i informisao prisutne o brojnim aktivnostima, Štefan je pripremio video-bim sa fotografijama sa manifestacija na kojima smo uzeli učešće ili koje smo organizovali. Prezentovan je i prvi Kozakov printani "Vjesnik" koji je sažet informacijama i fotografijama aktivnosti udruženja kroz 2016. godinu. Ovo je inovacija i osim što je sada pomogao da se bolje informišu prisutni na Skupštini, on nam ostaje u arhivi i moći će ga prelistati svako ko to bude htio bilo kada. Štefan je zaključio da je bilo opet mnogo aktivnosti i šta je veoma bitno, i 2016. godinu smo uspjeli završiti sa pozitivnim finansijskim izvještajem te sigurno možemo nastaviti sa aktivnostima u 2017. u kojoj da ponovimo i ono šta smo uradili u ovoj, bićemo veoma zadovoljni.

Kroz diskusiju su spomenuti nastupi i učešća na nekim od manifestacija: nastup u Društvenom domu u Donjem Petrovom Gaju, Međunarodni festival folklora u Dvorani "Mladost", "Vaskršnji koncert" Međunarodni festival folklora u Zalužanima, "Ševčenkovo veče" u Banjaluci, Školska manifestacija u Trnopolju, "Červona kalena" na Devetini, "Čelanske noći" u Petrovu, "Zlatne ruke Potkozarja" i "Veče domaće kuhinje" na trgu u Prijedoru, "Veče folklora" u Ljetnoj bašti u Prijedoru, "Jesenja folklorijada" u Rogoljima, "Veče nacionalnih manjina" u Prijedoru, Banjaluci, Gradiškoj i Prnjavoru te brojne druge manifestacije i druženja.

U diskusiji su još uzeli učešće Stevo Ščibajlo, Vlado Luć, Anamarija Klimenta, Robert Komarnicki, Jelena Nidogon i Mišo Luć a zapisnik je vodila Larisa Komarnicki - član UO a ovjerili i potpisali ga članovi Skupštine: Nemanja Unijat i Anamarija Klimenta.

Nakon ovog poslovnog dijela, nastavili smo sa onim lakšim i opuštenijim, sa Puščenjem - tradicionalnom zabavom pred post. Udruženje je za sve prisutne pripremilo zakusku i piće a tu su se našli i kolači koje su spremile i donijele vrijedne Ukrajinke. Za dobru muzičku atmosferu pobrinuo se Mihajlo Stahnek a prisjetili smo se i nekih starijih pjesama uz gitaru i Romka Malašića. Za zaključak možemo reći da smo u Udruženju zadovoljni. Bio je ovo uspješan poslovni i zabavni događaj kojim je zaključena prošla godina i lijepo započeta 2017.

26. februar 2017.

Festival folklora "Razigrana mladost" u Prijedoru

Folkloраši "Kozaka" su u ponedeljak 27. februara 2017. godine nastupali na pozornici Pozorišta Prijedor kao jedan od učesnika na festivalu folklora "Razigrana mladost". Ovaj put su igrali naši folkloраši osnovnoškolskog uzrasta i pokazali šta znaju i da u Ukrainskom Udrženju "Kozak" rastu budući kozaci koji jesu i koji će biti ponos Udrženja.

Prepuna sala Pozorišta je odjekivala aplauzima od ulaska na binu do izlaska sa nje pa su se naši folkloраši nakon nastupa se velikim osmjehom i puni emocija vraćali u svoje svačione. Odigrali smo jednu ukrajinsku igru prilagođenu uzrastu a kao jedino ukrajinsko Udrženje i uopšte jedino udruženje nacionalnih manjina, svakako smo bili posebni i drugačiji od drugih brojnih igrača koji su nastupili na bini pozorišta.

Osim nas, u prvoj od dvije večeri festivala uzeli su učešće druga udruženja iz Prijedora i gosti iz Zalužana, Novog Grada, Knežice i Mrkonjić Grada te naravno domaćin SKUD "Dr. Mladen Stojanović" koji ovaj festival organizuje po 15 put.

Ova manifestacija koja ima za cilj očuvanje narodne tradicije, jako dobro je prihvaćena kod prijedorske publike, tako da je svake godine propraćena sa velikim brojem gledalaca.

27. februar 2017.

2017 - Vaskrs Kod Ukrajinaca Prijedora

Ukrajinci Prijedora u javnostijesu najpoznatiji po svom udruženju i sekcijama koje prezentuju ukrajinske pjesme i igre na raznim kulturnim događajima. Uz pomenuto, nezaobilazna karakteristika svakog naroda je njihova vjeroispovijest. Tu smo već preko jednog vijeka ali i dalje brojni ne znaju da smo grkokatolici i da sve vjerske praznike proslavljamo po starom kalendaru. Ove godine radost Uskrsa je još veća i brojnijajerovaj najveći hrišćanski praznik zajedno isti dan proslavljuju svi.

Iako je crkva uvijek puna na ovaj praznik, ove godine je bila još punija jer su tu bili i brojni naši ukrajinci iz dijaspora. Tokom cijele sedmice smo se na razne načine spremali za ovaj praznik, čistili smo svoje domove, čistili smo i Božiji dom crkvu, domove naših pokojnih - groblje pored crkve, ali i naše duše kroz isповijest te naša tijela kroz Veliki post. Sve ovo dovodi do još veće veličine Uskrsa i u svima nama stvara ogromnu sreću i radost.

Za one koji nisu imali tu mogućnost do sada da prisustvuju ovom prazniku u našoj crkvi, za one koji su daleko u Kanadi i drugim mjestima i rado se prisjećaju dana kada su skupa sa nama ovdje nekada proslavljali ali i za sve naše buduće generacije kao uspomenu, sve smo lijepo pribilježili i postavili na našoj internet stranici.

april 2017

Vaskrsu s ljubavlju - Uskrsu s ljubavlju

Po prvi put u Prijedoru i to sa odličnom reakcijom sugrađana, organizovana je i održana manifestacija "Vaskrsu/Uskrsu s ljubavlju". Prijedor, kao grad mira i suživota, dobio je još jednu manifestaciju koja će, po vjerojanju mnogih, postati prepoznatljivost grada na Sani.

Pravoslavni i katolički vjernici ove godine najveći hrišćanski praznik Uskrs proslavili su isti dan, 16. aprila. Tim povodom, na Malom gradskom trgu organizovana je manifestacija „Vaskrsu s ljubavlju, Uskrsu s ljubavlju“ koja je okupila predstavnike Pravoslavne, Katoličke i Grkokatoličke crkve. Bilo je tu i više udruženja te građana koji su željeli uveličati ovaj praznik. Manifestaciju je organizovao IPC „Kozarski vjesnik“ pod pokroviteljstvom grada Prijedora. Građanima su dijeljeni vaskršnji pereci i jaja. Po ocjeni stručnog žirija, najljepše našarano jaje imala je Župa sv. Josipa, a najljepšu vaskršnju korpu naši Ukrajinci. Mjesna zajednica Gornji Orlovci mogla se pohvaliti najljepšim štandom, a najukusnijim peretkom Kolo srpskih sestara. Najtvrđe jaje imao je Miloš Levnajić iz Jaruga.

Iako vrijeme svih dana oko proslave Uskrsa nije bilo idealno za izlazak iz svojih domova, kao da je i ono govorilo "budite sa svojima najbližima", ipak smo kako običaj nalaže često posjećivali svoju crkvu, što kod njenog uređivanja i pripreme za ovaj praznik, tako i sve dane Uskrsa, uzimajući učešće u sv. Liturgijama. Našli smo vremena i za pomenutu manifestaciju i iako ne u prevelikom broju, oni najhrabriji skupa sa našim sveštenikom o. Stahnek Mihalom, stigli smo i na Mali trg u Prijedoru i uredili stolove uskršnjim eksponatima i jelima te pokazali još jednom našim sugrađanima ko su Ukrajinci i kako mi grkokatolici proslavljamo ovaj najveći hrišćanski praznik.

Porodice Stahnek, Komarnicki, Ščibajlo, Nidogon, Kostecki, Karajica, Šumar su naše stolove uveličali svojim uskršnjim rekvizitima. Možda za hrabrost da dođemo i uprkos hladnoći i kiši a možda ipak za posebnost štanda, nagrada ni na ovoj manifestaciji nije izostala. Nagrađeni smo sa čak dvije nagrade, za Vaskršnju korpu i za štand najviše posvećen Uskrsu i odma obećali da ćemo se rado odazvati i sledećeg Uskrsa...

16. april 2017.

Aprilsko druženje članova udruženja

Po lijepoj navici, kada postoji želja članova, organizujemo druženje gdje razmjenjujemo ukrajinsko slovo, pjesmu i igru. Druženja radimo u prostorijama našeg Ukrajinsko kulturno parohijskog centra Domivke pored naše crkve u Trnopolju. Isti dan imamo probu hora prije druženja a nastavljamo sa druženjem pa ko želi uvijek nam je dobrodošao.

30. april 2017.

Školska priredba u Trnopolju

JU OŠ „Čirilo i Metodije” svake godine organizuje manifestaciju na kojoj učenici škole kroz kulturni program pokažu šta su ovdje naučili ili postigli tokom školske godine. Kako su veliki broj naših folklorša i trenutni ili bivši učenici ove škole a probe folklora se održavaju u njenim prostorijama, i mi kao UU „Kozak” smo neizostavni učesnici u programu. Ove godine predstavili smo se novom igrom i ukrajinskom pjesmom.

26. maj 2017.

Majsko druženje članova udruženja

Zadnje nedelje imali smo novo druženje u našoj Domivki. S obzirom da u maju imamo i svakodnevne majivke u crkvi, ovaj mjesec smo odmah nakon toga održali i probu hora, a potom nastavili sa druženjem.

28. maj 2017.

Praznik crkve 2017.

U nedjelju 18. juna 2017. godine, vjernici parohije “Pre-svete Euharistije” Kozarac, proslavlјali su svoj praznik crkve. Kako je i običaj, tom prilikom su do nas došli brojni gosti iz drugih ukrajinskih parohija u BiH ali i rodbina, gosti iz raznih daljih i bližih krajeva svijeta. Bog nam je podario lijepo vrijeme tokom sedmice kada smo spremali crkvu, groblje, dvoranu i ostale objekte i oko objekata crkve a lijepo je bilo i u nedjelju na sam dan praznika. U subotu naveče, imali smo večernju liturgiju sa našim parohom o.Stahnekom a u nedjelju su prazničnu liturgiju služili naši sveštenici Baršćevski I. i Hmilj A. iz Hrvatske te sveštenici Liski I, Pavić V. i Zakaljuk O. iz BiH.

18. jun 2017.

Junsko druženje članova udruženja

Kao i svakog mjeseca, i u junu smo se družili u našoj Domivki zadnje nedelje u mjesecu...Naše komšije su proslavlјali Bajram pa smo im u toku dana čestitali a naveče po ustaljenom običaju, svi zainteresovani došli smo u svoju Domivku na čašicu razgovora i druženje sa svojim ukrajincima.

25. jun 2017.

17.Červona kalena - Smotra ukrajinskog kulturno-umjetničkog stvaralaštva

Selo Devetina, svakome ko ima bilo kakvu povezanost sa ukrajincima a živi na prostorima bivše Jugoslavije trebalo bi govoriti jako puno i pred očima stvoriti mnogo slika, prisjetiti na neke osobe, događaje i izmamiti bar mali osmjeh, smireni osmjeh sreće i zadovoljstva. E, upravo ta Devetina iz godine u godinu okuplja brojne ljude iz raznih krajeva svijeta a svakome od njih je Devetina ono zajedničko, i svi je volimo i svaki put se radujemo kada se vraćamo na nju.

Tu je ove 2017. godine po 17. put organizovana manifestacija "Červona kalena" na kojoj se kroz par minuta prezentuje rad brojnih ukrajinskih udruženja koji se odazovu na poziv Taras Ševčenka, ukrajinskog Udruženja iz Banjaluke koji je organizator manifestacije. Naše udruženje se kao i prethodnih godina rado odazvalo na poziv i ove godine predstavilo sa jednom igrom u izvođenju naše mješovite grupe folkloraša te po prvi put na Devetini zapjevala je i naša odrasla pjevačka grupa.

09. jul 2017.

Sačuvajmo našu tradiciju - II smotra folklora

Malo mjesto - velika smotra, tako ćemo nazvati ovaj događaj u Donjoj Dragotinji. Kako to i uvijek radimo, na poziv organizatorice II Smotre foloklora smo se rado odazvali i odmah poslije Devetine u nedjelju, putovali smo da bi igrali ovdje u ponedeljak. Temperatura taj dan je bila povišena i jedva smo čekali veče da malo zahladili. U maloj školi u selu Donja Dragotinja između Novog grada i Prijedora, dočekali su nas organizatori i spremlivši se za nastup, uradili smo zajedničku fotografiju sa još stotinjak učesnika te prešli na pripremljeni plato ispred škole gdje se održao program. Mnogo učesnika, pa iako se svako mogao predstaviti skromno sa kratkim programom kako ne bi potrajalo do zore, uspjeli su pokazati svoju tradiciju i ono šta oni rade te za to dobiti aplauz podrške publike koja nas je došla gledati. Ukrajinsko Udruženje Kozak se ovdje predstavilo sa svojom mješovitom folklornom grupom a igrali smo igru "Strumočok". Nakon kulturnog programa, domaćini su spremlili bogatu šaroliku zakusku za sve učesnike programa a nakon zakuske se nastavilo sa muzikom i druženjem.

10. jul 2017.

Zlatne ruke potkozarja - prodajna izložba ručnih radova

Za ovu manifestaciju mislimo da je do sada već svako čuo, oni sretniji su je i posjetili a poneki možda i kući ponijeli sa nje neki ručni rad našeg Ukrajinskog Udrženja „Kozak“ ili nekog drugog izlagača. Uglavnom, mi kao i na svakoj ovoj manifestaciji do sada, od samog početka pa sada već 11. put po redu uzeli smo učešće i na ovu izložbu iznjeli i ručne radove ukrajinskog naroda te tako prezentovali šta je to što dodatno kralji ukrajinci odnosno čime se dičimo i po čemu smo slični odnosno drugaćiji od drugih.

I ove godine smo se predstavili kao jedino udruženje nacionalnih manjina i uz drugih preko 40 izlagača, kroz dva dana bili na raspolažanju prolaznicima da ne samo pokažemo ali i da pojasmimo neke detalje vezane za ukrajinske rukotvorine ali i ukrajince uopšteno. Fotografije sa našeg stenda ali i par fotografija sa štandova drugih izlagača najbolje i najviše govore a mi ćemo samo dodati da smo ove godine za eksponat prezentovali novi rad Milice Stahnek: Vezeni rad - Veševanje: Mušku košulju i žensku haljinu vezene plavo-žutim koncima na crnom materijalu i za ovo smo ove godine i nagrađeni.

27. jul 2017

Prva pričest na Ukrajinskoj parohiji "Presvete Euharistije" Kozarac

Ova nedjelja je bila posebno lijepa i važna za sve parohijane naše ukrajinske parohije u Trnopolju. Dva su glavna razloga za to a još mnogo ima i manjih. Uglavnom, parohija je iznjedrila novih četvero prvpričesnika koji su ove nedjelje prvi put se ispovjedila i pričestila te tako dobili usmjerenje ka dalnjem boljem i pravilnijem duhovnom životu.

Ovome je predhodilo petnaestak dana duhovne obuke u prostorijama crkve gdje su prije svega, ova djeca ali uz njih i druga koje su roditelji prijavili i dovozili svaki dan, dobili pravilne smjernice za ono što slijedi. Tako spremljeni su ove nedelje primili ove darove i to proslavili sa svojim najbližima koji su ih podržali i bili uz njih do sada.

Drugi razlog za posebnost ove nedjelje je i posjeta novog mladog ukrajinskog sveštenika Andreja Prihode koji je ove nedjelje u našoj parohiji služio svoju prvu Liturgiju ovdje. Mi smo naravno uslikali i spremili par fotografija pa ih za sve koji nas prate postavili na internet da svi vide kako je nama bilo.

06. avgust 201.

“Kozak” na odmoru - Crna Gora 2017.

Tokom godine, članovi našeg udruženja mnogo rade. Puno probi, sastanaka, dogovora, nastupa i prezentacija a sve to u cilju čuvanja, njegovanja i prezentovanja naše kulture, jezika i običaja. Gledajući na sve to, red je i nagraditi ih za taj neumorni rad. Stoga smo organizovali putovanje-odmor u Crnoj Gori u Sutomoru za dvadesetak osoba. Nažalost, nismo bili u mogućnosti djecu nagraditi ovim odmorom da ne plačaju ništa ali smo u skladu sa mogućnostima Udruženja sufinansirali bar dio troškova oko osiguranja i taksi. Kroz par dana odmora u dalekoj Crnoj Gori, napunili smo baterije i vratili se spremni za nove aktivnosti i prezentovanja.

august 2017.

Obilježavanje 26 godina nezavisnosti Ukrajine – označavanje u BiH

„Sretan ti 26. rođdan Ukrajino!“ To su riječi kojima smo se pozravljali taj dan u Banjaluci. „Sretan Dan Nezavisnosti“. Nije nas puno bilo, ali smo mi koji smo bili, prenijeli poruku u ime svih Ukrajinaca Bosne i Hercegovine i šta je najvažnije zahvalili se Bogu na ovih 26. godina Nezavisnosti te se pomolili za još mnogo mnoga novih godina ali u miru i stvarnoj nezavisnosti.

Sveštenici našeg BiH vikarijata, o.Mihajlo Stahnek, o.Viktor Pavić i o.Andrej Prihoda predvođeni vikarom o. Miroslavom Krnješinom su služili sv.Liturgiju a mi predstavnici ukrajinskih organizacija i vjernici naših parohija smo se skupa sa njima molili za mir i bolje sutra naše matične države Ukrajine. Nakon Liturgije smo u parohijskoj sali skupa sa predstnikom Ukrajinske ambasade gospodinom Vladimrom Cebuljnekom iz Sarajeva porazgovarali na razne teme i nazdravili za sve spomenuto.

28. august 2017.

Učešće u emisiji “Nedjeljno popodne BN televizije” uživo iz Prijedora

Poznata emisija BN televizije “Nedjeljno popodne” šeta opština i gradovima Republike Srpske pa je tako “došetala” i do našeg grada Prijedora. Svi, su mogli pratiti naše učešće u živom prenosu sa Malog trga u Prijedoru gdje je snimana emisija “Nedjeljno popodne” BN televizije. Kako ova televizija ima emitovanje preko satelita, svi u svijetu su mogli pratiti četveročasovno predstavljanje našeg grada kroz važnije osobe i organizacije koje predstavljaju naš grad.

Naše udruženje i Ukrajinci uopšteno, smatramo zasluženo da smo se našli tu i istina kroz par eksponata na štandu i par minuta izlaganja, kratko se pretstavili pozdravivši našu dijasporu širom svijeta, članove i prijatelje udruženja te sve koji su pratili emisiju. Spomenuli smo nedavno proslavljen Praznik dana Nezavisnosti Ukrajine te nagrađene naše eksponate sa ovogodišnje izložbe ručnih radova.

27. august 2017.

Veče folklora i domaće kuhinje - Završetak PD Kulturnog ljeta

Uprkos kiši, svježem početku nove školske godine i sastavljanju dvije manifestacije u jednu, naše udruženje i ove godine je tu. Prilika da se predstavimo se ne propušta gdje god to bilo, a sada smo pred domaćom - svojom publikom, pred Prijedorčanima I za Prijedorčane ma koje oni nacionalnosti bili. Veče folklora, manifestacija kojom Prijedorsko kulturno ljeto tradicionalno završava svake godine, naši folkloriši ne propuštaju i tu smo svake godine sa novom igrom. Publika već to i očekuje a mi ih nećemo iznevjeriti. Mješovita starosna folkorna grupa je ovaj put odigrala Pozdravnu igru.

Veče domaće kuhinje je prilika da se jela Ukrajine probaju u Prijedoru a da to bude moguće, svake godine se postaraju najvrijednije naše članice. Ne treba ni nabrajati o čemu se radi, koja jela su naša i šta im nudimo, većina ljudi već zna šta želi kada prilaze našem štandu na degustaciju. Za piroge, nalesneke, holupći, i brojna druga jela na našem štandu, ove godine postarale su se Milica Stahnek, Jelena Nidogon, Larisa Komarnicki, Nada Ščibajlo, Marija Stahnek Šumar i naravno Vera Stahnek.

02. septembar 2017.

II Fotoradionica "Putuj, uživaj, poštuj"

Naše udruženje se, inače, u svom radu ,između ostalog, vodi i ovim smjernicama iz naziva ove fotoradionice: Putuj, uživaj, poštuj. Naši članovi svuda putuju prezentujući ono šta kroz sekcije svakodnevno rade. Putujući upoznajemo nove krajeve, ljudе i kulture i uživamo u tome. U Udruženju imamo različite nacionalnosti a kroz 15 godina rada stekli smo mnoga poznanstva i prijateljstva. Poštjuju nas i uvažavaju a jednako tako i mi njih.

Svjetski dan turizma obilježava se svake godine 27. septembra od 1979. godine, a putem prigodnih manifestacija, priredbi i događaja. Mi ne odbijamo priliku da se predstavimo pa smo i uz ružno vrijeme i još jednu manifestaciju u isto vrijeme, podijelili se u dvije grupe i predstavili na oba mesta. Naši najmlađi članovi su se za ovu priliku lijepo sredili i pojavili u Galeriji gdje su drugi imali fotoradionicu i uz vođu radionice i oni se okušali kao fotograf. Punoje predstavljanja, da se sve to lijepo zabilježi i pokaže ovdje, treba nam i fotograf pa evo ovako smo siguri da nam neće faliti.

17. septembar 2017.

10. Središnja manifestacija Ukrajinaca Republike Hrvatske

U Kaniži, Hrvatskom selu smještenom blizu Slavonskog Broda, u nedjelju 17. septembra 2017., održala se velika ukrajinska manifestacija pod nazivom 10 Središnja manifestacija Ukrajinaca Republike Hrvatske. Organizatori ove manifestacije su Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske i domaće udruženje „Taras Ševčenko“ iz Kaniže. Da je ova manifestacija stvarno velika bila, potvrđuje i program koji je trajao preko 3 sata a na sceni se izmjenilo preko 10 ukrajinskih organizacija, udruženja i grupa. Naše Ukrajinsko Udruženje „Kozak“ iz Trnopolja-Prijedora, BiH je bilo jedno od tih brojnih učesnika. Iz BiH nas je u Kanižu doputovalo blizu 30 osoba i kroz ukrajinske igre i pjesme pokazali smo kako dobro naše udruženje čuva i njeguje ukrajinsku kulturu i ponosno je prezentuje gdje god da se pojavi. Domaćini su nas lijepo primili, počastili a publika nagradila jakim aplauzom na sceni posle našeg predstavljanja.

17. septembar 2017

Obilježavanje svjetskog dana turizma - učešće

Ovo je događaj u organizaciji Turističke organizacije Prijedor kojim se zaključuje niz prošlih događaja i aktivnosti koje su sprovedene u okviru ove kampanje. Kako smo mi uzeli učešće i u nekim ranije provedenim aktivostima, drago nam je da smo mogli biti tu i na završetku ovog projekta i zajedno obilježiti svjetski dan turizma. Predsjednik Udruženja Stahnek Štefan, za ovaj događaj je spremio prezentaciju i u sali kina u Prijedoru, na platnu kina prezentovao naše udruženje i ukrajince uopšteno kao važne sugrađane ovog mesta koji itekako pojačavaju turističko bogatstvo grada Prijedora.

27. septembar 2017.

13. Veče nacionalnih manjina grada Prijedora

Mjesec septembar, sa početkom nove školske godine počeo se i broj manifestacija pa je tako naše udruženje svake sedmice bilo negdje na drugom mjestu, sa drugom temom i sa nekim drugim ljudima ali uvijek sa jednim osnovnim ciljem, prezentovanje ukrajinske kulture i običaja.

Ova manifestacija je isto bila takvog karaktera jer smo se predstavili i sa tradicionalnom kuhinjom, i sa ručnim radovima ali i sa ukrajinskom pjesmom u izvođenju naše pjevačke grupe. Već po običaju svake godine se sastane po pedesetak osoba iz četiri prijedorske manjine, pozovu svoje drage i zasluzne goste te zajedno provedu jedno lijepo veče. To veče je zato i na-

zvano Veče nacionalnih manjina grada Prijedora. Kao što se na fotografijama vidi, postarali smo se da u tradicionalne vareneke-piroge dodamo još jači nacionalni štih pa smo ih za ovu priliku napravili u plavo-žutoj kombinaciji i time sve prisutne, pa čak i Ukrajince iznenadili. Postarali smo se i da sto bude veseliji pa smo oko hrane svih manjina postavili svoje vezene peškire i poneki eksponat pa uz slovenske štrudle, češke buhtle i naše piroge tu je bilo još ukrajinskog "začina" kroz ove eksponate. Otpjevali smo dvije pjesme kroz program a kasnije poslije večere nastavili sa zabavom i neizostavnim ukrajinskim igrama kolomejkom i polkom začinjenje figurama kozaka na oduševljenje svih prisutnih.

22. septembar 2017.

14. Smotra kulturnog Stvaralaštva nacionalnih manjina-učešće

Kao dugogodišnji član Saveza nacionalnih manjina, naše Ukrainsko Udruženje „Kozak”, je i ove godine uzeło učešće na centralnoj manifestaciji Saveza. Naši članovi ne samo da su ukrasili binu i uljepšali kraj programa sa ukrajinskom pjesmom u izvođenju Matee Komarnicke i Magdalene Šumar, te jednom ukrajinskom igrom u izvođenju naše mješovite folklorne grupe, već smo i velikim autobusom došli i pojačali publiku sa gledaocima. Kako je to i do sada bilo, Ukrajinci zaključuju kraj programa i brojna publika to već zna i čeka do kraja da vidi šta smo im spremili ovaj put a to uvijek izmami oduševljenje i dobar aplauz.

30. septembar 2017.

BAL - Tradicionalno ukrajinsko veče u Banjaluci

Kako to dobri i iskreni prijatelji i rade, naše udruženje se još jednom odazvalo i priskočilo da pojača kulturni program domaćina sa našim članovima. I ranije smo više puta nastupali u programu Ukrajinaca iz Banjaluke a ovaj put smo uzeli učešće na tradicionalnom ukrajinskom Balu u Banjaluci. Na otvaranju Bala, u programu su nastupile naše pjevačice Matea Komarnicka i Magdalena Šumar pod vodstvom i pratnjom na klavijaturama Mihajla Stahneka. U Banjaluci smo otpjevali dvije ukrajinske pjesme i oduševili sve prisutne sa poznavanjem našeg maternjeg jezika, što se dalo vidjeti iz priloženog. „Taras Ševčenko” ovu manifestaciju radi svake godine i poziva sve Ukrajince ali i sve one koji poštuju i vole ukrajinsku kulturu i običaje. U programu se još moglo čuti više pjesama hora uz rukovodstvo našeg i njihovog dirigenta Mihajla, te jedna plesna tačka a na večeri su posluženi ukrajinski narodni specijaliteti. Za dobru atmosferu pobrinuo se ukrajinski muzikant Ivan Bačinski.

24. novembar 2017.

Obilježavanje Holodomora 1932-33

Cijela Ukrajina i ogromna Ukrajinska dijaspora širom svijeta svake godine na kraju 11. mjeseca obilježava tužni događaj koji je potresao Ukrajinu 1932-1933. godine gdje je glađu umoreno više miliona Ukrajinaca od strane tadašnjeg režima i vlasti. Nažalost ovaj zločin je još uvijek premalo poznat javnosti i premalo mu se pridaje važnosti od strane "svijeta" ali mi možemo i moramo kao i prethodnih godina, svake godine govoriti o tome i označavati na svoj način. Jedan od načina je i da svako u svojoj kući zapali jednu svijeću za sve nevino stradale ovim bezdušnim režimom. U našoj crkvi je kao i svake godine služena Sv. Liturgija i parastos za sve stradale, kako bi im odali poštovanje i pomolili se za njih..

26. novembar 2017.

Novembarsko druženje pred post - Puščenja

Članovi Ukrajinskog Udruženja "Kozak" tradicionalno imaju druženja svojih članova svaki mjesec zadnje nedjelje. Novembar je poseban po tome što je to i zadnje druženje pred početak posta pa zato je druženje veće i tradicionalno ono nosi naziv "Puščenja". To je prilika da se još jednom zapjeva, zaigra i nazdravi prije nego post počne kada bi se svi mi koji postimo toga svega trebali odreći do Božića. Članovi Kozaka se trude da ovaj tradicionalni događaj obilježe svake godine pa smo tako i ovaj put proveselili se na svom maternjem jeziku.

25. novembar 2017.

KPUU "TARAS ŠEVČENKO" BANJALUKA

Kulturno-prosvjetno udruženje Ukrajinaca „Taras Ševčenko“ Banja Luka osnovano je 1966. god. i više od 50 godina uspješno radi na očuvanju i njegovanju ukrajinske riječi, tradicije, muzike i folklora i ima važnu ulogu u širenju i prezentovanju ukrajinske kulture, čime obogaćuje kulturnu baštinu Banjaluke, Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

Červona kalena 2017

U sklopu „Laktaškog ljeta 2017.“ u nedjelju, 09. jula 2015, održana je 15. Međunarodna smotra ukrajinskog kulturno-umjetničkog stvaralaštva „Červona kalena 2017“ u selu Devetina, opština Laktaši. Kako ova manifestacija već godinama ima cilj da očuva običaje, tradiciju, kulturu, muziku, folklor i jezik Ukrajinaca koji su na ovim prostorima više od 130 godina, tako je i ovaj put sama manifestacija bila usmjerena prema tom cilju u što su se prisutni mogli i sami uvjeriti.

Organizator manifestacije bilo je Kulturno-prosvjetno udruženje Ukrajinaca „Taras Ševčenko“ Banjaluka.

Program se sastojao od bogosluženja u ukrajinskoj grko-katoličkoj crkvi „Uspenja Presvete Bogorodice“, kulturno-umjetničkog programa i na kraju zabavnog i sportskog programa.

Ova tradicionalna manifestacija „Červona kalena 2017“ održana je po dvanaesti put u malom ukrajinskom selu Devetina na teritoriji opštine Laktaši.

U Devetinu, 09.07.2017. god. stigli su gosti iz svih zemalja bivše Jugoslavije gdje žive Ukrajinci koji njeđuju i čuvaju kulturu i običaje od zaborava. Samo selo Devetina je jedno od mjesta gdje su se Ukrajinci doselili više od 120 godina. Danas je selo slabo naseljeno, mnoge porodice su se raselile po čitavom svijetu tragajući za boljim životom. Rado dolaze u svoje rodno selo ako za to imaju povod, kao što je naša manifestacija „Červona kalena“. Ova manifestacija okuplja Ukrajince iz zemalja u okruženju i daleke Kanade, Australije i tom prilikom posjete rodni kraj, rodbinu i uživaju u običajima, kulturi Ukrajinaca koji se prikaže u bogatom kulturno-umjetničkom programu.

Manifestacija „Červona kalena 2017“ tradicionalno su posjetili gosti iz okolnih opština i sela koji su željeli da vide kulturno-umjetnički program i stvaralaštvo Ukrajinaca.

„ČESKA BESEDA” MAĆINO BRDO

„Česka beseda” Maćino Brdo je ove godine organizovala podizanje prvomajskog drveta i tako obnovila već pomalo zaboravljeni običaj. Uoči prvoga maja, 31.04. u posljepodnevnim časovima se okupe mještani sela ispred mjesnoga doma gdje se podiže drvo. Drvo mora da bude jelovo i to što je moguće veće, drvo se okiti sa raznim darovima ali po tradiciji najviše se kiti sa domaćom kobasicom, pršutom, kulenom. Kada je drvo okićeno podiže se na već pripremljeno postolje. Onda najhrabriji momci koji se smiju popeti na drvo dohvataju darove sve što dohvate od darova je njihovo. Ove godine jela je bila visoka 5m.

„Česka beseda” Maćino Brdo je ove godine učestvovala na festivalu različitosti “Mala Evropa” koji je organizovao Savez nacionalnih manjina opštine Prnjavor kao i Savez nacionalnih manjina RS gdje smo se predstavili sa plesom, pjesmom kao i sa prezentacijom nacionalnekuhinje.

Kao i svake godine „Česka beseda” Maćino Brdo je bila na XIV festivalu Stvaralaštva grada Banjaluke koji je u organizaciji Saveza nacionalnih manjina RS i grada Banjaluka gdje smo se predstavili sa plesom koji su izveli članovi dječije folklorne skupine. Jedan novitet u našem radu je sto smo u protekloj godini ostvarili izuzetnu saradnju sa Ukrainskin udruženjem „ZLATNI KLAS“ pa smo spojili dva dječja folklora i sa njima se predstavili takođe na festivalu u Banjaluci sa ukrajinskom narodnom igrom koju su zajedno otplesala djeca iz dva udruženja. Udruženje Čeha Maćino Brdo kao članica Saveza nacionalnih manjina opštine Prnjavor ima izuzetnu saradnju sa Savezom nacionalnih manjina RS. Savez nacionalnih manjina RS 2018. god. slavi petnaest godina od osnivanja i svoga uspješnoga rada, i mi kao udruženje Čeha „Česka beseda” Maćino Brdo koristimo ovu priliku da čestitamo Savezu nacionalnih manjina RS uspješan rad i uspješnu dalju saradnju sa svim drugim udruženjima.

U desetom mjesecu „Česka beseda” Maćino Brdo je organizovala proslavu pod nazivom „Posvicenji“ koja je zadnji put u Maćinom Brdu bila organizovana krajem osamdesetih godina. Običaj je bio već pomalo zaboravljen ali pomoću priča starijih članova koji su nam sa svojim prepričavanjem običaja pomogli da ga mi nakon dugo godina obnovimo i da ponovo zaživi. Običaj je da se u povorci kreće kroz selo gdje se pjeva i igra a na čelu povorke se nosi bijeli pijetao kojem se na kraju sudi za sve što se desilo u toj godini a nije valjalo. Tako da je ove godine naš „pijetao“ bio kriv za kokoške što ne nose dovoljno jaja, zato što kasne penzije, zato što je bila suša i za mnogo štosta su ga osudili a jadan ni kriv ni dužan. Da ova priča nema tužan kraj, pijetao je vraćen domaćinu i njegovim kokoškama gdje se on sad pravi važan.

Banjalučke ulice koje su dobile imena po Česima

U našem gradu postoji pet ulica koje nose imena poznatih Čeha: Jaroslava Hašeka, Vjenceslava Novaka, Masarikova, Jaroslava Plecitija i Vaclava Havlika Vene.

Istražujući o ovoj temi, obradovala me je spoznaja da u Češkoj Republici dosta ulica nosi imena po nekoj vezi sa bivšom Jugoslavijom, ako naziv ne nose još iz vremena Austro-Ugarske monarhije. U Pragu se nalaze sljedeće ulice: Jugoslovenska, Bosanska, Srpska, Hrvatska, Slovaka, Makedonska, Beogradska, Zagrebačka, Ljubljanska, Sarajevska, Dubrovačka, Cetinjska, Kotorska, Lovćenska, ulica Nikole Tesle, ulica Jugoslovenskih partizana, ulice Na Balkanu i Pod Balkanom. U Brnu: Jugoslovenska, Srpska, Teslina; u Ostravi: Jugoslovenska, Teslina; Plznu: Jugoslovenska, Teslina; u Liberecu: Bosanska, Srpska, Jugoslovenska; u Karlovim Varima: Beogradska, Jugoslovenska; u Jihlavi: Kosovska.

Zanimljiva je istorija ulice Jugoslovenskih partizana. Od 1934. do 1940. godine zvala se ulica Kralja Aleksandra. Narednih pet godina nosi naziv Letecka ulica, da bi potom bio vraćen stari naziv, ulica Kralja Aleksandra, ali kratko, samo jednu godinu. Od 1946. do 1948. je Titova ulica, a od 1948. je preimenovana u današnji naziv.

Nekada je i praški Trg I. P. Pavlova (dubitnika Nobelove nagrade za medicinu 1904.) nosio naziv Trg Petra Osloboodioca (1925-1942), tokom njemačke okupacije je promijenjen u Trg USlepe brany, da bi ponovo bio vraćen naziv Trg Petra Osloboodioca (1945-1948).

Neke ulice su već odavno prisutne u glavnom gradu Češke, pa tako npr. Beogradsku, Cetinjsku, Srpsku, Hrvatsku, Slovakačku, Na Balkanu i ulicu Nikole Tesle pronalazimo u planu grada Praga iz 1938. godine.

Od svih gore navedenih ulica najčešća je Jugoslovenska, a odmah iza nje je Teslina.

Česi su veliki kosmopoliti, naši dobri prijatelji, nostalgičari za prošlim vremenima, zaljubljenici u naš "Slavenski jug".

Jaroslav Hašek (1883-1923) je češki pisac, humorista, satiričar i novinar, koji je na početku svoje karijere pisao putopise, kratke priče i humoreske. Smatra se da je napisao oko 1200 kratkih priča. Njegov rad nije precizno definisan, jer je koristio mnoge pseudonime. Većina njegovih djela se nalazi u raznim časopisima i novinama, a samo mali broj u knjigama. Vodio je neuredan život i bio neumorni šaljivdžija. Zbijao je šale na svačiji račun uključujući i svoj. Pisao je spontano, uglavnom u praškim kafanama, a teme su mu bile svakodnevni život običnih ljudi. Kratko je bio službenik u banci Slavija, u isto vrijeme kada je njegov savremenik

Franz Kafka radio u jednom osiguravajućem društvu istog naziva, i kao trgovac sa psima, a obojica su težili da postanu pisci i novinari. Kao urednik anarhističkog časopisa "Komuna" završio je kratko i u zatvoru.

Pokušao je promijeniti svoj način života ženidbom sa Jarmilom Majerovom koja je poticala iz bogate porodice. Nažalost brak je kratko potrajavao. Nakon godinu dana Jarmila se vratila svojim roditeljima, a Hašek je nastavio po starom.

Radi nezamislivo. U isto vrijeme saraduje sa dve novinarske kuće suprotnih političkih ubjedjenja. Ono što tvrdi u desničarskim, oštrom opovrgava u ljevičarskim novinama. U časopisu o životinjama objavljuje članke o imaginarnim životinjama koje je sam izmislio. Tako je radeći kao novinar u časopisu "Svijet životinja" stvorio jednu seriju duhovitih članaka koji su objavljeni posthumno 1973. godine (povodom 50. godišnjice njegove smrti) u knjizi "Zábavný a poučný koutek Jaroslava Haška".

Najpoznatiji je po svom humorističko-satiričnom romanu o dobrom vojniku Švejku – "Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války", koji se sastoji iz četiri dijela, a ilustrovao ga je Josef Lada. Zbog prerane piščeve smrti četvrti dio romana je završio Karel Vanjek. U liku Švejka izražen je otpor malog čovjeka protiv imperijalističkog rata, njegove besmislenosti, surovosti i ludosti, a Švejk prividno priprost čovjek u sebi krije narodnu mudrost. Djelo je prevedeno na mnoge jezike, filmovano i dramatizovano dosta puta. Švejk je bezvremenski, uvijek aktuelan, citiran.

- "Vona celá politika je pro malý děti. – No jó, nebo pro takový pitomce, jako je Franc Josef!"

- "Voják nesmí sám myslit. Za něho myslí jeho představení. Jakmile začne voják myslit, už to není voják, ale nějaký prachvšívej civilista."

- "Jeho hloupost byla tak oslnující, že byla největší naděje, že snad po několika desetiletích dostane se do ministerstva vojenství."

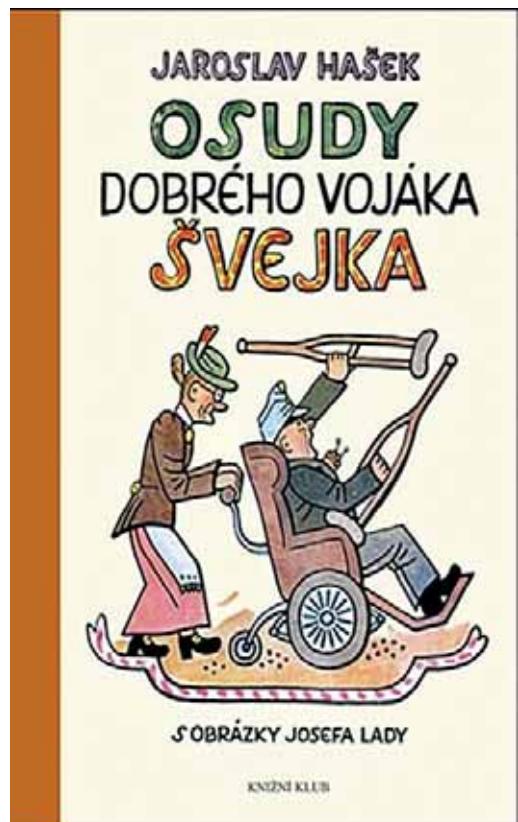
- "Ikdyž člověk po celý čas nic nedělá, jenutně si odcinout."

- "Člověk je tak složitá bytost, že o tom lidstvo nemá ponětí."

Hašek je stvorio djelo koje spada među najuspjelija ostvarenja svjetske humorističke literature. Roman "Doživljaji dobrog vojnika Švejka" u Prvom svjetskom ratu je imao kod nas brojna izdanja, prvo još za njegova života zahvaljujući prevodu Stanislava Vinauera. Napisao je brojne humorističke i satirične priповijetke u kojima je ismijavao poredak u Austro-Ugarskoj. Kod nas su objavljene: "Doživljaji pana Tenkrata" (1955), "Komandant Bugulme" (1964), "Humoreske" (1954), "Povijest Stranke umjetrenog napretka u granicama zakona" (1986), "Razgovor sa cenzorom: humoreske, satire, persiflaže, mistifikacije" (1981) i dr.

Danas njegov unuk Richard Hašek drži restoran "U České koruny" u Lipnici nad Sazavou, mjestu posljednjih dana života njegovog djeda, u kojem sve odiše likom i djelom slavnog českog pisca.

Branka Rašeta

Don Kihot među studentima

Predstava iz Praga odigrana u Banjaluci u sklopu festivala "Kestenburg"

Don Kihot i njegov vjerni sluga Sančo Panča su se vratili. U sklopu Drugog Međunarodnog festivala studentskog pozorišta "Kestenburg" na pozornici Dječijeg pozorišta RS odigrana je predstava "Buđenje Don Kihota", u izvođenju Spektakl Teatra iz Praga iz Češke.

U kombinaciji klasičnog i fizičkog teatra ispričana je dobro poznata priča o junaku Donu Kihotu kroz vizuru mladog čovjeka koji živi daleko od stvarnosti i kada odluči istražiti svijet oko sebe počinje gubiti ideale. Junak uživa u čitanju romana i pisanju pjesama, koje se njegovim prijateljima ne dopadaju i ismijavaju ga zbog toga. Njegov život je jako dosadan i on ga odluči promijeniti. Odluči otići u svijet, doživjeti avanturu i osvojiti srce drage Dulčinee od Tobosa, dok su njegovi prijatelji, osoblje i rođaci prestravljeni od njegovih planova.

Grupa studenata je na temelju proslavljenog klasičnika Migela De Servantesa (u interpretaciji značajnog češkog književnika prve polovine 20. vijeka Viktora Dyka kad njegov tekst o buđenju ili osvojenja pameti dao naziv i čitavoj predstavi - zabilj. prev.) i na osnovu prilagođenog teksta vremenu odigrala predstavu od sat vremena oslobođenu striktnog držanja radnje, istorijskih kostima i složene scenografije. Glavni junak je zaprobljen na minimalističkoj sceni, koju čine samo nekoliko vrata/ogledala i sa vođenjem režisera Jana Holeca vješto balansira između snova i jave.

Fizički teatar je odnio prevagu nad klasičnim, jer su dva glavna glumca Jakub Koudela i Jahim Kučera svojom mimikom i gestikulacijom, a uz pratnju muzike pop hitova poput "Love is in the air" ili kompozicije Maksa Rihtera stvorili impresivnu atmosferu, ne upadajući u šablon. Takođe, između dva glavna lika je stvoren simboličan kontrast. Dok je Sančo nasmijani momak koji zna šta želi i koji podržava gospodara iako ga nije previše briga za njegove ideale, Kihot je originalni tragikomični junak koji vjeruje u svoje snove i vlastitu viziju stvarnosti. Međutim, kada se suoči sa stvarnošću posljednji ostaci njegove komičnosti nestaju i on se pretvara u tragičara.

Simbolika borbe protiv vetrenjača je u ovoj predstavi prenesena na borbu današnje omladine i idea koje nose sa svjetom. Dok imaju jednu viziju mladosti, svijet ih suočava sa stvarnim problemima, što i glavni junak na samom kraju izgovara "zamišljao sam sve drugačije".

Do kraja festivala (3. avgusta) odigrat će se 48 predstava iz 15 zemalja. U "Zlatnoj", "Srebrnoj", "Bronzanoj" i selekcijama "Drvo kestena" i "Fakultetska" takmiče se predstave iz BiH, Srbije, Češke, Slovenije, Izraela, Litvanije, Makedonije, Južne Koreje, Hrvatske, Italije i Crne Gore, dok različitim žirijima predsedavaju Sloboda Mićalović, Sofija Aržakovskaja, Jug Radivojević i Nebojša Bradić. Predstave u ukupno pet selekcija biće igrane na svim banjalučkim pozorišnim scenama.

Davor Pavlović

Don Kihot kod banjalučke omladine, Dušan u regionu Slovácko

Autor ovih fotografija, lektor češkoga jezika, imao je tu sreću, ili je sudbina odlučila tako, da ide u istom pravcu, istoga dana samo sa drugim prevoznikom kao i grupa nagrađenih čeških studenata glume koja se iz Banja Luke vraćala u svoju matičnu zemlju sa prvom nagradom u rukama za svoju prvu predstavu. Ta predstava je bila u okviru Ljetne filmske škole – drugog najvećeg filmskog festivala u Češkoj – u gradu Uherske Hradištje, Ugarske Gradište ili Gradiška, centru života Slovácka, tj. regiona moravskih Slovaka. Divadlo pozorište, Spektákl, opet u glavnoj ulozi s Jahimom Kučerom (Jáchym Kučerom), predstavilo je na osnovu čeških legendi i poslovica "Farsu (staročeški fraška) o Dušanovoj duši". Dušan, jadan momak, jednoga dana upoznaje svoju sudbinsku ljubav Markétu, koju bismo malo arhetipalno preveli kao Margaretu. Mora da ispuni mnogo zadataka kao u bajci, zadaci prolaze iz našeg realnog savremenog svijeta i malo se rugaju savremenim svjetskim problemima, rivalitet Amerike, Kine, Rusije, prodaja auta itd., što su prave stvari za farsu. Kad to sve ispuni za nevjerojatnih 24 časa, od sreće i mamurluka zbog uspjeha on zakasni na svoju svadbu za dvadeset sekundi. Ni farsa, ni kraj priče ne izgledaju tako tragično kako bi se činilo, život ide dalje isto kao taj umjetnički. Priča je predstavljena na osnovu starih, tzv. kramarskih pjesmama, kada glumci pjevaju o putovanju Dušana i mijenjaju uloge kao u starom cirkusu ili lutajućem pozorištu, gdje je svaki glumac bio i artista i muzičar, kako je to obično bivalo prije preporoda slovenskih naroda, na što nas podsjeća češka poslovница – biti baš gladan kao herec (glumac).

Na prvoj fotografiji se nalazi odlomak predstave iz starog furmanskog voza. Na drugoj fotografiji nalazi se Jahim Kučera sa jednim od reditelja Spektákl. Njih dvojica upravo su tada saznali da u Banjoj Luci postoji Češka beseda i obećali su da će tokom treće godine Kestenburga sigurno posjeti češke sunarodnjake.

Pavel Cihlar

Dobruška

Dobruška. Kurs češkog jezika od 21. jula do 18. avgusta 2017. godine. Jedan divan i nezaboravan period mog života. 60 ljudi iz 29 zemalja svijeta od 197 priznatih. Iz Evrope, Sjeverne Amerike, Srednje Amerike, Južne Amerike, Afrike, Azije... 14,7% planete na jednom mjestu. Prvi dan je bilo predstavljanje i određivanje ko ide u koji razred u sladu sa poznavanjem češkog jezika. Ja sam bio u Žlutoj tridi kao početnik zajedno sa zemljakom iz Sarajeva, dvoje Hrvata, troje Brazilaca, dvoje Sirijaca, Gruzijcem, Amerikankom, Venecuelankom i Francuskinjom. Dijapazon godina od 20 do 60, ali bez predrasuda. Posebnu čar je ostavila profesorka Milena Petrova svojom energijom i svojim šarmom.

Nastava je bila obavezni i teži dio kursa. Najljepši dio kursa bili su izleti na koje smo išli. Od šetnji po parkovima, planinama, druženjima, odlaska u pivaru Primator, radionica, plesova, sviranja, vašara u Opočnu. Posebne su bile Večeri naroda. Spoznavanje različitih kultura, pogleda na svijet, hrane, pića. Mene su lično Sjeverna Amerika i Venecuela pozvalе da sviram sa njima na njihovoј večeri naroda što ostavlja jedan poseban pečat u mom ličnom pogledu kursa u Dobrušci. Poslije večeri naroda druženja do kasno u noć takođe daju jednu posebnu čar. Prvih 10 dana je užasno sporo prolazilo. Dan kao godina. Svi smo odbrojavali dane unazad. Ali, kad su se rodila drugarstva, prijateljstva za koja se lično nadam da su neka za života, ljubavne iskriće, tad su dani već krenuli da traju mnogo kraće. Ljudi su se oslobodili jedni prema drugima, nestali su gardovi prema godinama, različitostima koje su nas malo na početku kočile, neznajući jedni druge.

Dani su prolazili, polako se bližio kraj kursa. Zadaća više nije bilo i glavni zadak smo dobili. Svaki razred je bio podijeljen u grupu od 3 do 4 osobe sa vođom grupe. Vođa grupe je bio biran od strane profesora za kojeg se smatralo da najbolje govori ili razumije češki jezik. Moja grupa je dobila mjesto České Meziříčí, selo 11 km udaljeno od Dobruške. Grupa je činila Siriju, Amerikanku, Brazilca i mene. Zadatak je bio da razgovaramo sa ljudima iz kafića, restorana, fabrike, opštinskog ureda i da to dokumentujemo. Na glavnoj prezentaciji to trebamo da izložimo, sve na češkom jeziku. Moja grupa je uradila kratki film od 4 minute i lično mislim da je vrlo dobro prošao. :)

Dana 15. avgusta pakujemo se i krećemo za Prag. U Pragu smo dobili diplome, u Ministarstvu odbrane. Prvi put jedna generacija ima tu privilegiju. Dana 18. avgusta, vrijeme odlaska. Neki ostaju duže, neki su već otišli ... Zagrljaji, suze, smijeh, slikanje, dodavanje prijatelja na Facebook. Jednom lijepo periodu je došao kraj i vrijeme je za povratak u "realni svijet". Kad sam se vratio, bilo je čudno. Nema više ljudi sa kojima si mjesec dana provodio i dan i noć, 3 obroka dnevno.

Neka prijateljstva će da ostanu, neka neće. Neke ljubavi će da traju, a neke neće. Sjećanje će trajati i to veoma lijepo sjećanje. Bude li prilike da sljedeće ili neke druge godine u skorije vrijeme odem ponovo u Dobrušku, definitivno idem u nadi da ću opet sresti neke ljude sa kojima sam proveo divan period.

cije BEST. Imao sam priliku da upoznam najbolje inžinjere iz skoro svih zemalja Evrope koji su pobjedom na regionalnom nivou došli na finale takmičenja u Brnu. Nakon toga sam radio poslove kreiranja novih i ažuriranja postojećih baza podataka, gdje sam usvojio nova znanja koja će mi mnogo značiti u mom budućem usavršavanju.

Ove godine, umjesto mora odabrao sam Brno

Problem nedostatka praktičnog iskustva u periodu visokoškolskog obrazovanja odlučio sam da riješim putem prijave na konkurs IAESTE-a (Udruženje za međunarodnu razmjenu studenata radi stručne prakse). Nakon solidno ostvarenih rezultata na konkursu bio sam u prilici da biram između nekoliko alternativa. Izabrao sam Brno, Češka Republika. Naravno, zbog čeških gena. Tako sam uobičajeni odlazak na more ove godine zamijenio sa ljetovanjem u Brnu (čitav juli, avgust i pola septembra).

Nemojte misliti da grad ovako izgleda. Ovo je samo obližnje brdo, gdje sam se trudio kada god sam u mogućnosti da uz pivo uživam u zalasku sunca i akrobacijama lokalnih piloti koji su vježbali svoje vještine na egzibicionom aerodromu u podnožju brda. Ovu i mnoge druge zanimljive lokacije u gradu sam upoznao već prvih dana mog boravka. Tome mogu zahvaliti članovima IAESTE komiteta Brno, koji su me u svega par sedmica učinili da se osjećam kao lokalni stanovnik (ako izuzmemo nepoznavanje jezika).

Brno je grad koji ima oko 400 000 stanovnika i preko 120 000 studenata, prepuno zelenila i skrivenih motiva popraćenih istorijskim dešavanjima i pričama. Grad koji nastoji pružiti sadržaj za sve sfere interesovanja stanovnika grada, ali s obzirom na zavidnu lokaciju u srcu Evrope, i za stanovnike obližnjih gradova i država.

Perfektan obrazovni sistem reflektovao se kroz broj studenata koji su za svoje školovanje izabrali baš ovaj grad. Ja sam svoju praksu obavljao na Tehničkom univerzitetu Brno u sektoru za međunarodnu razmjenu i saradnju. Sektor je bio smješten u zgradi rektorata, dvije minute lagane šetnje od glavnog trga. S obzirom da sam bio smješten na perifernom dijelu grada, u studentskom naselju, iznenadilo me je što sam studentsku kartu za sve oblike gradskog prevoza (tramvaj, trolebus i autobus) platio svega 24 eura za period 3 mjeseca. I ostali troškovi imaju poseban tretman za studente.

Na prvi utisak oduševljen građevinom i ustanovom u kojoj ću da provedem narednih dva i po mjeseca, a zatim još više oduševljen radnim kolevom, shvatio sam da me čeka zanimljiv period. Prvi radni zadatak odnosio se na istraživanje o ljudima češkog porijekla na Balkanu i zemljama regiona sa ciljem pružanja podataka pri planiranju oglašavanja Brno University of Technology-a (BUT). Naredni zadatak je bio organizacija događaja EBEC Finals, provođenog od strane studentske organizacije EBEC.

Pivo, za Čehe širok pojam, što važi i za Čehe iz Brna, koji se često smatraju vinarima. Mnoštvo okusa, ekstrakta, jačina, dimenzija i oblika. Kao nacija koja daleko prednjači po konzumaciji piva po glavi stanovnika, nije da to nisam očekivao. Stvar koja me je iznenadila, da se samo u sitnim noćnim satima mogu vidjeti pijani ljudi na ulicama i to u mnogo manjem procentu nego kod nas. Česi su naviknuti da pivo piju tokom čitavog dana i rijetko kad ga miješaju sa žestokim alkoholnim pićima. Posebna kultura pijenja piva, s kojom se do sada nisam susretao. Samim tim i ponuda ugostiteljskih objekata je obilna i jako raznovrsna.

Pozicija grada mi je pružala priliku da za svega par eura imam (nekad čak i povratnu) kartu do obližnjih destinacija. IAESTE komiteti u regionu su svaki vikend imali organizovane događaje, na kojima zbog lokacije prisustvuje par stotina ljudi. Ja sam kao prvi IAESTE vikend izabrao Prag Challenge, o kome sam do sada samo čuo da je to najbolji IAESTE vikend u Evropi. S obzirom da nisam posjetio sve vikende, ja mogu reći da je za mene zasigurno najbolji IAESTE vikend kome sam prisustvovao.

Međunarodni penjački vikend je drugi vikend koji sam odlučio da posjetim. Taj vikend je bio u organizaciji IAESTE-a Slovačka. Zbog ograničenih smještajnih kapaciteta, ovom događaju je prisustvovalo 80 ljudi. Lokacija – Visoke Tatre. Da budem iskren, nisam imao pojma gdje idem, niti kakva forma je potrebna da se prehoda ruta. Znao sam samo da ima i manje spremnih učesnika i da će to biti zanimljiv i dobro proveden vikend. Nakon prehodanih 17 kilometara, našli smo se na jezeru, tik pod oblacima. Put nazad je bio nešto duži, s obzirom da je jedan dio ekipe otisao pogrešnim putem.

Sve u svemu, neopisivo iskustvo koje pruža mnoštvo mogućnosti da učvrstite ili pronađete svoje interesovanje u sferama vašeg razvijanja. Svakako dio studentskog života koji bih vam preporučio da nikako ne preskačete. Naravno, za mene je dodatna korist od dvojmjesecnog boravka u Brnu bila što sam učio i češki jezik i upoznao dio kulture i tradicije češkog naroda.

Stefan Vaško

Saradnja udruženja Čeha Grada Banja Luka „Češka beseda“ sa udruženjima Čeha iz Lipovljana, Nove Vesi i Maćinog Brda

Udruženje Čeha Grada Banja Luka „Češka beseda“ u svom dugogodišnjem radu, preko različitih programa i projekata promoviše i čuva od zaborava jezik, kulturu, običaje svojih predaka. Vrlo rado sarađujemo i podržavamo druga češka udruženja u njihovim aktivnostima.

U organizaciji udruženja Čeha „Češka beseda“ Nova Ves 2. septembra 2017. godine organizovana je posjeta češkoj crkvi, posvećenoj Maloj Gospo, i češkom groblju. Česi u Novoj Vesi nisu zaboravili svoje običaje, iako su u proteklim desetljećima bili stalno izloženi uticajima većinskog naroda. Poslije obilaska crkve i groblja, domaćini i gosti su otišli u češki dom, gdje su domaćini organizovali prigodan kulturno-zabavni program.

Sve prisutne su pozdravili zamjenica češkog ambasadora Klara von Kriegheim Kadlecova, koja je proslijedila pozdrave od ambasadora, i predsjednik Udruženja gospodin Vjekoslav Kratofil. Uz dobru muziku, večeru i druženjevrijeme je brzo prošlo u prijatnoj atmosferi.

Članovi Udruženja Čeha Grada Banjaluke prisustvovali su proslavi „Dani češke kulture“ u Lipovljanim 13. oktobra 2017. godine. Poziv smo dobili od gospodina Marijana Kadličeka predsjednika „Češke besede“ Lipovljani. Tom prilikom predsjednik nas je upoznao sa radom Udruženja. Rad svog udruženja su obnovili 2004. godine i veoma su aktivni. Godine 2005. osnovali su žensku pjevačku grupu „Lepeza“, muzičku grupu sa 11 članova i folklornu grupu za odrasle. U lipovljanskoj osnovnoj školi češki jezik se počeo učiti u školskoj 2006/2007. godini – dva sata sedmično kao izborni predmet. Imali smo priliku čuti veoma interesantan članak

o životu i radu Tomaša G. Masarika. Zatim su se predstavili i članovi našeg pjevačkog ansambla „Banjalučke krajanke“ sa češkim narodnim pjesmama i na srpskom jeziku sa pjesmom „Od kad je Banja Luka postala“ – koju na osnovu nacionalnih motiva je komponirao banjalučki Čeh Jaroslav Plecit. Na kraju programa predsjednik je podijelio zahvalnice predsjednicima udruženja. Jedna zahvalnica je pripala i našem udruženju. Veče se nastavilo uz muziku, druženje i večeru u domu koji Česi dijeli sa Slovacima i Ukrajincima. Po dolazku u Lipovljane predsjednik Mario Kadliček i njegova supruga su nam priredili priyatno iznenađenje. Predsjednik Slovaka gospodin Josip Krajči omogućio nam je da vidimo slovačku etno kuću u Lipovljanim. Matica Slovačka kupila je staro slovačko porodično imanje i obnovila ga. Slovačka etno kuća nastoji spasiti od zaborava materijalne predmete na ovoj lokaciji koji svjedoče o doseljavanju i načinu života Slovaka na području Lipovljana i okoline od 1890. godine. Zahvaljujemo se domaćinu na toplom dočeku i radujemo se njihovom skorom dolasku.

U organizaciji Čeha „Češka beseda“ Maćino Brdo 14. oktobra 2017. godine održana je manifestacija „Posviceni“ ili „Hody“. Česi iz Maćinog brda obnovili su i spasili od zaborava još jedan običaj svojih predaka koji završava radnu godinu i poljoprivredne radove.

„Posviceni“ ili „Hody“ (svetkovina, praznik) - ovaj dan se obilježava u trećoj nedelji u oktobru. Nema nikakve veze sa crkvom, to je isključivo narodna zabava češkog stanovništva. Na taj dan se jede, piće, igra, veseli se. Taj dan se najviše poznaje po „honeni kohouta“. U nedelju poslije ručka na jednom kraju sela okupi se omladina kako bi se zabavili. Na čelu povorke su momci koji na grabljama, ukrašenim cvijećem i ukrasnim vrpcama, nose pijetla. Za njima je u koloni rabin koji nosi nož i plantu, a za njima idu djevojke i nose cep (mlatilicu) i punu vreću iverja (piljevine). Na sred sela ili pred češkim domom kolona se zaustavlja. Rabin se izdvaja i penje se na pripremljen sto i govori da su mu stigle pritužbe na pijetla, te poziva tužitelje (djevojke) da se izjasne šta imaju protiv njega. Djevojke se žale na pijetla, da ih je rano budio, da je jurio tuđe kokoši, da je pravio nered u tuđoj bašti itd. Rabin ponovo govori, ovaj put o vjerskom progonu predaka (vjerovatno u Volynju) i pripadanju svojoj vjeri. Na kraju on osuđuje pijetla na kaznu smrti. Rabin poziva zainteresovane ko želi izvršiti presudu, ali predhodno mora platiti učešće novcem koji ulaže u zajedničku kasu. Zainteresovanom zavežu oči, u ruke mu daju cep kojim treba izvršiti kaznu, te on počinje goniti pijetla okolo. Posmatrači ga ometaju u namjeri. Iz vreće vade ivjerje i piljevinu te je bacaju pod noge progonoču. Kandidati se izmjenjuju, napokon pijetao je udaren cepom. Rabin je opet na sceni, nožem zareže pijetla i sve se prekida. Svi se razilaze kućama. Pijetao je nastradao. Naveče se organizuje posvicenska zabava. Novcem koji je prikupljen plaća se piće. Na zabavi se pjevaju razne pjesme.* Treba dodati da se ova zabava nije završila tragično i pijetao je na kraju bio oslobođen, što je sigurno obradovalo prisutnu djecu.

Svi prisutni domaćini i gosti uživali su i aktivno učestvovali u svetkovini. U češkom domu domaćini su organizovali kulturno-zabavni program i ansambl „Banjalučke krajanke“ i bend su se predstavili sa pet novih čeških pjesama. Dobili su veliki aplauz. Sve prisutne goste pozdravila je zamjenica češkog ambasadora u BiH gospođa Klara von Kriegsheim Kadlecova i predsjednica udruženja gospođa Zdenka Hajek. Nakon zvaničnog programa domaćini i gosti su uživali u druženju, muzici i zajedničkoj večeri.

*Citat je preuzet iz knjige „Nova Ves 1894-2004“ autora Miroslava Stojkovića

Marženka Havlik-Andulajević

UDRUŽENJE SLOVENACA “LIPA” PRIJEDOR

U 2017. godini udruženje Slovenaca “Lipa” Prijedor je obilježavalo i slavilo dvadeset godina uspješnog rada, te je tako ova godina bila obilježena u znaku Slovenaca u Prijedoru.

Počeli smo sa obilježavanjem Slovenačkog kulturnog praznika-Prešernovog dana i 8. marta „Dana žena“ povodom čega smo organizovali koncert u Pozorištu Prijedor na kom su se predstavili naši dugogodišnji prijatelji i saradnici: Ženska pevska skupina “Kronce” iz Uršnih sela- Novo Mesto, Ženski hor “Avista” Prijedor i naša dva mlada umjetnika na gitarama Lana Not I Luka Derkuća. Tim povodom smo u foajeu pozorišta upriličili koktel I povodom dolazećeg 8. marta, za svaku damu buketić. U februaru smo naravno pekli krofne i njima poslužili naše sugrađane.

Odmah nakon ovog koncerta bio je i drugi i to povodom Josipova u Crkvi Svetog Josipa u Prijedoru a predstavili su se naši prijatelji iz Vipavskog Križa, Muški hor “Janez Svetokriški”. Bila je to nezaboravna misa, kako kažu stari vjernici rimokatoličke crkve u Prijedoru: “Još nismo čuli ovako lijepo pjevanje i zaista smo uživali u današnjoj misi”, nama je to dovoljno, da smo uradili nešto u čemu su svi uživali i što je obilježilo baš ovo Josipovo i to u ovoj godini, godini u kojoj smo obilježili naših dvadeset godina rada.

U aprilu smo sa našim učenicima, i učenicima OŠ „Branko Ćopić“ Prijedor putovali u Ljubljani, a povodom projekta na kome sarađujemo već četiri godine “Pokloni knjigu-pokloni sebi prijatelja” na kome udruženje sarađuje sa ovom Ljubljanskom školom sa kojom smo povezali i prijedorsku OŠ „Branko Ćopić“. Djeca su srela, sada već stare prijatelje i upoznali su nove i uživali u ovoj već četvrtoj posjeti Ljubljani i Sloveniji jer svake godine upoznamo i posjetimo nešto novo i neko novo mjesto ili grad. Učenici iz OŠ „Božidar Jakac“ iz Ljubljane su nam uzvratili posjetu, pa smo de potrudili da i mi budemo dobri domaćini. Druženje i saradnju nastavljamo i dalje, već u aprilu 2018.

U maju u Prijedoru obilježavamo Dan grada, u što smo maksimalno uključeni samim tim da naši prijatelji iz naše matice aktivno učestvuju na trkama po ulicama Prijedora (Bovec) I horovi na Zlatnoj vili- međunarodnom takmičenju horova. U ovoj godini bili smo domaćini dva hora iz Slovenije i to Primorski akademski hor Vinko Vodopivec I Mješanemu komornemu pevskemu zboru Kamnik iz Kamnika. Pjevali su nam a mi smo pjevali sa njima u našem udruženju -družili smo se I uživali.

Za Uskrs smo učestvovali na gradskoj manifestaciji povodom Uskrsa i naravno predstavili se sa našim ukrašavanjam jaja u našoj domovini. Naše jaje obojeno u Refošku odnijelo je prvo mjesto u kategoriji najljepše prirodno obojeno jaje. U junu smo obilježili kraj školske godine u sali SKUD-a „Dr. Mladen Stojanović”, gdje smo pripremili skroman program na kome se zajedno sa našim učenicima I članovima predstavila I prvakinja Slovenske Drame Saša Pavček. Dan državnosti naše domovine Slovenije obilježili smo u našim prostorijama skromnim koktelom i pjevanjem naših rodoljubivih pjesama.

U ovom mjesecu smo sa našom djecom i njihovim vršnjacima iz našega grada, a uz pomoć naših dobrovoljaca I dobrovoljaca iz Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo Mesto organizirali radionice na kojima smo između ostalog izrađivali razglednice i učili slanje razglednica i čestitki poštom, jer su se u modernoj tehnologiji ove navike izgubile u svakodnevnom životu. Ovaj projekat radimo već treću godinu pod nazivom “Ljeto je lijepo i u našem gradu”, koji je prvobitno osmišljen za djecu koja nemaju mogućnosti odlaska na more I druga mjesta za odmor.

U julu smo prisustvovali Vseslovenskom srečanju na Državnom zboru Republike Slovenije a potom smo putovali u Bovec na Opštinske dane opštine Bovec, uz put smo posjetili Postojnu, naše prijatelje u Pivki i Vipavskem Križu i tako upoznali još nekoliko mjesta u Sloveniji i naravno oduševili se njima kao i ljudima koji žive u njima.

Učestvovali smo i na manifestaciji Prijedorsko ljeto pod sloganom “Mi smo Slovenci” a organizovali smo veče slovenačkog i spskog folklora na kome su se predstavili folkloristi: KRES iz Novog Mesta I KUD Saničani iz Saničana, a malo zatim smo ponovno kuhali, ono što radimo više od decenije, predstavljamo Slovensku kuhinju na ulicama Prijedora.

I već je polako došla jesen, a sa njom i početak nove školske godine za naše učenike škole dopunskog učenja slovenačkog jezika koja u našem udruženju traje već dugi niz godina. Tokom cijele godine smo pripremali materijale za našu knjigu o radu Urduženja u proteklih dvadeset godina pod nazivom “Naših dvajset let” koja je četvrta naša knjiga i bavi se isključivo radom udruženja za razliku od prethodne tri pod nazivom ”Bilo kad, bilo gdje- uvijek smo Slovenci” koje se bave tematikom dolaska slovenaca na ova područja, a čiji je autor predsjednica udruženja Alenka Uduč. U oktobru je krenulo pisanje, a knjigu smo završili tačno za proslavu naše godišnjice 9.12.2017. tako da smo upriličili i kulturno umjetnički program u Pozorištu Prijedor, povodom dvadeset godina rada Udruženja i promocije naše knjige. Posljednjih mjeseci smo se trudili da što bolje pripremimo i osmislimo program koji je uspješno izведен uz posebno zalaganje i vježbanje naših članova kao i naših gostiju u program. Dan prije toga su nam glumci iz Bovca izveli tragi-komediju „Arsen i stare čipke”. Nakon kulturnog programa I podjele priznanja u pozorištu Prijedor, koji je oduševio sve prisutne posebno pjesmom koju je izveo naš član Predrag Egić uz pratnju naše pjevačke grupe i harmonikaša Zorka Renea iz Bovca –“Ali bo moj vnuč še pel Slovenske pesmi” pripremili smo našu “20. Božićnu zabavu” u Hotelu Prijedor. Slovenska pjesma se pjevala cijelu noć, a polka je bila glavni ples večeri i ponovo smo, kao i proteklih 20. godina za jednu noć doveli Sloveniju kod nas i mi smo bili u Sloveniji.

SAVEZ NVO ROMA REPUBLIKE SRPSKE

Romski informativni centar je bio pratner na projektu Stambenog zbrinjavanja Roma u opštinama Kostajnica i Kozarska Dubica u protekloj 2017. godini. U opštini Kozarska Dubica urađena je jedna stambena jedinica i dvije adaptacije stambenih jedinica, za najugroženije Rome u ovoj opštini. U opštini Kostajnica izgradjene su 3 stambene jedinice u 2017. godini, te se u 2018. godini planira se izgraditi još 3 stambene jedinice za najugroženije Rome. Romski informativni centar Gradiška, je kao partner na projektu učestvovao u svim aktivnostima vezanim za implementaciju ovih projekata. Takođe, Romski informativni centar je implementirao i projekat „Romski jezik“ čiji cilj je očuvanje romskog jezika, tradicije i kulture od zaborava. Ovaj projekat je implementiran u saradnji sa OŠ „Sveti Sava“, te je kroz projekat obuhvaceno 20 djece uzrasta od 7 do 14 godina.

Udruženje žena Romkinja „Ternipe Romano“ je u 2017. godini implementirao projekat „unapređenje opštег i reproduktivnog zdravlja žena Romkinja“, finansiranog od strane Instituta za javno zdravstvo RS na području opštine Gradiška. Kroz ovaj projekat je u 3 ciklusa obuhvaćeno preko 60 žena, koje su učestvovale na radionicama na teme opšteg i reproduktivnog zdravlja, te su na kraju projekta u dva ciklusa podijeljeni higijensko-sani-tarni paketi, dok su na kraju trećeg ciklusa podijeljeni aparati za mjerjenje krvnog pritiska i šećera u krvi.

Savez NVO Roma RS je u protekloj godini implementirao različite projekte, od kojih posebno izdvajamo „Centar za podršku, informisanje i zajedničko djelovanje romskih NVO na području RS“ čiji cilj je razmjena po-dataka i iskustava kada su u pitanju romske organizacije, ali i pomoći i podrška svim romskim organizacijama u implementiranju različitih aktivnosti. Takođe, Savez NVO Roma RS je implementirao projekat TB Centar, na području cijele Republike Srpske, a čiji je cilj prevencija tuberkuloze za najvulnerabilniju populaciju. Savez NVO Roma RS je učestvovavo u različitim aktivnostima kada su u pitanju Akcioni planovi za rješavanje problema Roma u Bosni i Hercegovini u četiri oblasti: stambeno zbrinjavanje, zapošljavanje, zdravstvena zaštita i obrazovanje.

UDRUŽENJE POLJAKA BANJA LUKA

Dani poljske poezije

Udruženje Poljaka iz Banjaluke u saradnji sa Kućom poezije iz Banjaluke krajem marta mjeseca 2017. godine organizovalo je promocije prevoda dvije knjige poezije, „Neuračunljivi“ i „Pohvala lošeg mišljenja o sebi“. Promocijama su prisustvovali autorka Ewa Zonenberg, prevodilac Biserka Rajčić i banjalučki književnik Zdravko Kecman. Autorka knjige „Neuračunljivi“ je mlada poljska pjesnikinja Ewa Zonenberg koja nam je došla iz Wroclawa i sama predstavila svoj autorski rad u Vijećnici Kulturnog centra „Banski Dvor“. Autor druge knjige „Pohvala lošeg mišljenja o sebi“ je poznata poljska nobelovka Visława Šimborska i promocija ove knjige održana je u Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci Republike Srpske. Pored zanimljive diskusije koja se između ostalog odnosila i na uticaj poezije Visłave Šimborske na mladu generaciju, prikazan je i dokumentarni film o životu i stvaranju ove poznate poljske pjesnikinje. Štampanje ove dvije sjajne zbirke pjesama pomogli su Grad Banja Luka, Ministarstvo prosvjete i kulture u Vladi Republike Srpske kao i Ambasada Republike Poljske u Bosni i Hercegovini. Ovim promocijama još jednom se ispostavilo da je poezija jezik koji dotiče ljudsku dušu i deluje na nevidljiv način.

XIV smotra

Udruženje Poljaka iz Banjaluke predstavilo se na XIV tradicionalnoj manifestaciji Smotri kulturnog stvaraštva nacionalnih manjina Republike Srpske koju organizuje Savez nacionalnih manjina Republike Srpske. U septembru mjesecu okupila su se sva udruženja članice i predstavili rezultate svoga rada i djelovanja. Uz podršku Ambasade Republike Poljske u BiH, ispred poljske nacionalne manjine, predstavili su se naši gosti iz Srbije, Kulturno-umjetničko društvo „Wiślanie z Ostojićeva“ sa tradicionalnim poljskim igrama i pjesmama.

Šarenilom poljske narodne nošnje, tradicionalnim igrama i pjesmama najmlađi članovi ovog udruženja opravdali su naše povjerenje, uljepšali ovogodišnju scenu Smotre nacionalnih manjina Republike Srpske. Pored scenskog dijela Udruženje Poljaka Grada Banja Luka pripremilo je poljski štand sa poljskim tradicionalnim jelima kao što su piroge, krofne, štrudle, kolači sa jabukama i drugima. Na istomštanu bili su dostupni i promotivni materijali o Poljskoj.

Вислава Шимборска
**ПОХВАЛА ЛОШЕГ
МИШЉЕЊА О СЕБИ**
Изабране пјесме

Ева Зоненберг
НЕУРАЧУНЉИВИ
Изабране пјесме

Уреднице:
Бисерка РАЈЧИЋ,
Ева ЗОНЕНБЕРГ
и Јармин КЕЦМАН

Генерални спонзор:
Амбасада Републике Полjske у Босни и Херцеговини

Министарство просвете и културе
Град Банја Лука

Уредница:
Бисерка РАЈЧИЋ,
Ева ЗОНЕНБЕРГ
и Јармин КЕЦМАН

Генерални спонзор:
Амбасада Републике Полjsке у Босни и Херцеговини

Министарство просвете и културе
Град Банја Лука

VIJEĆNICA BANSKOG DVORA
петак, 24. март 2017. године у 19,00

UDRUŽENJE ITALIJANA ŠTIVOR – KLUB TRENTINI

Maškare u Štivoru

Maškare u Štivoru, kod Prnjavora održane u organizaciji Udruženja Italijana koji se na ovaj način pripremaju za početak uskršnjeg posta.

Maskirana povorka poslje okupljanja ispred bara Trentino uz pjesmu je prošla kroz selo, a domaćini su ih darivali simboličnim poklonima jer se vjeruje da se na ovaj način iz sela istjeruju zli duhovi. Ni loše vrijeme nije pokvarilo dobro raspoloženje i priliku za druženje ovog 18. februara.

Drago nam je što je svake godine odziv veliki, a posebno što se sa nama vesele i naše komšije drugih nacionalnosti. Sve običaje pratimo zajedno, zbog čega smo i poznati pod nazivom Evropa u malom, što je pozitivan primjer zajedničkog života. Poslje obilaska kroz selo u Omladinskom domu u Štivoru, osim mještana i predstavnika lokalne vlasti, prisustvovali su i gosti iz Italije, Švajcarske, Austrije, kao i članovi Udruženja Italijana iz Banjaluke i Tuzle gdje je druženje nastavljeno uz vrijedne nagrade najlepših maski do kasno u noć.

Za ovu priliku svi učesnici su se potrudili da naprave svoje maske od materijala koji se koriste svakodnevno u domaćinstvima bez trošenja novca za skupocijene maske, tako su se mogli vidjeti kape izrađene od papira, sukњe i haljine izrađene od najlona, frizure ukrašene šarenim trakicama u što se nije mnogo ulagalo, a ipak je bilo prepoznatljivo i lijepo. Imali smo lijepu zabavu sa koje smo željeli da poručimo da nisu bitne godine, već šta čovjek nosi u sebi. Sve je utihnulo nekoliko sati poslje ponoći osim umornih svirača koji su pakovali svoje instrumente, i radosnih organizatora što je sve proteklo u najboljem redu. Prnjavorški „RIO DE JENERO“ je utonuo u kratki san, a već ujutro nastavio svakodnevne obaveze isčekujući novi datum za novi Karneval. Maškare u Štivoru organizovane su uz podršku Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, opštine Prnjavor kao i Ministarstva Civilnih poslova i ljudskih prava BiH.

Franjo Rover

Dan maternjeg jezika u Šibovskoj

Udruženje Italijana je dalo svoj doprinos u organizaciji DANA MATERNJEG JEZIKA 21.02.2017 u OŠ „Petar Kočić“ u Šibovskoj. U dogovoru sa školom pomogli smo organizovati ovaj prelijepi događaj vrlo bitan za nas, tako što smo učenicima ustupili narodne nošnje i napravili neke specijalitete iz Italijanske kuhinje.

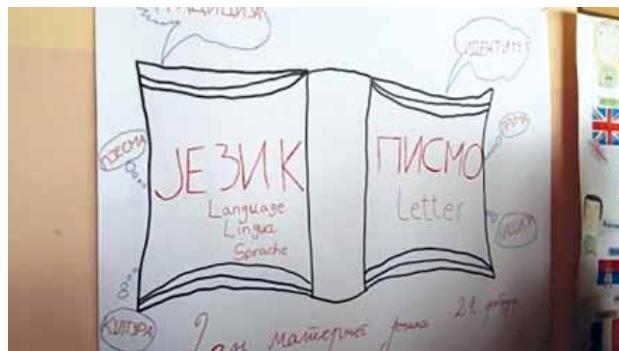
Odlično pripremljeni program su propratili ministar prosvjete i kulture Republike Srpske Dane Malešević, načelnik opštine Prnjavor Darko Tomaš, predsjednik SO Prnjavor Željko Simić, predstavnici Ministarstva za ljudska prava Bosne I Hercegovine, delegati Vijeća naroda Republike Srpske, predstavnici mnogo-brojnih Udruženja, učenici, nastavnici, roditelji kao i drugi građani.

Ministar je ocijenio da se vremenom uvidjelo da je neophodno da nacionalne manjine izučavaju svoj jezik kroz obrazovni sistem. "Određena udruženja su tražila da se izučavanje jezika nacionalnih manjina uvede u škole kako bi, na neki način, ostvarili kontakt sa svojom maticom i nastavili tradiciju svog naroda. Ministarstvo je izašlo u susret ovom zahtjevu i izučavanje ovih jezika uveli smo u škole gdje je bilo interesa", rekao je Malešević.

On ističe da se na taj način na djecu prenosi ne samo kultura, već tradicija jednog naroda. "Preko nacionalnih manjina imamo i određene kontakte sa državama iz kojih oni potiču, a važno je i što imamo određene razlicitosti koje obogaćuju i Republiku Srpsku", kaže Malešević. Načelnik opštine Prnjavor Darko Tomaš nagnasio je da je ova opština danas, uz saradnju sa Savezom nacionalnih manjina Republike Srpske, jedina koja je organizovala obilježavanje Međunarodnog dana maternjeg jezika. "Prnjavor s razlogom može biti organizator jednog takvog događaja, jer smo poznati kao opština u kojoj živi veliki broj nacionalnih manjina. Zadovoljstvo je što, prije svega, mladi kroz učenje u školama čuvaju ne samo svoj maternji jezik od zaborava nego i običaje i kulturu naroda iz kojeg potiču", rekao je Tomaš.

Predsjedavajući Vijeća nacionalnih manjina BiH Tihomir Knežićek kaže da se Prnjavor danas potvrdio kao jedna od ključnih opština u Republici Srpskoj i Federaciji BiH koja njeguje jezik i tradiciju nacionalnih manjina, čime pokazuje svoju privrženost multikulturalnoj opredijeljenosti. "Danas smo vidjeli da i djeca podržavaju očuvanje tradicije, uče jezike i doprinose zajedništvu", rekao je on.

Franjo Rover

UDRUŽENJA POLJAKA I PRIJATELJA MAK OPŠTINE GRADIŠKA

Pirogijada 2018.

Pirogijada je festival koji se 2017. godine održao po sedmi put. Pirogijada je prepoznatljiva tradicionalna manifestacija koju organizuje Udruženja Poljaka i prijatelja MAK opštine Gradiška. Pirogijada za glavni cilj ima promociju poljske kulture, običaja, tradicije i gastronomije te očuvanje istih koji su još uvijek prisutni na prostoru opštine Gradiška među Poljskim stanovništvom. Pirogijada je jedinstven festival u Bosni i Hercegovini, a i u regiji. Učesnici su se na Pirogijadi predstavljali sa tradicionalnim pjesmama, kraćim predstavama, recitacijama na poljskom jeziku. Pored druga dva udruženja Poljaka iz Republike Srpske, tačnije iz Prnjavora i Banjaluke, učešće je uzelo i Poljsko Udruženje KUD "Wiślanie z Ostojićeva" iz Srbije. Takođe su svoje učešće uzeli i poljski vojnici iz vojnog kontingenta Eufora, pripremajući tradicionalnu hranu iz Poljske. Na početku Pirogijade održana je sveta misa na kojoj su se pjevale crkvene pjesme na Poljskom jeziku, a odmah nakon mise uslijedila je procesija do putne kapelice Majke Božje zaštitnice djece. Nakon održanog kraćeg kulturno-umjetničkog programa posjetiocu su imali priliku probati hranu koja je specifična za poljsku gastronomiju na ovim prostorima. Za ove prilike pripremile su se nekoliko vrsta slatkih i slanih piroga, Zurek (kod nas nazivan bjeli boršč), kluski, placki zemljaci, toć, štrudle, krofne, domaći sokovi, džemovi, sirevi. Nekoliko mjeseci prije same pirogijade članice Udruženja pripremale su sokove od voća i bilja koje se nalazi u Ćelinovcu i ti sokovi su se posluživali na pirogijadi. Sem ovoga na pirogijadi su se mogli naći i domaća rakija i višnjevača, a za pripremu hrane cilj nam je bio iskoristiti što više domaćih namirnica koje se mogu naći na imanjima mještana.

Marija Buganik Pranjić

SAVEZ NACIONALNIH MANJINA OPŠTINE PRNJAVOR

Mala Evropa U Prnjavoru

U Prnjavoru 18.09. je održan osmi po redu Festival nacionalnih manjina. Predstavili su se Italijani, Mađari, Slevenci, Poljaci, Česi, Ukrajinci, Crnogorci, Makedonci i Romi. Festival je održan u sali OŠ „Nikola Tesla“, a otvorio ga je ministar u Vladi Republike Srpske Zlatan Klokić.

Ukrajinci, Slovaci, Poljaci, Česi, Italijani, Romi, samo su neki od oko deset nacionalnih manjina koje žive u Prnjavoru, gradu koga još zovu i Mala Evropa. Festival je počeo sa kulturno umjetničkim programom na kom su Manjine pokazale publici šta su to uradili u proteklom periodu. Poslije programa svi posjetioci su mogli da probaju specijalitete iz kuhinje Nacionalnih manjina.

Prvi put na festivalu u Prnjavoru učestvovalo je i Udruženje Crnogoraca i prijatelja Crne Gore "Lovćen" iz Banjaluke. Predsjednik Udruženja Petar Martinović podsjetio je da ovo udruženje postoji tri godine i da je za to vrijeme učestvovalo na festivallima nacionalnih manjina u Banjaluci. "U Prnjavoru smo prvi put. Predstavljamo se recitacijom 'Guslama kroz život', monodramom i nastupom guslara. Na nacionalnom štandu smo postavili neke od specijaliteta kao što su pršut, uštipci i sir iz mijeha", rekao je Martinović.

Pozivnica

Velika nam je čast i zadovoljstvo pozvati Vas na tradicionalnu manifestaciju

VIII. FESTIVAL NACIONALNIH MANJINA OPŠTINE PRNJAVOR "MALA EVROPA"

koja će se održati u SRC "BORIK" u Prnjavoru, 16. septembra 2017. godine.

Program festivala:

17.00-18.30 okupljanje učesnika u SRC "BORIK" Prnjavor
19.00 kulturno-umjetnički program
20-30 degustacija jela nacionalnih kuhinja i večera
21.00 narodno veselje uz muziku ulzivo

Na festivalu su se predstavili i Makedonci. Svojim djelovanjem u društvu u Banjaluci, nastoje očuvati, prije svega, makedonski jezik, pjesmu, kulturu i kuhinju. Njihov specijalitet 'Tavče gravče' je opšte poznat. "Naš specijalitet 'Tavče gravče' je nadaleko poznat. Za ovu priliku pripremili smo ajvar i pinđur, i prvi put u Prnjavor smo donijeli rižu pripremljenu na tradicionalni makedonski način", rekao je predsjednik Kulturnog društva Makedonaca "Vardar" iz Banjaluke Zoran Mitrovska.

Italijanska kuhinja je nadaleko poznata, pa tako i na ovom Festivalu vrijedne ruke članica Udruženja Italijana iz Štivora, su spremile specijalitete među kojima su se našli puževi i polenta, razno razne gljive, salate kao i mnoštvo slatkiša. Ništa posebno nismo pripremili sem ono što koristimo često i kod svojih kuća, ali je veliko interesovanje degustatora na našem štandu", rekla nam je Suzana Tisot, jedna od članica.

Brojne poslastice – štrudle i kolače od oraha i maka, kolače od rogača i mrkve, knedle od šljiva, medenjake, medene pite, predstavili su i Česi, kojih danas u Udruženju ima oko 50. "Trudimo se da što je moguće više očuvamo tradiciju. Mladi naraštaji, nažalost, nisu toliko vezani za porijeklo kao starije generacije, ali nastojimo da i oni zavole našu kulturu i običaje i osjete taj nacionalni duh", rekla je Zdenka Hajek, predsjednik Udruženja Čeha iz Prnjavora.

Predsjednik opštinskog Saveza nacionalnih manjina Franjo Rover rekao je da se festival organizuje u saradnji sa republičkim Savezom, te da se prvi put u Prnjavoru predstavlja devet nacionalnih manjina. "Od Prnjavora krećemo, naredni vikend smo u Prijedoru, a nakon toga u Banjaluci i Gradišci. Cilj nam je da se javnosti predstavi što više nacionalnih manjina, da pokažu svoju tradiciju, pjesmu i igre", precizirao je Rover.

Ministar za ekonomski odnose i regionalnu saradnju Republike Srpske Zlatan Klokić otvarajući Festival rekao je da nacionalne manjine u Srpskoj imaju punu podršku Vlade o čemu svjedoči i to što je Savez nacionalnih manjina uvršten u udruženja od opšteg interesa. "Podrška je izražena i kroz projekte koje Savez nacionalnih manjina realizuje u saradnji sa raznim ministarstvima", naveo je Klokić.

Načelnik opštine Prnjavor Darko Tomaš rekao je da se ova opština ponosi činjenicom što na njenoj teritoriji živi veliki broj različitih naroda i narodnosti. "Siguran sam da će tako ostati, i da ćemo iz godine u godinu imati sve bolji i brojniji Festival", dodao je Tomaš.

Organizator Festivala u Prnjvoru je Saveza nacionalnih manjina opštine Prnjavor, pod pokroviteljstvom načelnika opštine, uz pomoć Ministarsva Prosvjete i kulture Republike Srpske, Ministarstva civilnih poslova BiH kao i Ministarstva za ljudska prava BiH.

Konferencija "Značaj učenja maternjeg manjinskog jezika u segmentu očuvanja kulturnog identiteta"

Međunarodni dan maternjeg jezika, obilježen je 21. februara nizom aktivnosti u opštini Prnjavor, inače jedinoj opštini u BIH koja je obilježila ovaj datum. Savez nacionalnih manjina opštine Prnjavor, u saradnji sa Savezom nacionalnih manjina RS, tim povodom, organizovao je Konferenciju pod nazivom "Značaj učenja maternjeg manjinskog jezika u segmentu očuvanja kulturnog identiteta". Uz Banjaluku, Prijedor i Gradišku, Prnjavor je pravi primjer pozitivne prakse njegovovanja maternjeg manjinskog jezika u školama, poručeno je sa Konferencije.

Prnjavor je primjer pozitivne prakse, jer u pojedinim školama, omogućava učenje maternjeg manjinskog jezika. Pa tako pored srpskog, njemačkog i engleskog jezika, u Osnovnoj školi "Petar Kočić" u Šibovskoj učenici uče italijanski, a u OŠ "Branko Ćopić" u Prnjavoru, uče ukrajinski jezik, i na taj način doprinose očuvanju jezika nacionalnih manjina, kao i samog identiteta nacionalnih manjina u BIH.

Na prezentaciji učenja manjinskih jezika u ove dvije škole prisustvovao je i ministar prosvjete i kulture Republike Srpske, Dane Malešević. Istakao je da se vremenom uvidjelo da je neophodno da nacionalne manjine izučavaju svoj jezik kroz obrazovni sistem.

"Uveli smo u one škole gdje je bilo interesa, gdje je bilo više djece da se izučavaju I ukrajinski, italijanski, ponegdje I romski jezik, I na taj način na djecu se prenosi, ne samo kultura nego uopšte tradicija jednog naroda.", kazao je Malešević.

Prnjavor se danas potvrdio kao jedna od ključnih opština u BiH koja njeguje jezik i tradiciju nacionalnih manjina, čime pokazuje svoju privrženost multikulturalnoj opredjeljenosti, rekao je predsedavajući Vijeća nacionalnih manjina BiH Tihomir Knežićek.

"I evo nas ovdje u jednoj jako lijepoj školi u Šibovskoj, gdje smo I praktično vidjeli da i djeca podržavaju očuvanje tradicije, uče jezike i doprinose zajedništvu", istakao je Knežićek.

Iako je Prnjavor pozitivan primjer izučavanja jezika nacionalnih manjina, ipak ne postoji zadovoljstvo mogućnostima koje BiH nudi mladima u izučavanju maternjeg jezika, smatra predsjednik Saveza nacionalnih manjina RS.

"U Republici Srpskoj ima pomaka, ali u FBiH nema ništa. Savez nacionalnih manjina će iskoristiti priliku da gdje god za to postoje uslovi nametne izučavanje maternjeg jezika, očuvanje tradicije i običaja jer bez toga nema niti nacionalnih manjina", istakao je Rover.

Činjenicom da je Prnjavor jedini grad u BIH koji je danas obilježio ovaj značajan datum, zadovoljan je I načelnik opštine.

"Prnjavor s razlogom može biti organizator jednog takvog događaja, jer smo poznati kao opština u kojoj živi veliki broj nacionalnih manjina. Zadovoljstvo je što prije svega mladi kroz učenje u školama čuvaju ne samo svoj maternji jezik od zaborava nego i običaje i kulturu naroda iz kojeg potiču.", rekao je Tomaš.

Konferenciji, koja je podržana od strane Ministarstva za ljudska prava I izbjeglice BIH, Ministarstva prosvjete I kulture Srpske kao I lokalne zajednice, prisustvovali su I predstavnici Ministarstva uprave i lokalne samouprave Srpske, Udruženja nacionalnih manjina iz Banjaluke, Gradiške, Prijedora, Doboja, Bijeljine, Distrikta Brčko i Prnjavora, Savjeta nacionalnih manjina u parlamentu Srpske, te predstavnici međunarodne zajednice.

15
година
2003 - 2018

SAVEZ NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE SRPSKE
САВЕЗ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ALLIANCE OF NATIONAL MINORITIES OF REPUBLIKA SRPSKA

Cara Lazara 22, 78000 Banja Luka, Tel/fax: ++ 387 51 461 068
E-mail: snmrs@teol.net Web: www.snm.rs.ba

ISSN